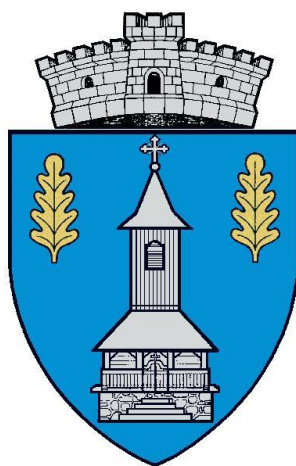

realizat de

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A COMUNEI BEICA DE JOS JUDEȚUL MUREȘ

Primăria comunei Beica de Jos, județul Mureș

Adresa: Str. Principală, nr. 215

Comuna Beica de Jos, Județul Mureș

Ventrust Consulting
Str. Mărăști, nr. 16 Etaj 3
Targu Mures, Romania

Tel: 0365-803.717
Fax: 0365-882.958

Internet
www.ventrust.ro

2015

Conținut

Cuvânt înainte	11
Nivele ale dezvoltării	12
A. Nivel european	12
1. Strategia Europa 2020	12
Punerea în aplicare a strategiei	13
1. Acordul de Parteneriat 2014-2020	16
Informații generale	16
Programare 2007-2013 vs. Programare 2014-2020	18
Programul Operațional Competitivitate 2014-2020	19
Programul Operațional Capital Uman 2014-2020	19
Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020	20
Programul Operațional Regional 2014-2020	20
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020	21
Programul Operațional Asistență Tehnică 2014-2020	21
Programul Național De Dezvoltare Rurală 2014-2020	22
2. Strategia Națională Pentru Dezvoltare Durabilă A României - Orizonturi 2013-2020-2030	24
Rezultate preconizate	24
Buget	25
3. Obiective UE vs Obiective RO	27
Provocări Cruciale	27
1. Schimbările climatice și energia curată	27
2. Transport durabil	27
3. Producție și consum durabile	27
4. Conservarea și gestionarea resurselor naturale	28
5. Sănătatea publică	28
6. Incluziunea, demografia și migrația	28
7. Sărăcia globală și sfidările dezvoltării durabile	29
Teme inter- și trans-sectoriale	29
1. Educație și formare profesională	29
2. Cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, inovarea	29

4. Cadrul Național Strategic pentru Dezvoltarea Durabilă a Sectorului Agroalimentar și a Spațiului Rural în Perioada 2014 - 2020 - 2030	30
5. Strategii Privind Economia Rurală Non-Agricolă (IMM-uri) Rurale Non-Agricole, Politici de Susținere a Amplasării în Mediul Rural	32
Propuneri strategice pentru susținerea dezvoltării sectorului IMM-urilor rurale.....	32
6. Strategia Guvernului României de Incluziune a Cetățenilor Români Aparținând Minorității Romilor pentru Perioada 2012-2020.....	35
C. Nivel regional	36
1. Planul de Dezvoltare a Regiunii Centru 2014-2020	36
D. Nivel județean.....	37
1. Planul de Dezvoltare a jud. Mureș pentru Perioada 2014-2020	37
Obiectiv general:	37
Obiective specifice de dezvoltare:.....	37
Prezentarea regiunii de Dezvoltare Centru și a orientărilor strategice stabilite la nivel regional	38
Relief	39
Rețeaua hidrografică	41
Clima	42
Solurile.....	43
Vegetația.....	43
Resursele naturale	43
Zone protejate	45
Structura sistemului de așezări.....	45
Caracteristici demografice.....	45
Infrastructura în domeniul sănătății	47
Infrastructura de învățământ.....	48
Infrastructura de utilități publice	48
Infrastructura de telecomunicații	49
Turismul	49
Economia Regiunii Centru.....	49
Agricultura și dezvoltarea rurală.....	51
2. Strategia de Dezvoltare a Regiunii Centru pentru perioada 2014-2020	52
Domeniul Strategic 1.	53

Prioritatea 1.2	53
Prioritatea 1.3	54
Domeniul Strategic 3.....	55
Prioritatea 3.1	55
Prioritatea 3.2	56
Prioritatea 3.4	57
Prioritatea 3.5	58
Domeniul strategic 4.....	58
Prioritatea 4.1	59
Prioritatea 4.2	59
Prioritatea 4.3	60
Prioritatea 4.4	61
Definirea viziunii strategice.....	70
Obiectiv general.....	71
Obiective specifice de dezvoltare.....	71
Domeniul Prioritar 1.....	72
Domeniul Prioritar 3.....	73
Domeniul Prioritar 4.....	73
Domeniul Prioritar 5.....	75
Domeniul Prioritar 7:.....	75
Programe Naționale de Finanțare în Perioada 2014-2020.....	76
Diagnoza și analiza.....	78
Faza 1 Colectarea datelor și analiza acestora.....	78
Lista cu principalele domenii, criterii și indicatori	79
Caracteristici fizico-geografice ale comunei Beica de Jos	79
Infrastructura rutieră	81
Populația	81
Economia locală	84
Turism	86
Forța de muncă	89
Producția agricolă primară	90

Silvicultura	90
Mediu și Ecologie	92
Echiparea Tehnică a Comunei	96
Aspecte Sociale din Comunitate	96
Analize S.W.O.T. pentru principalele domenii de interes de la nivelul comunei Beica de Jos	97
Obiectivele de Dezvoltare ale comunei Beica de Jos în Perioada 2014 - 2015	103
Obiectiv strategic	103
Obiectiv 1: Întărirea capacității instituționale a administrației locale și eficientizarea activității autorităților locale	103
Acțiuni	103
Sursa de finanțare	103
Perioada de realizare	103
Acțiunea 1.1: Programe de pregătire a funcționarilor pentru furnizarea unor servicii de calitate cetățenilor comunei Beica de Jos.	103
ID 1.3 Obiectiv Specific: Îmbunătățirea managementului resurselor umane din autoritățile și instituțiile publice din Programul Operațional Capacitate Administrativă	103
2015-2018	103
Acțiunea 1.2: Implementarea unui sistem informatizat de înregistrare și colectare a taxelor și impozitelor locale.	103
PI 11.1 - Investiții în capacitatea instituțională și în eficiența administrațiilor și a serviciilor publice în vederea realizării de reforme, a unei mai bune reglementări și a bunei guvernante din Programul Operațional Capacitate Administrativă	103
2015-2018	103
Acțiunea 1.3: Dezvoltarea în cadrul Primăriei Beica de Jos a capacității de accesare a programelor de finanțare destinate spațiului rural.	103
ID 1.3 Obiectiv Specific: Îmbunătățirea managementului resurselor umane din autoritățile și instituțiile publice din Programul Operațional Capacitate Administrativă	103
2015-2018	103
Acțiunea 1.4: Participarea într-un Grup de Acțiune Locală, finanțat prin axa LEADER a Programului Național de Dezvoltare Locală.	103
Măsura 19 din Programul Național de Dezvoltare Rurală	103
2015-2020	103

Acțiunea 1.5: Finalizarea procesului de cadastrare și de restituire a terenurilor agricole, completarea registrului agricol prin inventarierea averii mobile și imobile a tuturor proprietarilor din localitățile comunei.	103
Prioritatea de investiții 11.1 a POR, „Îmbunătățirea cadastrală și a înregistrării proprietăților în zonele rurale din România”, din cadrul AP 11 „Cadastru și înregistrarea proprietăților în zonele rurale din România”	103
2015-2018	103
Obiectiv 2: Îmbunătățirea relației între cetățeni și autoritățile locale	104
Acțiuni	104
Sursa de finanțare	104
Perioada de realizare	104
Acțiunea 2.1: Înființarea de centre de informare a cetățenilor și/sau birouri de relații publice ale Primăriei la nivelul fiecărei localități aparținătoare.	104
ID 1.3 Obiectiv Specific: Îmbunătățirea managementului resurselor umane din autoritățile și instituțiile publice din Programul Operațional Capacitate Administrativă + Bugetul local	104
2015-2017	104
Acțiunea 2.2: Crearea de comitete cetățenești consultative permanente	104
Bugetul local (presupune costuri reduse)	104
2015-2017	104
Acțiunea 2.3: Arondarea unei anumite zone/localități din comună fiecărui consilier local, de care acesta să răspundă și să o reprezinte.	104
Bugetul local (presupune costuri reduse)	104
2015-2017	104
Obiectiv 3: Dezvoltarea infrastructurii de bază.....	104
Acțiuni	104
Sursa de finanțare	104
Perioada de realizare	104
Acțiunea 3.1: Asigurarea unor căi de circulație corespunzătoare pentru cele șase localități aparținătoare ale comunei	104
AP 6 Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională și locală din Programul Operațional Regional + Măsura 07 din Programul Național de Dezvoltare Rurală	104
2015-2018	104
Acțiunea 3.2: Asfaltarea și repararea stăzilor din localitățile aparținătoare comunei Beica de Jos.	104

AP 6 Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională și locală din Programul Operațional Regional + Măsura 07 din Programul Național de Dezvoltare Rurală	104
2015-2018.....	104
Acțiunea 3.3: Introducerea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare în toate localitățile comunei...	104
Măsura 07 din Programul Național de Dezvoltare Rurală	104
2015-2018.....	104
Acțiunea 3.4: Dezvoltarea utilităților publice, spații verzi, șanturi, poduri.	104
Măsura 07 din Programul Național de Dezvoltare Rurală	104
2015-2018.....	104
Acțiunea 3.5: Modernizarea sistemului de iluminat stradal, în toate localitățile comunei.....	104
Măsura 07 din Programul Național de Dezvoltare Rurală	104
2015-2018.....	104
Acțiunea 3.6: Sprijinirea dezvoltării rețelelor de telecomunicații (inclusiv televiziune prin cablu și servicii Internet).	104
Măsura 07 din Programul Național de Dezvoltare Rurală	104
2017-2020.....	104
Acțiunea 3.7: Introducerea sistemului de alimentare cu gaze natural.....	105
Măsura 07 din Programul Național de Dezvoltare Rurală	105
2015-2018.....	105
Acțiunea 3.8: Asistență pentru înființarea de cabinete medicale și puncte farmaceutice în toate localitățile comunei.	105
AP 8 Dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale din Programul Operațional Regional	105
2016-2019.....	105
Acțiunea 3.9: Reabilitarea și valorizarea căminelor culturale din localitățile comunei.	105
Măsura 07 din Programul Național de Dezvoltare Rurală	105
2015-2018.....	105
Acțiunea 3.10: Amenajarea terenurilor de sport existente în localitățile comunei și stimularea înființării de noi baze sportive.	105
Bugetul local (presupune costuri reduse) + Fonduri guvernamentale specifice + Sponsorizări	105
2015-2020.....	105
Obiectiv 4: Dezvoltare economică prin stimularea investițiilor	105
Acțiuni	105

Sursa de finanțare	105
Perioada de realizare	105
Acțiunea 4.1: Înființarea unui centru de consultanță în afaceri.....	105
POCU prin diferite DMI + M06 - Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor din PNDR	105
2015-2018	105
Acțiunea 4.2: Susținerea activităților din domeniul agricol.	105
Diferite măsuri ale PNDR accesate individual de către cetățeni + Fonduri guvernamentale specifice.....	105
2015-2020	105
Acțiunea 4.3: Reorganizarea modului de exploatare a pășunilor, în scopul eficientizării utilizării acestora.	105
Bugetul local (presupune costuri reduse).....	105
2015-2018	105
Acțiunea 4.4: Asistență acordată investitorilor locali în promovarea unor proiecte pentru colectarea și procesarea produselor agricole – grupuri de producatori vine de dezvoltat/reformulat pe mine.	105
Măsura 09 din Programul Național de Dezvoltare Rurală	105
2015-2020	105
Acțiunea 4.5: Stimularea investitorilor interesati în dezvoltarea zonelor de agrement (ferme agro-turistice).	105
Programul Operațional Regional – AP 7 „Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului”	105
Măsura 04 din Programul Național de Dezvoltare Rurală	105
2015-2020	105
Acțiunea 4.6: Sprijinirea inițiativelor antreprenoriale și a economiei sociale.....	105
Diferite axe, măsuri și DMI din POR, PNDR și POCU	105
2015-2020	105
Obiectiv 5: Dezvoltarea unor politici și acțiuni la nivel local care să vizeze protecția mediului	105
Acțiuni	105
Sursa de finanțare	105
Perioada de realizare	105
Acțiunea 5.1: Înființarea unui deponeu ecologic, pentru colectarea deșeurilor menajere și introducerea unui sistem de reciclare a deșeurilor.....	105
Măsurile 10 și 11 din Programul Național de Dezvoltare Rurală	105

2015-2018.....	105
Acțiunea 5.2: Extinderea zonelor împădurite pe teritoriul comunei Beica de Jos.	106
Măsurile 08, 10, 11 și 15 din Programul Național de Dezvoltare Rurală	106
2015-2020.....	106
Acțiunea 5.3: Organizarea unor acțiuni educative în spiritul protecției mediului.	106
Programul Operațional Capital Uman prin diferite Domenii Majore de Intervenție + Bugetul local + Fonduri guvernamentale specifice	106
2015-2019.....	106
Acțiunea 5.4: Extinderea spațiilor verzi prin dezvoltarea parcurilor de agrement și a zonelor pentru petrecerea timpului liber.	106
Măsura 07 din Programul Național de Dezvoltare Rurală	106
2015-2019.....	106
Acțiunea 5.5: Conservarea habitatelor naturale, a speciilor de flora și faună sălbatică și tuturor speciilor de păsări care se găsesc în stare sălbatică pe teritoriul comunei.	106
Măsurile 08, 10, 11 și 15 din Programul Național de Dezvoltare Rurală	106
2015-2020.....	106
Obiectiv 6: Dezvoltarea sistemului social din comună	106
Acțiuni	106
Sursa de finanțare	106
Perioada de realizare	106
Acțiunea 6.1: Prioritatea acordată investițiilor în repararea și modernizarea spațiilor de învățământ preșcolar, primar și gimnazial, inclusiv dotarea cu tehnică de calcul și acces internet și înființarea unui centru afterschool.	106
POR prin diferite Axe Prioritare + POCU prin diferite Domenii Majore de Intervenție + Bugetul local + Fonduri guvernamentale specifice	106
2015-2018.....	106
Acțiunea 6.2: Sprijinirea cadrelor didactice și medicale care-și stabilesc domiciliul în comuna Beica de Jos.	106
Programul Operațional Capital Uman prin diferite Domenii Majore de Intervenție + Bugetul local + Fonduri guvernamentale specifice	106
2015-2020.....	106
Acțiunea 6.3: Înființarea unui centru pentru educația adulților și organizarea de cursuri de formare profesională în meserii solicitate pe piața forței de muncă.	106

Programul Operațional Capital Uman prin diferite Domenii Majore de Intervenție	106
2017-2020	106
Acțiunea 6.4: Implicarea copiilor și a tinerilor în activitățile comunitare, prin organizarea de acțiuni specific	106
Bugetul local (presupune costuri reduse).....	106
2015-2020	106
Acțiunea 6.5: Promovarea diversității etnice și culturale prin permanentizarea și dezvoltarea acțiunilor culturale specifice comunei Beica de Jos.....	106
AP 5 Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural din Programul Operațional Regional.....	106
2016-2019	106
Acțiunea 6.6: Stimularea organizării de competiții sportive la nivelul comunei prin colaborarea cu sponsori locali.	106
Bugetul local (presupune costuri reduse) + Fonduri guvernamentale specifice + Sponsorizări	106
2015-2020	106
Acțiunea 6.7: Sprijinirea organizațiilor neguvernamentale non-profit care activează în domeniul educațional, ecologic, social și cultural.....	107
AP 5 Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural din Programul Operațional Regional.....	107
2016-2019	107
Acțiunea 6.8: Susținerea unor programe educative în domeniul sănătății și igienei, pentru populația de vârstă școlară.....	107
Programul Operațional Capital Uman prin diferite Domenii Majore de Intervenție	107
2016-2018	107
Acțiunea 6.9: Dezvoltarea de programe sociale pentru grupurile defavorizate.	107
Programul Operațional Capital Uman prin diferite Domenii Majore de Intervenție	107
2017-2020	107
Obiectiv 7: Dezvoltarea sectorului de turism	107
Acțiuni	107
Sursa de finanțare	107
Perioada de realizare.....	107
Acțiunea 7.1: Înfiiințarea unui centru de informare turistică pe teritoriul comunei.	107

Programul Operațional Regional – AP 7 „Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului”	107
Măsura 04 din Programul Național de Dezvoltare Rurală	107
2015-2020	107
Acțiunea 7.2: Dezvoltarea infrastructurii specifice prestării activităților recreative (piste de bicicliști, trasee, hipodrom, vânătoare, circuite turistice în natură, terenuri de golf, ștranduri, piscine, amenajarea lacurilor/iazurilor etc).	107
Programul Operațional Regional – AP 7 „Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului”	107
Măsura 04 din Programul Național de Dezvoltare Rurală	107
2015-2020	107
Acțiunea 7.3: Promovarea și susținerea investițiilor locale în turism, inclusiv în agroturism.	107
Programul Operațional Regional – AP 7 „Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului”	107
Măsura 04 din Programul Național de Dezvoltare Rurală	107
2015-2020	107
Acțiunea 7.4: Promovarea și includerea obiceiurilor și tradițiilor locale	107
Programul Operațional Regional – AP 7 „Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului”	107
Măsura 04 din Programul Național de Dezvoltare Rurală	107
2015-2020	107
Atingerea obiectivelor	108
Așteptări.....	121

Cuvânt înainte

Provocarea acestei Strategii de Dezvoltare Locală (SDL) este aceea de a face Beica de Jos cel mai bun loc posibil, pentru oricine, atât în prezent, cât și în viitor. Nu este o provocare ușoară. Trăim o perioadă dificilă din punct de vedere economic, având de făcut alegeri dificile pentru a împărți resursele limitate între prioritățile comunității noastre. Pentru a răspunde acestei provocări, am pornit în demersul de a crea acest document care își propune să susțină creșterea economică a comunei. De asemenea, împreună ne propunem să dezvoltăm programe care să ducă la creșterea numărului de locuitori ai comunei și care să îmbunătățească condițiile de trai ale acestora, să ne asigurăm de cele mai bune servicii de educație pentru copiii noștri, să privim în viitor, să avem grijă de mediul în care trăim și să creăm o comunitate puternică și sustenabilă care să permită tuturor locuitorilor să se bucure de un standard ridicat al calității vieții.

Aceste obiective generale sunt inter-conectate și toate pot avea un impact pozitiv sau negativ asupra celorlalte. Rolul SDL este acela de a pune în balans obiectivele astfel încât să maximizăm beneficiile dezvoltării pentru binele comunității și să ne ofere o direcție în valorificarea resurselor de care dispunem și atragerea altora din mediul extern.

Documentul de față a fost realizat având în vedere noile obiective și priorități ale Strategiei Europa 2020 ce se regăsesc în noile Fonduri Structurale europene, care vor fi mult mai orientate către implementarea unor proiecte de calitate și obținerea de rezultate cuantificabile. Strategia a fost concepută pe nevoile și potențialul de dezvoltare al comunei Beica de Jos. Astfel, aceasta ne ajută la corelarea nevoilor noastre cu obiectivele și liniile de finanțare existente, permite identificarea zonelor de dezvoltare și a potențialului existent, precum și la utilizarea eficientă a resurselor. Până în prezent, am reușit să demarăm proiecte importante, precum introducerea rețelei de apă și canalizare, asfaltarea unor drumuri comunale, iluminatul public, renovarea școlilor sau a dispensarului. Avem însă mult de muncă în continuare, iar obiectivele stabilite în cadrul acestui document ne vor ajuta să ne ghidăm în demersul nostru de dezvoltare a comunei.

Primar,

Maria Moldovan

Nivele ale dezvoltării

A. Nivel european

1. Strategia Europa 2020

Noua politică de coeziune de la nivel European va pune la dispoziția statelor membre aproximativ 351,8 miliarde de euro pentru a investi în regiunile Europei, acesta reprezentând instrumentul de investiții al UE în vederea atingerii obiectivelor pentru anul 2020: creșterea economică și locurile de muncă, combaterea schimbărilor climatice și dependenței energetice, precum și reducerea sărăciei și a excluziunii sociale. Noile fonduri structurale europene vor fi mult mai orientate către implementarea proiectelor de calitate și obținerea de rezultate cuantificabile.

Comisia Europeană a propus **șapte inițiative emblematiche** care trebuie puse în aplicare la nivel european și în țările UE:

1. **Uniunea inovării**, care trebuie să sprijine producerea de produse și servicii inovatoare, legate în special de schimbările climatice, eficiența energetică, sănătate și îmbătrânirea populației;
2. inițiativa **Tineretul în mișcare**, care trebuie să permită îmbunătățirea performanțelor sistemului de învățământ, învățarea neformală și informală, mobilitatea studenților și a cercetătorilor, dar și accesul tinerilor pe piața muncii;
3. **agenda digitală pentru Europa**, care trebuie să favorizeze crearea unei piețe digitale unice, caracterizate printr-un nivel ridicat de securitate și un cadru juridic clar. În plus, internetul de mare viteză, apoi cel de foarte mare viteză, trebuie să fie accesibil întregii populații;
4. inițiativa pentru o **Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor**, care trebuie să sprijine gestionarea durabilă a resurselor și reducerea emisiilor de dioxid de carbon, susținând în același timp competitivitatea economiei europene și securitatea sa energetică;
5. inițiativa pentru o **politică industrială adaptată erei globalizării**, care trebuie să ajute întreprinderile din sector să depășească criza economică, să se integreze în comerțul mondial și să adopte modalități de producție mai ecologice;
6. **strategia pentru noi competențe și noi locuri de muncă**, care trebuie să permită o mai bună ocupare a forței de muncă și viabilitatea sistemelor sociale. Este vorba, în principal, despre

încurajarea strategiilor de securitate, formarea lucrătorilor și a studenților, dar și a egalității de șanse între bărbați și femei și a locurilor de muncă pentru persoanele în vârstă;

7. **Platforma europeană de combatere a sărăciei**, care trebuie să sporească cooperarea dintre statele membre și să urmeze **metoda deschisă de coordonare** în materie de excluziune și de protecție socială. Obiectivul platformei trebuie să fie coeziunea economică, socială și teritorială a UE, precum și incluziunea socială a persoanelor care se confruntă cu sărăcia.

Punerea în aplicare a strategiei

Strategia trebuie să fie prezentată prin 10 **orientări integrate** „Europa 2020”, adoptate de către Consiliul European din iunie 2010. Acestea înlocuiesc cele 24 de orientări actuale pentru ocuparea forței de muncă și principalele orientări ale politicilor economice. O parte importantă a strategiei trebuie să fie pusă în aplicare **de autoritățile naționale, regionale și locale din statele membre**, prin asocierea parlamentelor naționale, a partenerilor sociali și a societății civile. Trebuie întreprinse acțiuni de sensibilizare în rândul cetățenilor europeni.

Strategia Europa 2020 își propune să asigure o creștere economică:

- ❖ **inteligentă (smart growth)** prin investiții mai eficiente în educație, cercetare și inovare, dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere și inovare;

Obiectivele UE pentru o creștere inteligentă sunt:

- un nivel al investițiilor publice și private în cercetare și dezvoltare de 3% din PIB-ul UE, condiții mai bune pentru cercetare, dezvoltare și inovare;
- rată de ocupare a forței de muncă de 75% în rândul populației cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani, până în 2020 (prin crearea de condiții favorabile inserției profesionale, în special pentru femei, tineri, persoane în vârstă sau necalificate și imigranți legali);
- rezultate mai bune pe plan educațional, în special reducerea abandonului școlar la mai puțin de 10% ;
- creșterea până la cel puțin 40% a ponderii absolvenților de studii superioare sau echivalente în rândul populației în vârstă de 30-34 de ani.

- ❖ **durabilă** (*sustainable growth*) prin orientarea decisivă către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon, promovarea unei economii mai eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, mai ecologice și mai competitive;

Obiectivele UE pentru o creștere durabilă:

- reducerea cu 20%, până în 2020, a emisiilor de gaze cu efect de seră față de nivelul din 1990 - UE este dispusă să reducă emisiile chiar și cu 30%, cu condiția ca și alte țări dezvoltate să își asume angajamente similare și ca țările în curs de dezvoltare să contribuie, în măsura posibilităților, în cadrul unui acord global;
 - creșterea ponderii surselor de energie regenerabile până la 20%;
 - creșterea cu până la 20% a eficienței energetice.
- ❖ **favorabilă incluziunii** (*inclusive growth*) prin punerea accentului pe crearea de locuri de muncă și pe reducerea sărăciei, promovarea unei economii cu o rată ridicată a ocupării forței de muncă, în măsură să asigure coeziunea economică, socială și teritorială.

Obiectivele UE pentru o creștere economică favorabilă incluziunii:

- rată de ocupare a forței de muncă de 75 % în rândul populației cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani până în 2020 (prin crearea de condiții favorabile inserției profesionale, în special pentru femei, tineri, persoane în vârstă sau necalificate și imigranți legali)
- reducerea cu cel puțin 20 de milioane a numărului persoanelor care suferă sau riscă să sufere de pe urma sărăciei și a excluziunii sociale.

Strategia se concentrează pe cinci obiective ambițioase privind ocuparea forței de muncă, inovarea, educația, reducerea sărăciei și energia/clima.

1. Ocuparea forței de muncă: o rată de ocupare a forței de muncă de 75% în rândul populației cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani;

2. Cercetare și dezvoltare: alocarea a 3% din PIB-ul UE pentru cercetare și dezvoltare;

3. Schimbările climatice și utilizarea durabilă a energiei:

- reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră (sau chiar cu 30%, în condiții favorabile) față de nivelurile înregistrate în 1990;
- creșterea ponderii surselor de energie regenerabile până la 20%;
- creșterea cu 20% a eficienței energetice.

4. Educație:

- reducerea sub 10% a ratei de părăsire timpurie a școlii;
- creșterea la peste 40% a ponderii absolvenților de studii superioare în rândul populației în vârstă de 30-34 de ani.

5. Lupta împotriva sărăciei și a excluziunii sociale: reducerea cu cel puțin 20 de milioane a numărului persoanelor care suferă sau riscă să sufere de pe urma sărăciei și a excluziunii sociale.

Pentru ca Strategia Europa 2020 să dea roade, a fost instituit un sistem de guvernare economică menit să coordoneze acțiunile politice derulate la nivelul UE și la nivel național.

B. Nivel național

1. Acordul de Parteneriat 2014-2020

În perioada de programare 2014 – 2020, România beneficiază de fonduri europene în valoare de aproximativ 43 miliarde de euro, din care peste 22 miliarde de euro sunt alocate pentru politica de coeziune.

Informații generale

Acordul de parteneriat (AP) include cinci fonduri structurale și de investiții europene (fonduri ESI): *Fondul european de dezvoltare regională (FEDR)*, *Fondul de coeziune (FC)*, *Fondul social european (FSE)*, *Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR)* și *Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (EMFF)*.

AP vizează următoarele provocări și prioritățile aferente:

- ❖ promovarea competitivității și a dezvoltării locale, în vederea consolidării sustenabilității operatorilor economici și a îmbunătățirii atractivității regionale;
- ❖ dezvoltarea capitalului uman prin creșterea ratei de ocupare a forței de muncă și a numărului de absolvenți din învățământul terțiar, oferind totodată soluții pentru provocările sociale severe și combaterea sărăciei, în special la nivelul comunităților defavorizate sau marginalizate ori în zonele rurale;
- ❖ dezvoltarea infrastructurii fizice, atât în sectorul TIC, cât și în sectorul transporturilor, în vederea sporirii accesibilității regiunilor din România și a atractivității acestora pentru investitori;
- ❖ încurajarea utilizării durabile și eficiente a resurselor naturale prin promovarea eficienței energetice, a unei economii cu emisii reduse de carbon, a protecției mediului și a adaptării la schimbările climatice;
- ❖ consolidarea unei administrații publice moderne și profesioniste prin intermediul unei reforme sistemice, orientată către soluționarea erorilor structurale de guvernare.

Provocare în materie de dezvoltare	Obiectiv tematic
COMPETITIVITATEA	<p>1.Consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării</p> <p>2.Îmbunătățirea accesului și a utilizării și creșterea calității tehnologiilor informatice și de comunicare (TIC)</p> <p>3.Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii, a sectorului agricol (în cazul FEADR) și a sectorului pescuitului și acvaculturii (pentru FEPAM)</p>
OAMENII ȘI SOCIETATEA	<p>8.Promovarea sustenabilității și calității locurilor de muncă și sprijinirea mobilității forței de muncă</p> <p>9.Promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și a oricărei forme de discriminare</p> <p>10.Investiții în educație, formare și formare profesională pentru competențe și învățare pe tot parcursul vieții</p>
INFRASTRUCTURA	<p>2. Îmbunătățirea accesului și a utilizării și creșterea calității tehnologiilor informatice și de comunicare (TIC)</p> <p>7.Promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore</p>
RESURSELE	<p>4.Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon în toate sectoarele</p> <p>5.Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor</p> <p>6.Protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor</p>
GUVERNANȚA	<p>11.Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și o administrație publică eficientă</p> <p>2. Îmbunătățirea accesului și a utilizării și creșterea calității tehnologiilor informatice și de comunicare (TIC)</p>

La nivelul programelor operaționale, alocările financiare sunt următoarele:

Programul Operațional Infrastructură Mare	9,41 mld. euro
Programul Operațional Regional	6,7 mld. euro
Programul Operațional Capital Uman	4,22 mld. euro
Programul Operațional Competitivitate	1,33 mld. euro
Programul Operațional Capacitate Administrativă	0,55 mld. euro
Programul Operațional Asistență Tehnică	0,21 mld. euro
Plăți directe în agricultură	10 mld. euro
Programul Național pentru Dezvoltare Rurală	8 mld. euro
Programul Operațional Pescuit	0,17 mld. euro
Facilitatea "Connecting Europe"	1,23 mld. euro
Programele de cooperare teritorială	0,45 mld. euro

Programare 2007-2013 vs. Programare 2014-2020

Cadru Strategic Național de Referință (FEDR, FC, FSE)	Acordul de Parteneriat (FEDR, FC, FSE, FEADR, FEPAM)
Orientare strategică și de programare - linii directoare CE privind coeziunea economică, socială și teritorială, ținând seama de politicile comunitare relevante	Strategia Europa 2020 Document de poziție al serviciilor CE Recomandări specifice de țară
Rezerva de performanță, 3% la latitudinea SM Indicatori de rezultat și realizare imediată (output) stabiliți pe baza unor linii orientative CE (comunicate pe parcursul implementării)	Rezerva de performanță, 6 %, obligatorie Indicatori comuni stabiliți prin regulamentele de fond: -de output (FEDR, FSE, FC, FEADR) -de rezultat (FSE)
Concentrare tematică - nu	11 Obiective Tematice-OT; alocări financiare condiționate prin regulamentele specifice de fond FEDR/FSE
Priorități/fond Instrumente de dezvoltare teritorială predefinite - nu	Priorități de investiții/fond/obiectiv tematic ITI CLLD
Condiționare finanțare - nu	Condiționalități ex-ante

Programul Operațional Competitivitate 2014-2020

PO Competitivitate (finanțat prin FEDR) susține creșterea inteligentă, promovarea economiei bazate pe cunoaștere și inovare, prin investiții în:

- ❖ Consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării
- ❖ Sporirea utilizării, calității și accesului la tehnologiile informației și comunicațiilor

PO Competitivitate răspunde la 4 dintre provocările de dezvoltare stabilite prin Acordul de Parteneriat:

- I. Competitivitatea și dezvoltarea locală
- II. Oamenii și societatea
- III. Infrastructura
- IV. Resursele
- V. Administrația și guvernarea

Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

PO Capital Uman susține creșterea economică incluzivă, prin investiții în:

- ❖ Încurajarea ocupării și a mobilității forței de muncă, în special în rândul tinerilor și a persoanelor situate în afara pieței muncii;
- ❖ Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei;
- ❖ Susținerea educației, dezvoltarea competențelor și încurajarea învățării pe tot parcursul vieții.

PO Capital Uman răspunde la 2 dintre provocările de dezvoltare stabilite prin Acordul de Parteneriat:

- I. Competitivitatea și dezvoltarea locală
- II. Oamenii și societatea
- III. Infrastructura

IV. Resursele

V. Administrația și guvernarea

Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020

Obiectivele tematice, din cele 11 în total, abordate de către PO Infrastructură Mare sunt:

- ❖ OT 7 - Promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore;
- ❖ OT 6 - Protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor;
- ❖ OT 5 - Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor;
- ❖ OT 4 - Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon în toate sectoarele.

Programul Operațional Regional 2014-2020

Obiective Tematice (OT)	Axa prioritară
OT 1 - consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și a inovării	AP 1 - Transfer tehnologic
OT 3 - îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii, a sectorului agricol, pescuitului și acvaculturii	AP 2 – Competitivitate IMM
OT 4 - sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în toate sectoarele	AP 3 – Eficiență energetică în clădiri publice
	AP 4 – Dezvoltare urbană
OT 6 - protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor	AP 4 – Dezvoltare urbană
	AP 5 – Patrimoniu cultural
OT 7 - promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore	AP 6 – Infrastructură de transport rutieră
OT 8 - promovarea ocupării forței de muncă sustenabile și de calitate și sprijinirea mobilității forței de muncă	AP 7 - Turism
OT 9 - promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei	AP 8 – Infrastructură sanitară și socială
	AP 9 – Comunități marginalizate (CLLD)
OT 10 - investițiile în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții	AP 10 – Infrastructura educațională
OT 11 - consolidarea capacității instituționale și o administrație publică eficientă	AP 11 – Cadastru
Fără OT	AP 12 – Asistență tehnică

Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020

Obiective Tematice (OT)	Axa prioritară
OT 11 - Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și eficiența administrației publice	AP 1 - Structuri eficiente la nivelul tuturor palierelor administrative și judiciare
	AP 2- Administrație publică și sistem judiciar eficace și transparente
Fără OT	AP 3 - Asistență tehnică

Programul Operațional Asistență Tehnică 2014-2020

Obiectivul PO Asistență Tehnică este de asigurare a capacității și a instrumentelor necesare pentru o eficiență coordonare, gestionare și control al intervențiilor finanțate din fondurile ESI, precum și pentru o implementare eficientă, bine orientată și corectă a PO AT, PO IM și PO Competitivitate, prin intermediul a trei Axe Prioritare:

- ❖ *Direcția de acțiune 1 - Beneficiari, comunicare FESI și întărire parteneriat pentru FESI:*
 - Axa Prioritară 1 - Întărirea capacității beneficiarilor de a pregăti și implementa proiecte finanțate din fondurile ESI și diseminarea informațiilor privind aceste fonduri.
- ❖ *Direcția de acțiune 2 - Sistemul de coordonare, gestionare și control al fondurilor ESI:*
 - Axa Prioritară 2 - Sprijin pentru coordonarea, gestionarea și controlul fondurilor ESI;
 - Axa Prioritară 3 - Creșterea eficienței resurselor umane implicate în sistemul de coordonare, gestionare și control al fondurilor ESI.

Programul Național De Dezvoltare Rurală 2014-2020

În ceea ce privește zonele rurale ale României, finanțările din FEADR vor promova creșterea gradului de inovare și a competitivității în sectorul agroalimentar, precum și a valorii adăugate a produselor. Agricultorii vor beneficia de asistență pentru dezvoltarea sau restructurarea propriilor întreprinderi, iar diversificarea activităților economice va reduce dependența excesivă de agricultură existentă în prezent și va îmbunătăți perspectivele creării de locuri de muncă în zonele rurale. Aceasta va fi corelată cu o gestionare atentă a resurselor naturale, centrată pe conservarea bogatei biodiversități naturale a României și pe promovarea gestionării durabile a terenurilor agricole și forestiere. Sărăcia din mediul rural va fi combătută prin investiții destinate modernizării infrastructurii de bază și ameliorării accesului la servicii, în vederea îmbunătățirii calității vieții în comunitățile rurale și creării condițiilor pentru dezvoltare locală.

PNDR răspunde la 3 dintre provocările de dezvoltare stabilite prin Acordul de Parteneriat:

I. Competitivitatea și dezvoltarea locală

II. Oamenii și societatea

III. Infrastructura

IV. Resursele

V. Administrația și guvernarea

PNDR (finanțat din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală) susține dezvoltarea strategică a spațiului rural prin abordarea strategică a următoarelor obiective:

- ❖ OS1 Restructurarea și creșterea viabilității exploatațiilor agricole (P2+P3);
- ❖ OS2 Gestionarea durabilă a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice (P4 +P5);
- ❖ OS3 Diversificarea activităților economice, crearea de locuri de muncă, îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor pentru îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale (P6).

Îndeplinirea obiectivelor strategice din PNDR 2014-2020 se va realiza prin cele 6 priorități de dezvoltare rurală:

- ❖ P1 Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, în silvicultură și în zonele rurale;

- ❖ P2 Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovative și a gestionării durabile a pădurilor;
- ❖ P3 Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură;
- ❖ P4 Refacerea, conservarea și consolidarea ecosistemelor care sunt legate de agricultură și silvicultură;
- ❖ P5 Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și rezilientă la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic;
- ❖ P6 Promovarea incluziunii sociale, reducerea sărăciei și dezvoltare economică în zonele rurale.

2. Strategia Națională Pentru Dezvoltare Durabilă A României - Orizonturi 2013-2020-2030

În anul 2008 a fost elaborată Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030, elementul definitoriu al acesteia fiind racordarea deplină a României la o nouă filosofie a dezvoltării, proprie Uniunii Europene și larg împărtășită pe plan mondial – cea a dezvoltării durabile.

Strategia stabilește obiective concrete pentru trecerea, într-un interval de timp rezonabil și realist, la modelul de dezvoltare generator de valoare adăugată înaltă, propulsat de interesul pentru cunoaștere și inovare, orientat spre îmbunătățirea continuă a calității vieții oamenilor și a relațiilor dintre ei în armonie cu mediul natural.

Rezultate preconizate

Sprrijinul din fondurile ESI va contribui în mod substanțial la promovarea capacității României de a realiza obiectivele prioritare cheie de dezvoltare de la nivel național și comunitar, printre care:

Obiectivele Europa 2020:

- ❖ peste 1 miliard € alocați pentru cercetare și dezvoltare (C&D) și pentru inovare (OT1), în sprijinul atingerii obiectivului național de 2% din PIB investiți în C&D (în comparație cu 0,49 % în anul 2012);
- ❖ economie mai eficientă din punct de vedere energetic, 3,9 miliarde € urmând să fie investite pentru sprijinirea trecerii la o economie cu emisii reduse de carbon (OT4), inclusiv extinderea la scară mai largă a energiilor din surse regenerabile (ținta de 24% din ce?);
- ❖ un efort substanțial în materie de incluziune socială (OT9), fiind alocate 3,4 miliarde € pentru combaterea provocărilor severe de ordin social cu care se confruntă România, precum și pentru sprijinirea obiectivului de reducere cu 580 000 a numărului de persoane amenințate de sărăcie sau de excluziune (în comparație cu anul 2008);
- ❖ creșterea gradului de participare pe piața muncii (OT8), punându-se un accent deosebit pe populația tânără, în scopul atingerii țintei de ocupare a forței de muncă la nivel național de 70 % (beneficiind de 2,2 miliarde €);

- ❖ contribuirea la reducerea ratei abandonului școlar timpuriu până la 11,3 % și creșterea gradului de participare din învățământul terțiar până la 26,7 % (OT10), printr-o investiție de 1,65 mld. EUR.

Obligații care decurg din Tratatul de aderare:

- ❖ continuarea dezvoltării serviciilor de apă și apă uzată, în acest sens fiind alocate peste 3 miliarde € în cadrul OT6, asigurându-se conformitatea cu standardele a aglomerațiilor cu peste 10 000 de locuitori și contribuindu-se în mod substanțial la modernizarea aglomerațiilor mai mari de 2 000 de locuitori;

Stimularea competitivității naționale:

- ❖ continuarea dezvoltării rețelei naționale de servicii în bandă largă și a accesului de
- ❖ generație viitoare (NGA), prin intermediul OT2 și a LEADER, cu o viteză de minimum 30 Mbps, în special în zonele rurale, abordând în paralel problema ratei scăzute de abonare prin măsuri corespunzătoare (formare, e-servicii, e-guvernare) la nivelul tuturor priorităților;
- ❖ creșterea productivității și a valorii adăugate din sectoarele agriculturii, pescuitului și acvaculturii, stimulând participarea tinerilor fermieri și pescari;
- ❖ creșterea competitivității operatorilor economici și a ratelor de supraviețuire a IMM-urilor tinere, prin sprijin direct și scheme de inginerie financiară, în cadrul OT3;
- ❖ continuarea consolidării dotărilor și a fiabilității rețelei de transport, fiind alocate în acest sens 20 % din fondurile ESI în cadrul OT7, în scopul măririi accesibilității regiunilor și a atractivității investițiilor industriale;
- ❖ soluționarea deficiențelor administrative prin reforme sistemice la nivelul guvernantei și administrației, în acest sens fiind alocate 800 milioane €.

Buget

În perioada 2014-2020, fondurile alocate României sunt de aproximativ 22,4 miliarde € în cadrul politicii de coeziune (FEDR, FSE, Fondul de coeziune), la care se adaugă încă 106 milioane € din Inițiativa privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor (alături de o alocare identică din FSE). Fondurile alocate pentru dezvoltarea sectorului agricol și a zonelor rurale vor fi suplimentate cu 8 miliarde € din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR). Alocarea pentru Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (EMFF) se ridică la aproximativ 168 milioane €.

Având în vedere sfera largă a provocărilor cu care se confruntă România, toate obiectivele tematice vor beneficia de sprijin. Totuși, România va direcționa 51,2 % din fondurile FEDR către C&D (OT1), TIC (OT2), competitivitate (OT3) și economia cu emisii reduse de carbon (OT4), cu 5,5 miliarde € peste pragul minim impus. În mod similar, resurse semnificative sunt direcționate către OT4, în acest sens fiind rezervate 3,25 miliarde € reprezentând 30% din alocarea FEDR și mult peste pragul minim impus, provenind în mare parte din sprijinul preconizat pentru reabilitarea termică a clădirilor.

Cota FSE din fondurile structurale (FEDR și FSE) se ridică la 30,8%, adică aproximativ 4,8 miliarde €, potrivit cotei minime impuse, o cotă de 23% fiind alocată pentru incluziune socială și combaterea sărăciei, peste pragul minim impus de 20%.

Resursele FEADR (39% din totalul alocărilor) sunt direcționate într-o măsură semnificativă către biodiversitate, gestionarea durabilă a terenurilor și către atenuarea schimbărilor climatice în sectorul agricol și forestier și adaptarea la acestea (în cadrul OT 4, 5 și 6), precum și către competitivitate în sectorul agricol și în cel al procesării alimentelor (29% în cadrul OT3).

3. Obiective UE vs Obiective RO

Provocări Cruciale

1. Schimbările climatice și energia curată

- ❖ Obiectiv general UE: Prevenirea schimbărilor climatice prin limitarea emisiilor de gaze cu efect de seră, precum și a efectelor negative ale acestora asupra societății și mediului.
- ❖ Orizont 2020. Obiectiv național: Asigurarea funcționării eficiente și în condiții de siguranță a sistemului energetic național, atingerea nivelului mediu actual al UE în privința intensității și eficienței energetice; îndeplinirea obligațiilor asumate de România în cadrul pachetului legislativ „Schimbări climatice și energie din surse regenerabile” și la nivel internațional în urma adoptării unui nou acord global în domeniu; promovarea și aplicarea unor măsuri de adaptare la efectele schimbărilor climatice și respectarea principiilor dezvoltării durabile.
- ❖ Orizont 2030. Obiectiv național: Alinierea la performanțele medii ale UE privind indicatorii energetici și de schimbări climatice; îndeplinirea angajamentelor în domeniul reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră în concordanță cu acordurile internaționale și comunitare existente și implementarea unor măsuri de adaptare la efectele schimbărilor climatice.

2. Transport durabil

- ❖ Obiectiv general UE: Asigurarea ca sistemele de transport să satisfacă nevoile economice, sociale și de mediu ale societății, reducând, în același timp, la minimum impactul lor nedorit asupra economiei, societății și mediului.
- ❖ Orizont 2020. Obiectiv național: Atingerea nivelului mediu actual al UE în privința eficienței economice, sociale și de mediu a transporturilor și realizarea unor progrese substanțiale în dezvoltarea infrastructurii de transport.
- ❖ Orizont 2030. Obiectiv național: Apropierea de nivelul mediu al UE din acel an la toți parametrii de bază ai sustenabilității în activitatea de transporturi.

3. Producție și consum durabile

- ❖ Obiectiv general UE: Promovarea unor practici de consum și producție sustenabile.

- ❖ Orizont 2020. Obiectiv național: Decuplarea creșterii economice de degradarea mediului prin inversarea raportului dintre consumul de resurse și crearea de valoare adăugată și apropierea de indicii medii de performanță ai UE privind sustenabilitatea consumului și producției.
- ❖ Orizont 2030. Obiectiv național: Aproximarea de nivelul mediu realizat la acea dată de țările membre UE din punctul de vedere al producției și consumului durabile.

4. Conservarea și gestionarea resurselor naturale

- ❖ Obiectiv general UE: Îmbunătățirea gestionării resurselor naturale și evitarea exploatării lor excesive, recunoașterea valorii serviciilor furnizate de ecosisteme.
- ❖ Orizont 2020. Obiectiv național: Atingerea nivelului mediu actual al țărilor UE la parametrii principali privind gestionarea responsabilă a resurselor naturale.
- ❖ Orizont 2030. Obiectiv național: Aproximarea semnificativă de performanțele de mediu ale celorlalte state membre UE din acel an.

5. Sănătatea publică

- ❖ Obiectiv general UE: Promovarea unor servicii medicale de calitate în condiții de egalitate și îmbunătățirea protecției împotriva amenințărilor la adresa sănătății.
- ❖ Orizont 2020. Obiectiv național: Atingerea unor parametri apropiați de nivelul mediu actual al stării de sănătate a populației și al calității serviciilor medicale din celelalte state membre ale UE; integrarea aspectelor de sănătate și demografice în toate politicile publice ale României.
- ❖ Orizont 2030. Obiectiv național: Alinierea deplină la nivelul mediu de performanță, inclusiv sub aspectul finanțării serviciilor de sănătate, al celorlalte state membre ale UE.

6. Incluziunea, demografia și migrația

- ❖ Obiectiv general UE: Crearea unei societăți bazate pe incluziunea socială prin luarea în considerare a solidarității între generații și în interiorul lor și asigurarea creșterii calității vieții cetățenilor ca o condiție a bunăstării individuale durabile.
- ❖ Orizont 2020. Obiectiv național: Promovarea consecventă, în noul cadru legislativ și instituțional, a normelor și standardelor UE cu privire la incluziunea socială, egalitatea de șanse și sprijinirea activă a grupurilor defavorizate; punerea în aplicare, pe etape, a Strategiei Naționale pe termen lung privind populația și fenomenele migratorii.
- ❖ Orizont 2030. Obiectiv național: Aproximarea semnificativă de nivelul mediu al celorlalte state membre ale UE în privința coeziunii sociale și calității serviciilor sociale.

7. Sărăcia globală și sfidările dezvoltării durabile

- ❖ Obiectiv general UE: Promovarea activă a dezvoltării durabile la nivel global și asigurarea punerii de acord a politicilor interne și externe ale Uniunii Europene cu principiile dezvoltării durabile și angajamentele sale în această privință.
- ❖ Orizont 2020. Obiectiv național: Conturarea domeniilor specifice de aplicare a expertizei și resurselor disponibile în România în slujba asistenței pentru dezvoltare, și alocarea în acest scop a circa 0,50% din venitul național brut.
- ❖ Orizont 2030. Obiectiv național: Alinierea completă a României la politicile Uniunii Europene în domeniul cooperării pentru dezvoltare, inclusiv din punctul de vedere al alocărilor bugetare ca procent din venitul național brut.

Teme inter- și trans-sectoriale

1. Educație și formare profesională

- ❖ Orizont 2020. Obiectiv național: Atingerea nivelului mediu de performanță al UE în domeniul educației și formării profesionale, cu excepția serviciilor din mediul rural și pentru grupurile dezavantajate, unde țintele sunt cele ale UE pentru 2010.
- ❖ Orizont 2030. Obiectiv național: Situarea sistemului de învățământ și formare profesională din România la nivelul performanțelor superioare din UE; apropierea semnificativă de nivelul mediu al UE în privința serviciilor educaționale oferite în mediul rural și pentru persoanele provenite din medii dezavantajate sau cu dizabilități.

2. Cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, inovarea

- ❖ Orizont 2020. Obiectiv național general: Încadrarea cercetării românești în fluxul principal al evoluțiilor științifice și tehnologice din UE; generalizarea activităților inovative; apariția unor centre de excelență cu impact internațional.
- ❖ Orizont 2030. Obiectiv național general: Statoinicirea principalelor elemente ale societății și economiei bazate pe cunoaștere; contribuții esențiale ale cercetării românești la realizarea obiectivelor complexe ale dezvoltării durabile.

4. Cadrul Național Strategic pentru Dezvoltarea Durabilă a Sectorului Agroalimentar și a Spațiului Rural în Perioada 2014 - 2020 - 2030

Scopul acestui document este, în principal, determinat de nevoia stabilirii liniilor directoare ale dezvoltării durabile a sistemului agroalimentar românesc și a spațiului rural ca una din componentele de bază ale reluării creșterii economice a României.

Singura șansă a României pentru dezvoltarea agriculturii constă în alocarea masivă, dar rațională, dacă se poate optimă, de capital investițional în infrastructura rurală, echiparea teritoriului agricol (circa 1,7 mil. ha irigate, Canalul Siret-Bărăgan, plantarea perdelelor de protecție a câmpului pe circa un milion de hectare în zonele cele mai aride, modernizarea exploatațiilor agricole, extinderea întreprinderilor de stocare-procesare a produselor agroalimentare (nu numai cereale) precum și sporirea capitalului de exploatare, atât din surse proprii cât și din credite bancare avantajoase, acordat fermelor agricole prin care să se susțină nivelele de producție propuse în continuare pentru orizonturile 2015, 2020, 2025, 2030.

Se estimează că România are un potențial alimentară, la orizontul 2030, pentru 38,5 mil. persoane, respectiv un disponibil pentru export și pentru consum nealimentar de materii prime agricole de circa 49-50 mld. €.

Necesitatea *Cadrului național strategic rural* este determinată de trei factori majori ai dezvoltării agricole:

- ❖ cerința asigurării securității alimentare naționale și garantarea siguranței alimentare a populației României;
- ❖ resursele naturale, materiale și umane ale agriculturii românești;
- ❖ favorabilitatea ecologică a resurselor agricole a României de a furniza produse agroalimentare de calitate superioară pe piața internă și internațională.

Pentru asigurarea securității alimentare naționale care garantează siguranța alimentară a populației, agricultura României trebuie să se înscrie în următorii parametri de performanță:

- ❖ dublarea randamentelor agricole în următorii zece ani, comparativ cu deceniul 2000-2010;
- ❖ dublarea valorii producției vegetale și animale în următorul deceniu, față de cea din 2010;

- ❖ dublarea valorii producției agroalimentare procesate față de anul 2010;
- ❖ creșterea ratei de absorbție a fondurilor europene.

Pornind de la performanțele agricole și gradul de dezvoltare redusă în România, privite comparabil în timp cu cele din UE, se apreciază că acestea se află la nivelele țărilor vest- europene din perioada 1955-1960, și, prin consecință, strategia agricolă a României, în mare parte, trebuie axată pe consolidarea exploatațiilor agricole și creșterea randamentelor agricole, prin investiții masive în sistemul agroalimentar românesc.

5. Strategii Privind Economia Rurală Non-Agricolă (IMM-uri) Rurale Non-Agricole, Politici de Susținere a Amplasării în Mediul Rural

Din cele 450.000 IMM-uri active la nivel național, numai 14% operau în mediul rural, acestea fiind în principal microîntreprinderi, încă incapabile să absoarbă excedentul de mână de lucru și având o contribuție minimă pe piață.

Densitatea redusă a IMM-urilor rurale raportată la populație, mai exact valoarea de 7 IMM-uri/1000 de locuitori este de șase ori mai mică decât media europeană (42 de IMM-uri/1000 de locuitori din Europa) și de trei ori mai mică decât media națională. Ca urmare, IMM-urile rurale nu reușesc să contribuie semnificativ la dezvoltarea economică durabilă a spațiului rural, atât timp cât nu există un număr suficient de mare de firme și un cadru favorabil înființării și creșterii lor.

Propuneri strategice pentru susținerea dezvoltării sectorului IMM-urilor rurale

Obiectiv strategic: Stimularea spiritului antreprenorial în spațiul rural românesc pentru a susține dezvoltarea economică durabilă (bazată pe utilizarea diversității resurselor locale) și a îmbunătăți nivelul de ocupare a forței de muncă (cu deosebire în activități non-agricole). În Small Business Act for Europe (2011) Comisia Europeană a subliniat că provocarea principală o reprezintă necesitatea unui număr mai mare de întreprinzători, spiritul antreprenorial fiind un factor puternic de creștere economică și de creare de locuri de muncă.

Planul de acțiune se bazează pe 3 piloni respectiv:

I. Dezvoltarea educației antreprenoriale și a formării profesionale pentru sprijinirea creșterii economice și impulsivitatea apariției de noi întreprinderi.

Măsuri:

- I.1 includerea competenței “spirit antreprenorial” în programele din învățământul primar, secundar, profesional, superior și în pregătirea adulților înainte de sfârșitul anului 2015.
- I.2. utilizarea fondurilor structurale pentru relansarea educației antreprenoriale a tinerilor, conform planurilor naționale de creare a locurilor de muncă. În acest scop se recomandă utilizarea Fondului

Social European, a Fondului European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și a Schemelor de Garantare pentru Tineri.

II. Crearea unui mediu de afaceri favorabil pentru întreprinzători constând, în principal, în eliminarea obstacolelor din 3 domenii cheie: accesul la finanțare, acordarea de sprijin pentru întreprinzători în etapele de dezvoltare ale afacerii, reducerea poverilor administrative.

Măsuri:

- II.1. Accesul la finanțare: Crearea unor scheme de micro-creditare și garantare a creditelor pentru start-up-uri non-agricole rurale
- II.2. Acordarea de sprijin pentru întreprinzători în etapele de dezvoltare ale afacerii prin :
 - sisteme de impozitare rurale mai favorabile pentru afacerile aflate în faze incipiente;
 - implementarea unei noi scheme de plată a TVA-ului la încasare pentru firmele mici;
 - un sistem de ajustări la calendarul de plată al contribuțiilor sociale pentru o perioadă de timp limitată, pe baza unor situații specifice ale firmelor astfel încât acestea să nu mai fie împovărate de penalități sau insolvență;
 - să beneficieze de sprijin pentru accesarea programului European pentru agricultură și dezvoltare rurală.
- II.3 Reducerea poverilor administrative
 - crearea unui punct de contact unic la nivel de microzonă rurală pentru obținerea de informații complete pentru IMM-uri, pentru informații administrative, licențe, sprijin financiar și consultanță publică
 - simplificarea legislației privind ocuparea forței de muncă și implementarea unor programe de muncă flexibile.

III. Dinamizarea culturii antreprenoriale prin utilizarea modelelor de bună practică și stimularea inițiativei antreprenoriale a grupurilor țintă cu potențial de a deveni antreprenori.

Măsuri:

- III.1 Stimularea inițiativei antreprenoriale rurale prin popularizarea modelelor de succes în afaceri și exemplelor de bună practică în scopul limitării riscurilor de eșec al micilor afaceri și creșterea încrederii potențialilor noi antreprenori rurali
- III.2 Încurajarea creării de noi întreprinderi de către grupurile demografice sub-reprezentate în mediul antreprenorial: (i) grupuri marginalizate (femeile, șomerii) prin încurajarea acestora în schimbarea percepției asupra propriilor lor șanse de succes, (ii) grupul migranților (întreprinzătorii imigranți și populație rurală română cuprinsă în fluxurile migrației externe temporare pentru un loc de muncă) în scopul de a-i determina pe aceștia din urmă să revină în spațiul rural de origine și să fructifice cunoștințele dobândite în activitățile derulate în afara țării.

6. Strategia Guvernului României de Incluziune a Cetățenilor Români Aparținând Minorității Romilor pentru Perioada 2012-2020

Scopul Strategiei Guvernului de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2012 - 2020 este asigurarea incluziunii socio-economice a cetățenilor români aparținând minorității rome prin implementarea unor politici integrate în domeniul educației, ocupării forței de muncă, sănătății, locuirii, culturii și infrastructurii sociale. Totodată, Strategia Guvernului urmărește responsabilizarea autorităților publice centrale și locale, a minorității rome și a societății civile pentru creșterea gradului de incluziune socio-economică a cetățenilor români aparținând minorității rome.

Obiectivele Strategiei Guvernului:

- ❖ Asigurarea accesului egal, gratuit și universal al cetățenilor români aparținând minorității rome la educație de calitate la toate nivelurile în sistemul public de învățământ, pentru a sprijini creșterea economică și dezvoltarea societății bazate pe cunoaștere.
- ❖ Promovarea educației incluzive în cadrul sistemului educațional, inclusiv prin prevenirea și eliminarea segregării, precum și combaterea discriminării pe baze etnice, de statut social, dizabilități sau alte criterii care afectează copiii și tinerii proveniți din grupuri dezavantajate, inclusiv romi.
- ❖ Stimularea creșterii ocupării forței de muncă a persoanelor aparținând minorității rome și creșterea atractivității pentru investiții.
- ❖ Stimularea măsurilor de promovare a sănătății care să contribuie la creșterea accesului cetățenilor aparținând minorității rome la serviciile de sănătate publică și la creșterea speranței de viață.
- ❖ Asigurarea de către instituțiile centrale, locale și partenerii sociali a condițiilor de locuit decente în comunitățile defavorizate din punct de vedere economic și social, precum și asigurarea accesului la servicii publice și mică infrastructură.
- ❖ Păstrarea, dezvoltarea și afirmarea identității culturale a minorității rome.
- ❖ Dezvoltarea, de către instituții, a unor măsuri care, prin serviciile pe care le oferă, să răspundă unor nevoi sociale ale categoriilor defavorizate, inclusiv a membrilor minorității rome în domeniile: dezvoltare comunitară, protecția copilului, justiție și ordine publică.

C. Nivel regional

1. Planul de Dezvoltare a Regiunii Centru 2014-2020

Strategia de Dezvoltare a Regiunii Centru pentru perioada 2014-2020 este parte a Planului de Dezvoltare a Regiunii Centru 2014-2020, principalul document de planificare și programare la nivel regional. Fiind fundamentată pe o diagnoză detaliată, concretizată prin Analiza socioeconomică regională și prin Analiza SWOT a Regiunii Centru, Strategia de Dezvoltare ia în considerare nevoile majore ale regiunii și are în vedere valorificarea potențialul său real de dezvoltare.

Strategia de Dezvoltare a Regiunii Centru și-a definit ca obiectiv global „dezvoltarea echilibrată a Regiunii Centru prin stimularea creșterii economice bazate pe cunoaștere, protecția mediului înconjurător și valorificarea durabilă a resurselor naturale precum și întărirea coeziunii sociale”.

Strategia de Dezvoltare a Regiunii Centru cuprinde 6 domenii strategice de dezvoltare, fiecare dintre acestea grupând un număr de priorități și măsuri specifice:

- (1) Dezvoltare urbană, dezvoltarea infrastructurii tehnice și sociale regionale
- (2) Creșterea competitivității economice, stimularea cercetării și inovării
- (3) Protecția mediului înconjurător, creșterea eficienței energetice, stimularea utilizării surselor alternative de energie
- (4) Dezvoltarea zonelor rurale, sprijinirea agriculturii și silviculturii
- (5) Creșterea atractivității turistice regionale, sprijinirea activităților culturale și recreative
- (6) Dezvoltarea resurselor umane, creșterea incluziunii sociale

D. Nivel județean

1. Planul de Dezvoltare a jud. Mureș pentru Perioada 2014-2020

Obiectiv general:

- ☛ Creșterea competitivității economiei și a atractivității județului Mureș, reducerea disparităților existente între mediul urban și rural, în scopul creării unui climat favorabil dezvoltării.

Obiective specifice de dezvoltare:

- (1) Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de bază din mediul urban și rural, ca suport pentru dezvoltarea economică a județului;
- (2) Dezvoltarea structurilor de sprijinire a afacerilor, încurajarea transferului tehnologic și a cercetării aplicate în sectoare cu potențial de creștere pentru îmbunătățirea competitivității economiei și creare de noi locuri de muncă;
- (3) Întărirea caracterului de centru medical și de cercetare a județului Mureș;
- (4) Susținerea poliilor de dezvoltare urbani și rurali (așa cum au fost ele definite în PATJ a județului Mureș) în scopul asigurării unei dezvoltări policentrice a județului; Dezvoltarea zonelor rurale pentru reducerea decalajelor economice și sociale majore față de mediul urban;
- (5) Diversificarea economiei locale prin dezvoltarea sectorului turistic, cu prioritate turismul cultural, balnear, rural și montan, în spiritul tradiției multiculturale;
- (6) Valorificarea rațională a patrimoniului natural, a potențialului pentru producerea resurselor de energie regenerabile, în conformitate cu principiile dezvoltării durabile;
- (7) Dezvoltarea eficientă a resurselor umane, ca suport pentru creșterea competitivității economice;
- (8) Dezvoltarea serviciilor sociale și sporirea accesului la servicii sociale durabile și de înaltă calitate a grupurilor defavorizate;
- (9) Dezvoltarea capacității administrative a autorităților publice locale.

Strategia de Dezvoltare a Județului Mureș este axată pe următoarele 7 domenii prioritare:

- (1) Dezvoltare urbană, dezvoltarea infrastructurii tehnice și sociale
- (2) Creșterea competitivității economice, stimularea cercetării și inovării
- (3) Protecția mediului înconjurător, eficiență energetică, utilizarea surselor alternative de energie
- (4) Dezvoltarea durabilă a zonelor rurale, sprijinirea agriculturii și a silviculturii
- (5) Dezvoltarea turismului

- (6) Dezvoltarea resurselor umane, creșterea incluziunii sociale și ocupării forței de muncă
- (7) Asigurarea unei administrații publice locale eficiente

Prezentarea regiunii de Dezvoltare Centru și a orientărilor strategice stabilite la nivel regional

Caracteristicile regiunii de dezvoltare Centru

Regiunea Centru este așezată în zona centrală a României, în interiorul mării curburi a Munților Carpați, pe cursurile superioare și mijlocii ale Mureșului și Oltului.

Regiunea Centru este formată din 6 județe (Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș și Sibiu), care însumează o suprafață de 34100 km², reprezentând 14,3% din teritoriul țării. Din suprafața totală a Regiunii Centru cea mai mare pondere o ocupă județul Mureș (19,7%), la polul opus fiind județul Covasna (10,9%). Prin poziția sa geografică, realizează conexiuni cu 6 din celelalte 7 regiuni de dezvoltare, înregistrându-se distanțe aproximativ egale din zona ei centrală până la punctele de trecere a frontierelor.

Tabel 1.1 Suprafața ponderea și categoria de mărime a județelor din Regiunea Centru

	Suprafața (km ²)	Ponderea din suprafața Regiunii Centru (%)	Ponderea din suprafața României (%)	Categoria de mărime a județului
Alba	6242	18,3	2,6	Mijlocie
Brașov	5363	15,7	2,2	Mijlocie
Covasna	3710	10,9	1,6	Mică
Harghita	6639	19,5	2,8	Mare
Mureș	6714	19,7	2,8	Mare
Sibiu	5432	15,9	2,3	Mijlocie

Sursă tabel: Planul de Dezvoltare a Regiunii Centru 2014 – 2020, pagina 5

Relief

Lipsit de câmpii propriu-zise, relieful Regiunii Centru cuprinde părți însemnate din cele trei ramuri ale Carpaților Românești (aproape jumătate din suprafața regiunii), zona colinară a Podișului Transilvaniei și zona depresionară de contact între zona colinară și cea montană.

Varietatea reliefului prezintă un ridicat potențial turistic. Predominanța reliefului montan (47% din suprafața regiunii) prezintă un ridicat potențial de dezvoltare a zootehniei, iar suprafețele de platou și lunca sunt propice culturilor agricole.

Tabel 2.1. Relieful județelor Regiunii Centru. Altitudinile minime și maxime

Județul	Relieful Județului	Altitudinea Minimă	Altitudinea Maximă
Alba	Dominat de zone montane, relieful este format din 4 unități majore: Munții Apuseni ((M-ții Trascău, M-ții Metaliferi, M-ții Bihor, Muntele Mare) în partea de nord –est, Carpații Meridionali (Munții Șureanu) în partea de sud, Podișul Târnavelor în partea de est și culoarul Alba-Iulia- Turda în partea de centru.	205 m (în lunca Șibotului)	2130 m (Vârful lui Pătru)
Brașov	Dominat de zone montane relieful este format din 4 unități majore: Carpații Meridionali (Munții Făgăraș, Munții Bucegi, Piatra Craiului) în partea de sud, Carpații de Curbură (M-ții Ciucaș) în partea de sud-est, M-ții Perșani în partea de nord, Podișul Târnavelor în partea de nord-vest și două zone depresionare extinse (Depresiunea Brașovului și Depresiunea Făgăraș).	400 m (în lunca Oltului, Ucea)	2527 m (Vârful Viștea Mare)
Covasna	Dominat de zone montane relieful este format din 3 unități majore: o	468 m (baza de eroziune a pârâului	1777 m (Vârful

	<p>coroană exterioară muntoasă mai înaltă (M-ții Nemira, M-ții Vrancei, M-ții Întorsurii), cu altitudini de peste 1.600 metri; în partea centrală o zonă depresionară - depresiunea plană a Brașovului</p> <p>(formată din Depr. Târgu Secuiesc, Depr. Sfântu Gheorghe), iar spre nord și vest o zonă montană cu altitudini mai reduse ce rareori depășesc 1200 metri (M-ții Baraolt și Bodoc).</p>	Baraolt la Augustin)	Lăcăuți din M-ții Brețcului)
Harghita	<p>Predominant muntos, relieful cuprinde mai multe grupe montane din Carpații Orientali: la</p> <p>vest Munții Gurghiului și Munții Harghita, iar la est Munții Giurgeului și Ciucului, între aceste două lanțuri muntoase paralele, pe cursurile superioare ale Mureșului și Oltului aflându-se depresiunile intramontane ale Giurgeului și Ciucului. În partea de sud-vest a județului relieful devine predominant deluros.</p>		1801 m (Vârful Mădăraș-Harghita);
Mureș	<p>Relieful cuprinde o depresiune intracarpatică ce coboară ușor în trepte, de pe piscurile vulcanice</p> <p>ale Munților Călimani și Munților Gurghiu, spre centrul Câmpiei Transilvaniei, străbătută fiind de</p> <p>Valea Mureșului și fragmentată de afluenții acesteia. Cu excepția zonei montane din partea</p> <p>de nord-est a județului, relieful este colinar caracterizat de unități deluroase cu interfluvii domoale (500-</p>	276 m (Câmpia Transilvaniei)	2100 m (Vârful Pietrosu din M-ții Călimani)

600 m) și aparțin Podișului Transilvaniei, deosebindu-se: Câmpia Colinară a Transilvaniei cu altitudini de 400-500 m (la nord de Mureș), Podișul Târnavelor cu altitudini de

450-700 m (la sud de Mureș) și Subcarpații Transilvaniei în zona cutelor diapire cu altitudini

600-1000 m (în partea de est

Sibiu	<p>Forma predominantă de relief este cea de podiș</p> <p>– Podișul Hârtibaciului și Podișul Secașelor,</p> <p>subunități ale Podișului Târnavelor - acesta</p> <p>ocupând mai bine de jumătate din suprafața</p> <p>județului. În partea de sud se află Munții</p> <p>Făgărașului, Munții Cindrelului și Munții Lotrului,</p> <p>iar la contactul dintre zona montană și cea de</p> <p>podis se află depresiunile Făgărașului și Sibiului</p>	228 m (Lunca Târnavei)	2535 m (Vârful Negoiu din Munții Făgărașului)
--------------	---	------------------------	---

Sursă tabel: *Planul de Dezvoltare a Regiunii Centru 2014 – 2020, pagina 10*

Rețeaua hidrografică

Principalele lacuri naturale din Regiunea centru sunt: lac de crater vulcanic (L. Sf. Ana), lac de baraj natural (Lacul Roșu), lac în depresiune carstică (lezerul Ighiel), lacuri glaciare (L. Bâlea, L. lezerul Mare, L. lezerul Mic, L. Doamnei, L. Avrig, L. Podragu, L. Urlea, etc.), lacuri sărate (L. Brâncoveanul, L. Avram Iancu, L. Ursu, etc.). Lacurile antropice sunt puse în evidență de: L. Zau de Câmpie, L. Zetea, L.

Miheșu de Câmpie, L. Gura Râului, Lacul Sadu II, L. Frumoasa, L. Oașa, L. Mihoești, L. Petrești, L. Tău, L. Canciu, L. Arpașu, L. Vlăhița, L. Arcuș, L. Reci, L. Chiciș, Complexul Zăbala, etc.).

Două sisteme hidrografice importante, Mureșul și Oltul, oferă un potențial hidroenergetic care poate fi valorificat în zonele unde relieful se caracterizează prin pante accentuate (peste 167 grade), debitul acestor râuri și a afluenților săi depășind 60-70 m³/s. În zona Munților Apuseni, cel mai important râu din punct de vedere al valorificării potențialului hidroenergetic este Arieșul, debitul mediu fiind de 23.5 m³/s. Importante sunt resursele hidroenergetice ale Mureșului, Oltului și Sebeșului. Potențialul hidroenergetic al cursurilor repezi de munte este exploatat în principal pe cursul râurilor Sebeș, Sadu și Olt.

Principalul râu din Depresiunea Transilvaniei este Mureșul, care o străbate pe direcția NE-SV și primește afluenți mai importanți pe Târnava (formată la Blaj, prin unirea Târnavei Mari cu Târnava Mică), Secașul, Sebeșul, Arieșul și Ampoiul. În sud depresiunea este străbătută de Olt, care aduna toate râurile ce coboară din Făgăraș, precum Homoroadele (Mare și Mic), Cibin cu Sadu și Hârtibaciu.

Potențialul hidroenergetic al Regiunii Centru

Potențialul hidroenergetic poate fi valorificat în zonele cu pante accentuate ce asigură un debit mare al râurilor. În acest sens, potențial hidroenergetic ridicat îl au râurile: Arieș, Cibin, Sadu, Hârtibaciu. Cea mai mare parte a Depresiunii Transilvaniei aflată în perimetrul Regiunii Centru este străbătută de râuri cu debite modeste, datorită pantelor reduse ale reliefului.

Clima

Clima din Regiunea Centru este temperat-continentala, variind în funcție de altitudine. În depresiunile intramontane din partea de est a regiunii se înregistrează frecvent inversiuni de temperatură, aerul rece putând staționa aici perioade îndelungate.

Potențialul energetic solar

Potențialul energetic solar poate fi valorificat pe toate unitățile de relief din Regiunea Centru, cel mai mare potențial fiind în Podișul Transilvaniei. În zona montană potențialul solar poate fi valorificat în zonele cu versanți cu orientare sudică.

Potențialul energetic eolian

Datorită poziției geografice și a configurației reliefului, Regiunea Centru dispune de un potențial eolian foarte mic, existând câteva zone în care se poate exploata potențialul eolian de mică putere (până la 10 kW). Cel mai mare potențial eolian se înregistrează în Munții Apuseni (datorită influențelor climatice vestice) și Carpații Meridionali (Munții Făgăraș, sudul județului Alba și sudul județelor Sibiu și Brașov). Viteze medii de 4 - 4,5 m/s și 4,5 - 5 m/s înregistrează o frecvență de 50-60% anual. În Carpații Orientali, în partea de nord a Regiunii Centru, există un potențial eolian mediu (vitezele medii anuale ale vântului sunt de 4 - 4,5 m/s datorită influenței maselor de aer nord-vestice (baltice)).

Solurile

Varietatea formelor și treptelor de relief precum și complexitatea climatului Regiunii Centru sunt principalii factori care contribuie la formarea și etajarea solurilor. Pe baza conținutului de humus se pot identifica clase de soluri în funcție de fertilitate. Cele mai fertile soluri pretabile în special pentru cereale sunt cele din clasa molisoluri, specifice zonelor de câmpie cu altitudini sub 300 de metri. Acestea prezintă o omogenitate în partea centrală a Depresiunii Colinare a Transilvaniei, iar la nivelul întregii regiuni se pot identifica câteva zone care dețin cel mai mare potențial de dezvoltare a agriculturii, în special cultivarea cerealelor și a plantelor tehnice: partea central-estică a județului Alba, partea vestică a județelor Mureș și Sibiu, partea centrală a județului Covasna.

Vegetația

Vegetația naturală este variată, prezentând o etajare altitudinală. În Câmpia colinară a Transilvaniei vegetația caracteristică este cea de silvostepă.

Resursele naturale

Existența unei diversități de bogății naturale ce se găsesc atât în interiorul cât și la exteriorul suprafeței Regiunii Centru, acestea constituind o premiză importantă în dezvoltarea economică.

Principalele bogății sunt: gaz metan, resurse metalifere, sarea, ape minerale, cărbunele, rocile de construcție, terenurile arabile, fondul forestier. Cea mai importantă resursă a subsolului o constituie zăcămintele de gaz metan, care se caracterizează prin cea mai mare puritate, peste 98%, fiind alcătuit aproape exclusiv din gaze uscate.

Tabel 2.3 Principalele resurse naturale la nivelul județelor Regiunii Centru

Județul	Principalele resurse naturale ale județului
Alba	resurse metalifere neferoase (aur, argint, cupru, plumb, zinc, pirită, mercur), sare, roci de construcție (marmură, nisipuri, pietrișuri, calcar, gresie, tufuri vulcanice, marne), gaz metan, lemn
Brașov	ape minerale, ape clorosodice, ape sărate de zăcământ din depozite de nisipuri sarmatice, mineralizații metalifere, roci de construcție (bazalt, nisipuri, pietrișuri, calcar, gresie), lemn
Covasna	cărbuni (lignit), ape minerale carbogazoase, clorurat-sodice, feruginoase, bicarbonatate, iodobromurate și sulfuroase, roci de construcție (andezit, diatomită, nisipuri, pietrișuri, gresii, argile), lemn
Harghita	roci de construcție (andezit, bazalt, marmură, nisipuri, pietrișuri), lemn, sare, minereuri feroase și neferoase (cupru, fier, mercur), ape minerale carbogazoase, mofete, nămoluri
Mureș	zăcăminte de gaz metan (peste 60% din producția națională este extrasă de pe teritoriul județului Mureș), sare, roci de construcție (argile, nisipuri, pietrișuri, roci vulcanice), izvoare minerale clorosodice, lemn
Sibiu	zăcăminte de gaz metan, sare, roci de construcție (argile, nisipuri, pietrișuri, marmură, calcar), lemn, ape minerale clorosodice

În prezent, principalele resurse ale Regiunii Centru care se află în prezent în exploatare sunt: gazul metan, rocile de construcție (nisipuri, pietrișuri, calcar, etc.), lemnul, terenurile arabile, apele minerale, etc. În plus, există inițiative de exploatare a resurselor metalifere neferoase (aur, argint, plumb, zinc, zăcăminte polimetalice) din Munții Apuseni.

Zone protejate

Din totalul siturilor Natura 2000 declarate în anul 2010, în România erau 381, dintre care 21 % sunt pe teritoriul Regiunii Centru (81 situri), având un grad de acoperire de 33 % (comparativ cu România, 18%). Din acestea, la nivelul Regiunii Centru 18 au fost arii de protecție specială avifaunistică, iar 63 sunt situri de importanță comunitară. Un an mai târziu, în 2011, la nivelul Regiunii Centru numărul siturilor Natura 2000 au crescut, ajugând la 114 dintre care 23 de arii de protecție specială avifaunistică și 91 de situri de importanță comunitară.

Pe teritoriul regiunii sunt 192 de arii naturale care beneficiază de un statut legal de protecție la nivel național: 3 parcuri naționale, 3 parcuri naturale, 156 rezervații naturale, 2 arii de protecție avifaunistică și 28 monumente ale naturii. Printre cele mai importante arii protejate se numără Parcul Național Piatra Craiului, Parcul Național Cheile Bicazului - Hășmaș, Parcul Național Călimani și Parcul Natural Apuseni.

Structura sistemului de așezări

Rețeaua de localități din Regiunea Centru este formată din 57 de orașe dintre care 20 sunt municipii (cele mai multe fiind în județele Alba, Brașov, Harghita și Mureș în număr de 4), 357 de comune și 1788 de sate. La nivel de județ, cele mai multe comune sunt în Mureș (91), iar cele mai puține în Covasna (40) și Brașov (48). Datorită particularităților geografice cele mai multe sate sunt în județul Alba (656), majoritatea fiind mici și foarte mici (foarte multe cătune în Munții Apuseni cunoscute sub numele de crânguri), la polul opus fiind județul Covasna având de 5 ori mai puține sate față de Alba (122).

Caracteristici demografice

Populația

Numărul populației Regiunii Centru, la începutul anului 2010, era de 2,524 milioane locuitori, densitatea populației fiind de 74 loc./ kmp. Prin ponderea populației urbane, de 59,4 %, Regiunea Centru se numără printre cele mai urbanizate regiuni ale României, după Regiunea București-Ilfov și Regiunea Vest. Majoritatea orașelor au un număr mai mic de 20.000 locuitori, un singur oraș – Brașov – are populația de peste 200.000 locuitori, iar două - Sibiu și Târgu Mureș - au între 100.000 și 200.000 locuitori. Populația Regiunii Centru se caracterizează printr-o mare diversitate etnică, lingvistică și religioasă. Românii formează 65,3% din totalul populației regiunii, maghiarii 29,9%, romii 4%, iar germanii 0,6%.

Infrastructura

Transportul rutier

La sfârșitul anului 2011, rețeaua de drumuri publice din Regiunea Centru măsoară 11.057 km, reprezentând 13,2% din lungimea totală a rețelei rutiere din România. Din totalul drumurilor din regiune, 20,7% sunt drumuri naționale, iar 79,3% sunt drumuri județene și comunale. Densitatea rutieră este mai scăzută la nivel regional decât la nivel național (32,4 km/100 kmp față de 35,1 km/100 kmp).

Din totalul drumurilor naționale din Regiunea Centru 96,5% erau modernizate în anul 2011, dintre care în procent de 100% în județul Sibiu. Rețeaua de drumuri județene și comunale din regiune avea în anul 2011 o lungime totală de 8763 de km dintre care 16,3% modernizată, iar 27,9% cu îmbrăcămînți ușoare rutiere. La nivel de județ cea mai mică rețea de drumuri județene și comunale modernizată a fost în județul Mureș (50 km), urmat de județul Sibiu (55 km), la polul opus fiind județele Alba (857 km) și Brașov (309 km).

Drumurile județene

Drumurile județene sunt drumurile aflate în proprietatea publică a județului și care asigură în principal legăturile între municipiile, orașele și centrele de comună din interiorul unui județ. Infrastructura de drumuri județene alături de cea de drumuri comunale reprezintă aproape 80% din lungimea rețelei rutiere a Regiunii Centru, având o importanță majoră pentru dezvoltarea locală și regională. Deși suficient de extinsă și acoperind întreaga rețea de comune și orașe, infrastructura de drumuri județene suferă în ce privește calitatea și starea tehnică. Din cei 4696 km de drumuri județene din Regiunea Centru, 25% sunt drumuri modernizate, aproximativ jumătate au îmbrăcămînți ușoare rutiere (42%), iar o treime, 33%, sunt drumuri pietruite sau din pământ. 64% din lungimea drumurilor județene cu îmbrăcămînți ușoare rutiere (1276 km) și 3,5% din drumurile județene modernizate (40 km) aveau la sfârșitul anului 2011 durata de serviciu depășită, necesitând lucrări de reabilitare și modernizare.

Drumurile comunale

Legătura dintre comune sau dintre centrul de comună și sate este asigurată prin drumurile comunale care la nivelul Regiunii Centru au o lungime totală de 4067 km. Din întreaga rețea de drumuri

comunale doar 7% sunt modernizate, cea mai mare lungime a acestora fiind în județul Alba (210 km), urmat la mare distanță de județul Mureș (37 km).

Puțin peste 10% din drumurile comunale sunt cu îmbrăcămînți ușoare rutiere dintre care jumătate sunt cu durată de serviciu depășită. Cea mai mare pondere a drumurilor comunale, peste 80% sunt drumuri pietruite sau de pământ, o treime din acestea fiind în județul Alba (1049 km).

Transportul feroviar

Comparativ cu drumurile rutiere, lungimea totală a căilor ferate din Regiunea Centru este jumătate din lungimea totală a drumurilor naționale, aceasta fiind de 1332 km dintre care jumătate electrificată (669 km). La nivel de județ, cea mai mare rețea de căi ferate electrificate este în județul Brașov (184 km), urmat de județul Harghita (174 km), la polul opus fiind județele Sibiu și Covasna (44 km). Densitatea liniilor de cale ferată în Regiunea Centru este de 39,1 km/1000 km², cele mai mari densități fiind în județele Brașov (65,8) și Mureș (42,2), iar cele mai mici în județele Sibiu (26,7), Covasna (31,3) și Harghita (31,5). Față de anul anterior, la nivelul Regiunii Centru lungimea totală a liniilor de cale ferată s-a diminuat în 2011 cu 4 km, acest sector de cale ferată scos din folosință fiind pe teritoriul județului Mureș.

Transportul aerian

Pe teritoriul Regiunii Centru există două aeroporturi internaționale, la Sibiu și Ungheni (localizat la o distanță de 15 km față de nord-estul municipiului Târgu Mureș). În ultimii ani transportul internațional și intern de pasageri al aeroporturilor din Regiunea Centru a crescut foarte mult, ajungând în 2012 la 431932 de pasageri. Analizând ultimii 5 ani, față de 2008 în anul 2012 numărul total al pasagerilor la cele două aeroporturi din Regiunea Centru a crescut peste jumătate (55,8%) (cu peste trei sferturi (76,7%) la Aeroportul Transilvania Târgu Mureș și cu peste o cincime (20,4% la Aeroportul Internațional Sibiu).

Infrastructura în domeniul sănătății

Potrivit datelor statistice din anul 2011, Regiunea Centru dispunea de o rețea de unități sanitare compusă dintr-un număr de 58 de spitale, 61 de policlinici, 23 de dispensare, 1488 de cabinete de medicină generală și de familie, 1404 de cabinete stomatologice, 1014 de cabinete de specialitate, 963 de farmacii și puncte farmaceutice și 394 de laboratoare medicale. La nivel de județ cele mai multe unități sanitare sunt în Brașov și Mureș, iar cele mai puține în Covasna și Harghita.

În Regiunea Centru cel mai important spital este cel din Târgu Mureș fiind atât un centru medical cât și un centru universitar. De asemenea, importante centre medicale sunt și spitalele din Brașov și Sibiu.

Infrastructura de învățământ

La nivelul Regiunii Centru, infrastructura de învățământ este bine dezvoltată, numărul total de unități preșcolare, școlare, liceale, postliceale, profesionale și de învățământ superior a fost de 1087, în anul 2011. Cele mai multe unități preșcolare, școlare și de învățământ superior au fost înregistrate în județele Brașov, Mureș și Sibiu, la polul opus situându-se județele Covasna și Harghita. În anul școlar 2010/2011, la nivelul întregii regiuni funcționau 279 de grădinițe pentru copii, 563 de școli primare și gimnaziale, 218 de licee, 14 unități postliceale și 13 instituții de învățământ superior. De remarcat este faptul că în anul școlar 2010/2011 nu funcționa nicio școală profesională comparativ cu anul anterior în care existau 3 școli profesionale, în județele Brașov, Mureș și Sibiu. La nivelul Regiunii Centru în anul școlar 2010/2011 personalul didactic din grădinițe pentru copii, școli primare și gimnaziale, licee, școli profesionale, unități postliceale și instituții de învățământ superior număra 27797 de cadre didactice dintre care un sfert în județul Mureș. La nivelul Regiunii Centru, în anul școlar 2011/2012 ponderea personalului calificat în total personal didactic în învățământul preșcolar a fost de 97,3%, dintre care 98,3% în mediul urban, iar 96,4% în mediul rural.

Infrastructura de utilități publice

În 2011 cele mai multe localități cu instalații de alimentare cu apă potabilă au fost în Mureș (77), iar cele mai puține în Covasna (31). La nivelul mediului rural din regiune 71% din comune aveau instalații de alimentare cu apă potabilă. Regiunea Centru ocupa în 2011 locul al 3-lea în ceea ce privește ponderea populației deservită de sistemul public de alimentare cu apă din total populație (61,7%), după regiunile București Ilfov (79,3%) și Vest (64,9%), media națională fiind de 56,5%.

În 2011 un număr de 162 de localități erau dotate cu instalații de canalizare publică, dintre care 56 erau municipii și orașe, iar 106 comune (reprezentând o treime). Numărul localităților în care se distribuie gaze naturale a crescut continuu ajungând în 2011 la 242 localități (cu 6,6 % mai mult față de 2005). În mediul rural din regiune, în peste jumătate din comune se distribuiau gaze naturale, cu 13,% mai multe comune față de anul 2005.

Infrastructura de telecomunicații

La nivelul județelor Regiunii Centru, ponderea populației fără acces la conexiuni în banda largă sunt cuprinse între: 50% - 80% în județul Covasna; 40% - 50% în județul Alba și 20% - 40% în județele Brașov, Harghita, Sibiu și Mureș. În 2012 la nivelul Regiunii Centru 46,7 din gospodării au avut un calculator în casă, regiunea ocupând penultimul loc la nivel național. În Regiunea Centru mai puțin de jumătate din gospodării erau conectate la internet de acasă.

Turismul

Turismul este unul din cele mai dinamice sectoare economice, care însă nu a atins nivelul de dezvoltare cerut de importantul potențial turistic al regiunii. În anul 2009, Regiunea Centru a reușit să atragă 1,1 milioane turiști cazati în structurile de primire turistică, fiind a doua regiune a țării ca destinație turistică. Principalele forme de turism practicate în Regiunea Centru sunt turismul montan, turismul balnear, turismul cultural și agroturismul.

Economia Regiunii Centru

Produsul intern brut obținut în 2010 la nivelul Regiunii Centru totalizează 59,12 miliarde lei (în prețurile anului 2010), reprezentând 11,3% din valoarea produsului intern brut al României. Prin valoarea P.I.B./locuitor, Regiunea Centru se situează pe poziția a treia la nivel național, după Regiunea București-Ilfov și Regiunea Vest. În anul 2010, Produsul Intern Brut /locuitor al Regiunii Centru, calculat la paritatea de cumpărare standard, era de 10900 euro, reprezentând 45% din media Uniunii Europene și 95,9% din media națională. Diferențele apreciabile în ce privește dezvoltarea economică a județelor se reflectă în valorile indicelui de disparitate a produsului intern brut/locuitor. Două județe din Regiunea Centru – Brașovul și Sibiu – se numără printre cele mai dezvoltate din țară, județul Alba se situează în apropierea mediei naționale, în timp ce celelalte 3 județe ale regiunii sunt cu 20-30 pp sub valoarea P.I.B./locuitor la nivel național.

În anul 2010, productivitatea muncii la nivel regional a fost de 27539 euro la paritatea de cumpărare standard / persoană ocupată/ an, valoare apropiată de cea înregistrată la nivel național. Comparativ cu nivelul mediu din Uniunea Europeană, productivitatea muncii din Regiunea Centru atinge, în 2010, aproape 46% din acesta. Față de celelalte regiuni ale României, Regiunea Centru se situează pe poziția a treia, după București și Regiunea Vest.

Structura economică a Regiunii Centru a suferit modificări substanțiale în ultimii 10 ani. Ponderile unor sectoare economice de bază, precum agricultura, industria extractivă, industria prelucrătoare grea s-au redus mult, crescând în schimb ponderea altor ramuri economice și a celor din sectorul terțiar cu precădere. Pilonii industriei Regiunii Centru sunt industria alimentară, industria confecțiilor textile, prelucrarea lemnului, materialele de construcții și industria auto.

Soldul investițiilor străine directe în Regiunea Centru a urcat, la finele anului 2012, conform datelor Băncii Naționale a României, la 4,625 miliarde euro (7,8% din totalul investițiilor străine directe din România), Regiunea Centru plasându-se pe poziția a doua, după Regiunea București-Ilfov în ce privește totalul investițiilor străine.

Exporturile au avut o contribuție importantă la creșterea economică a Regiunii. Exporturile regionale au înregistrat o evoluție puternic ascendentă în ultimii 10 ani, nivelul acestora ajungând la circa 5,8 miliarde euro în anul 2011, de 4,2 ori mai mult comparativ cu nivelul înregistrat în anul 2001.

La finele anului 2011, în Regiunea Centru existau 54304 întreprinderi locale active, 86,2% dintre acestea încadrându-se în clasa microîntreprinderilor (0-9 salariați), 11,3% în clasa întreprinderilor mici (10-49 salariați), 2,1% în cea a întreprinderilor mijlocii (50-249 salariați) și doar 217 firme (0,4% din total), se situau în categoria întreprinderilor mari.

Motor al dezvoltării economice regionale, întreprinderile mici și mijlocii au înregistrat o dezvoltare susținută începând cu anul 1990, ajungând să reprezinte în anul **2011 aproximativ 73% din efectivul de personal și 63% din cifra de afaceri realizată de întreprinderile locale din industrie, construcții și servicii, cu excepția celor din sectorul bancar și de asigurări. Criza economică și modificările în ce privește regimul fiscal au afectat negativ mediul de afaceri din regiune, numărul de întreprinderi active reducându-se cu cca 20% într-o perioadă relativ scurtă (2008-2011).**

În Regiunea Centru funcționează în prezent 11 parcuri industriale. Șapte dintre acestea sunt în proprietate publică, 3 în proprietate privată și unul este în parteneriat public- privat. Alături de parcurile industriale, în Regiunea Centru funcționează câteva zone industriale, zone de dezvoltare economică, centre de afaceri și incubatoare de afaceri, dezvoltate prin inițiative publice sau private pentru a răspunde nevoilor în creștere ale mediului de afaceri. Până în prezent, în Regiunea Centru s-au format clustere în domeniile prelucrării lemnului, al biomasei, al

electrotehnicii, al industriei alimentare. Cercetarea autohtonă joacă încă un rol redus în dezvoltarea economică, transferul rezultatelor cercetării și aplicarea lor în economie făcându-se încet și cu dificultate. Prin restabilirea unei legături puternice între cercetare și economie și prin creșterea rolului inovării se vor putea pune noi baze pentru o dezvoltare durabilă a economiei Regiunii Centru.

Agricultura și dezvoltarea rurală

Spațiul rural ocupă cca 83% din teritoriul Regiunii Centru și numără 357 de comune și 1788 de sate. În anul 2011, 70,1% din comunele regiunii beneficiau de acces la sisteme de alimentare cu apă potabilă, 29,7% din numărul comunelor aveau acces la sistemul de canalizare publică și 53,5% din comune erau conectate la rețeaua de gaze naturale. Populația din mediul rural numără 1 028 971 locuitori, reprezentând 40,8% din totalul populației regiunii la nivelul anului 2011. Comparativ cu anul 1990, populația rurală din Regiunea Centru s-a redus cu 9%.

Structura pe vârste a populației rurale este relativ echilibrată, cu excepția județului Alba, unde populația vârstnică din mediul rural depășește numeric populația tânără. Sporul natural al populației din mediul rural al Regiunii Centru este negativ începând cu anul 1991. Rata de activitate a populației în vârstă de muncă din mediul rural din Regiunea Centru a coborât la 50,4% în anul 2011, fiind sensibil mai redusă decât rata înregistrată în mediul urban – 64,2%. Rata de ocupare a populației în vârstă de 15-64 ani din mediul rural a scăzut la 45,4% în anul 2011, fiind net inferioară celei înregistrate în mediul urban – 56,6%.

Economia zonelor rurale este caracterizată prin dependența de o singură ramură economică - agricultura. Agricultura de semi-subzistență practică pe scară largă în Regiunea Centru se caracterizează prin predominanța exploatațiilor agricole de dimensiuni mici, forța de muncă îmbătrânită, ponderea scăzută a muncii mecanizate în procesul de producție și o valoare scăzută a veniturilor obținute. Suprafața agricolă a Regiunii Centru este de 1869,4 mii ha reprezentând 54,8% din suprafața totală a regiunii și 12,8% din suprafața agricolă a României. Modul de utilizare a terenurilor: arabil 38,6%, pășuni 34,2%, fânețe 26%, vii și pepiniere viticole 0,5%, livezi și pepiniere pomicele 0,7%. Deși în scădere cu 12,7 puncte procentuale față de anul 1992, populația ocupată în agricultură în 2011 este încă numeroasă (244 mii persoane, reprezentând 24,2% din totalul populației ocupate a regiunii). Suprafața medie ce revine pe o exploatație agricolă, la nivel regional, era de 4,13 hectare, respectiv 4,34 hectare în cazul exploatațiilor ce utilizează suprafețe agricole, mult sub media europeană (14,1 ha).

Conform rezultatelor recensământului agricol din 2010, suprafața agricolă neutilizată la nivelul Regiunii Centru era de 104 mii hectare. În anul 2011 în Regiunea Centru s-a obținut o producție agricolă reprezentând din valoarea producției agricole a României (locul al 5-lea la nivel național). Ponderea agriculturii în PIB-ul regional a scăzut puternic în ultimii ani, de la 19,3% în 1993 la 6,8% în 2010. Productivitatea muncii în agricultură în anul 2010, la nivelul Regiunii Centru era de 3,6 ori mai redusă comparativ cu productivitatea muncii calculată la nivelul întregii economii regionale. Din totalul suprafeței cultivate, cerealele dețin cea mai mare pondere 55% din total, urmate de furaje (27,8%), plantele tehnice (cartoful și sfecla de zahăr) și legume (3,2% din suprafețele cultivate). La sfârșitul anului 2011, Regiunea Centru deținea 1,93 milioane ovine (22,6 % din efectivul de ovine al României), 313 mii bovine (15,7% din șeptelul național), 534 mii porcine și 8,1 milioane păsări. Valorificarea producției agricole constituie una din problemele cele mai importante cu care se confruntă micii producători agricoli ce formează marea majoritate a producătorilor agricoli.

Lipsa de organizare a producătorilor, insuficienta dezvoltare a structurilor specifice și a pieței agricole interne precum și insuficienta reglementare a relației producător-vanzător se numără printre cauzele dificultăților întâmpinate de agricultori. Fragmentarea excesivă a producției agricole, producțiile individuale reduse, variabilitatea acestora, costurile ridicate de transport al produselor agricole, alături de lipsa, în multe cazuri a certificării produselor determină un interes scăzut al marilor procesatori pentru produsele agricole locale. Pădurile sunt una dintre cele mai importante bogății ale Regiunii Centru, vegetația forestieră acoperind 36,5% din teritoriul regiunii. Cu un volum de 4,4 milioane m³ de lemn recoltat în anul 2011, Regiunea Centru este al doilea bazin de recoltare forestieră al României și prima regiune în ce privește producția de cherestea.

Turismul rural a înregistrat o dinamică spectaculoasă în ultimii 20 ani, numărul pensiunilor turistice și agroturistice din Regiunea Centru depășind 1000, iar cel al locurilor de cazare ajungând la aproape 19 mii. Regiunea Centru deține 37,9% din pensiunile agroturistice ale României și 34,4% din pensiunile turistice.

2. Strategia de Dezvoltare a Regiunii Centru pentru perioada 2014-2020

Strategia de Dezvoltare a Regiunii Centru pentru perioada 2014-2020 este parte a Planului de Dezvoltare a Regiunii Centru 2014-2020, principalul document de planificare și programare la nivel regional. Fiind fundamentată pe o diagnoză detaliată, concretizată prin Analiza socioeconomică regională

și prin Analiza SWOT a Regiunii Centru, Strategia de Dezvoltare ia în considerare nevoile majore ale regiunii și are în vedere valorificarea potențialul său real de dezvoltare. Strategia de Dezvoltare a Regiunii Centru și-a definit ca obiectiv global „dezvoltarea echilibrată a Regiunii Centru prin stimularea creșterii economice bazate pe cunoaștere, protecția mediului înconjurător și valorificarea durabilă a resurselor naturale precum și întărirea coeziunii sociale”.

Strategia de Dezvoltare a Regiunii Centru cuprinde 6 domenii strategice de dezvoltare, fiecare dintre acestea grupând un număr de priorități și măsuri specifice:

- 1) Dezvoltare urbană, dezvoltarea infrastructurii tehnice și sociale regionale
- 2) Creșterea competitivității economice, stimularea cercetării și inovării
- 3) Protecția mediului înconjurător, creșterea eficienței energetice, stimularea utilizării surselor alternative de energie
- 4) Dezvoltarea zonelor rurale, sprijinirea agriculturii și silviculturii
- 5) Creșterea atractivității turistice regionale, sprijinirea activităților culturale și recreative
- 6) Dezvoltarea resurselor umane, creșterea incluziunii sociale

În ceea ce urmează ne vom detalia Domeniul strategic 4. Dezvoltarea zonelor rurale, sprijinirea agriculturii și silviculturii, domeniul strategic 5 respectiv 6.

Domeniul Strategic 1. Dezvoltare urbană, dezvoltarea infrastructurii tehnice și sociale regionale

Obiectivul strategic: Dezvoltarea urbană durabilă, creșterea coeziunii teritoriale prin încurajarea dezvoltării policentrice, dezvoltarea infrastructurii de transport, tehnico-edilitară, de educație, sănătate, socială și situații de urgență, precum și creșterea accesului populației la serviciile aferente la nivelul Regiunii Centru.

Prioritatea 1.2. Dezvoltarea infrastructurii de transport și comunicații și tehnico-edilitară la nivelul Regiunii Centru

Măsuri:

1.2.1. Creșterea mobilității regionale prin extinderea, reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri rutiere și feroviare, construirea de centuri ocolitoare în vecinătatea orașelor precum și construirea, extinderea, reabilitarea sau modernizarea de aeroporturi

1.2.2. Dezvoltarea transportului intermodal în vederea dezvoltării unei platforme intermodale pentru transportul mărfurilor

1.2.3. Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare în perspectiva dezvoltării durabile și administrării cât mai eficiente a teritoriului

1.2.4. Dezvoltarea infrastructurii diferitelor tipuri de comunicații în special al accesului populației, administrației publice și mediului privat la conexiuni în bandă largă și asigurarea interoperabilității sistemelor de comunicații

- Beneficiari potențiali:
- Primăriile de orașe și municipii
- Primăriile de comune
- Consiliile județene
- Asociații de dezvoltare intercomunitare, Grupuri de Acțiune Locală (GAL-uri) sau alte structuri partenoriale formate în scopul sprijinirii dezvoltării durabile a unităților administrativ - teritoriale (UAT)
- Agenți și operatori economici în domenii precum: transport, comunicații (de date, informații și voce), utilități publice (alimentarea cu: apă, energie electrică, gaze naturale, energie termică, canalizarea și administrarea domeniului public)

Prioritatea 1.3. Dezvoltarea infrastructurii de educație, sănătate, sociale și situații de urgență la nivelul Regiunii Centru

1.3.1. Creșterea calității sistemului de învățământ prin extinderea, reabilitarea, amenajarea, dotarea și modernizarea infrastructurii de educație

1.3.2. Diversificarea și creșterea calității și accesului populației la servicii de sănătate la standarde europene prin extinderea, reabilitarea, amenajarea, dotarea și modernizarea infrastructurii de sănătate

1.3.3. Creșterea incluziunii sociale și a calității vieții în rândul populației prin extinderea, reabilitarea, amenajarea, dotarea și modernizarea infrastructurii sociale

1.3.4. Creșterea siguranței publice și eficientizarea intervențiilor în situații de urgență prin extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii specifice

Beneficiari potențiali:

- Primăriile de orașe și municipii
- Primăriile de comune
- Consiliile județene
- Asociații de dezvoltare intercomunitare, Grupuri de Acțiune Locală (GAL-uri) sau alte structuri partenoriale formate în scopul sprijinirii dezvoltării durabile a unităților administrativ - teritoriale (UAT)
- Agenți și operatori economici în domenii precum: educație, sănătate, social și situații de urgență

Domeniul Strategic 3. Protecția mediului înconjurător, creșterea eficienței energetice, stimularea utilizării surselor alternative de energie

Obiectivul strategic: Protecția mediului înconjurător, dezvoltarea infrastructurii tehnice, conservarea biodiversității, diminuarea efectelor schimbărilor climatice și prevenirea riscurilor naturale, utilizarea resurselor regenerabile de energie, precum și îmbunătățirea eficienței energetice în sectorul public, casnic și economic la nivelul Regiunii Centru.

Priorități specifice

Prioritatea 3.1 Protecția mediului înconjurător și amenajarea, extinderea sau modernizarea infrastructurii tehnice

Măsuri:

3.1.1. Protecția mediului înconjurător, la nivelul componentelor majore (aer, apă, sol) prin sprijinirea acțiunilor ce vizează diminuarea poluării generate de activitățile economice

3.1.2. Susținerea colectării selective a deșeurilor, creșterea gradului de recuperare și reciclare a deșeurilor la nivel județean și regional

3.1.3. Construcția, amenajarea, extinderea, reabilitarea sau modernizarea infrastructurii tehnice de mediu (de pildă: stații de epurare, stații de preepurare, rezervoare de apă, surse de apă potabilă, rigole pentru regularizarea albiilor râurilor, etc.)

Beneficiari potențiali:

Agenți și operatori economici, companii, societăți comerciale

Primăriile de orașe și municipii

Primăriile de comune

Autorități publice la nivel județean și regional

Asociații de dezvoltare intercomunitare, Grupuri de Acțiune Locală (GAL-uri) sau alte structuri partenoriale formate în scopul sprijinirii dezvoltării durabile a unităților administrativ - teritoriale (UAT)

Prioritatea 3.2 Conservarea biodiversității

Măsuri:

3.2.1. Protecția, conservarea sau refacerea diversității biologice pentru situri

Natura 2000 sau diferite arii naturale care beneficiază de un statut legal de protecție

3.2.2. Conservarea și protecția biodiversității din habitatele naturale, în special a celor forestiere

Beneficiari potențiali:

Asociații, fundații, agenții și alte structuri în scopul protecției mediului înconjurător

Primăriile de orașe și municipii

Primăriile de comune

Autorități publice la nivel județean și regional

Asociații de dezvoltare intercomunitare, Grupuri de Acțiune Locală (GAL-uri) sau alte structuri partenoriale formate în scopul sprijinirii dezvoltării durabile a unităților administrativ - teritoriale (UAT)

Prioritatea 3.3 Diminuarea efectelor schimbărilor climatice și prevenirea riscurilor naturale

Măsuri:

3.3.1. Creșterea gradului de siguranță prin prevenirea și reducerea riscurilor naturale în special prin crearea și dezvoltarea infrastructurii adecvate de prevenire a acestora

3.3.2. Diminuarea efectelor schimbărilor climatice prin implementarea de politici și acțiuni specifice

Beneficiari potențiali:

- Asociații, fundații, agenții și alte structuri în scopul protecției mediului înconjurător
- Agenți și operatori economici, companii, societăți comerciale
- Primăriile de orașe și municipii
- Primăriile de comune
- Autorități publice la nivel județean și regional

Prioritatea 3.4 Creșterea utilizării resurselor alternative de energie

Măsuri:

3.4.1. Producerea și creșterea utilizării resurselor regenerabile de energie prin promovarea potențialului resurselor alternative de energie

3.4.2. Utilizarea surselor regenerabile de energie prin susținerea investițiilor în soluții energetice alternative pentru instituții publice, mediul privat și persoane fizice

Beneficiari potențiali:

- Agenți și operatori economici, companii, societăți comerciale
- Persoane fizice
- Asociații, fundații, agenții și alte structuri în scopul protecției mediului înconjurător
- Primăriile de orașe și municipii
- Primăriile de comune
- Autorități publice la nivel județean și regional

- Asociații de dezvoltare intercomunitare, Grupuri de Acțiune Locală (GAL-uri) sau alte structuri partenoriale formate în scopul sprijinirii dezvoltării durabile a unităților administrativ - teritoriale (UAT)

Prioritatea 3.5 Îmbunătățirea eficienței energetice în sectorul public, casnic și economic

Măsuri:

3.5.1. Îmbunătățirea eficienței energetice la operatorii industriali și economici prin achiziționarea de echipamente cu consum redus de energie

3.5.2. Îmbunătățirea eficienței energetice la sistemele de încălzire/răcire în locuințele individuale și instituții publice

3.5.3. Creșterea eficienței energetice prin reabilitarea termică a locuințelor și clădirilor publice

3.5.4. Eficientizarea iluminatului public în mediul urban și rural

3.5.5. Eficientizarea transportului urban durabil

Beneficiari potențiali:

- Operatori industriali și economici, companii, societăți comerciale
- Persoane fizice
- Asociații, fundații, agenții și alte structuri în scopul protecției mediului înconjurător
- Primăriile de orașe și municipii
- Primăriile de comune
- Instituții și autorități publice la nivel local, județean și regional
- Asociații de dezvoltare intercomunitare, Grupuri de Acțiune Locală (GAL-uri) sau alte structuri partenoriale formate în scopul sprijinirii dezvoltării durabile a unităților administrativ - teritoriale (UAT)

Domeniul strategic 4. Dezvoltarea zonelor rurale, sprijinirea agriculturii și silviculturii

Obiectivul strategic: Dezvoltarea durabilă a zonelor rurale din Regiunea Centru prin valorificarea potențialului natural și uman al acestora

Prioritățile specifice:**Prioritatea 4.1. Eficientizarea activităților agricole prin modernizarea exploatațiilor agricole, dezvoltarea serviciilor și logisticii agricole și susținerea activităților de prelucrare a produselor agricole****Măsuri:**

- 4.1.1. Modernizarea exploatațiilor agricole prin susținerea investițiilor în domeniu
- 4.1.2. Sprijinirea dezvoltării sistemelor locale de irigații
- 4.1.3. Crearea și modernizarea centrelor logistice pentru agricultură
- 4.1.4. Dezvoltarea centrelor de servicii pentru agricultură
- 4.1.5. Crearea și modernizarea unităților mici și mijlocii de procesare a produselor agricole situate în mediul rural
- 4.1.6. Susținerea tinerilor fermieri și a specialiștilor agricoli

Beneficiari potențiali

- Producătorii agricoli individuali
- Societățile agricole
- Societățile comerciale care desfășoară activități agricole sau de prestări servicii pentru agricultură
- Societățile comerciale cu activitate în domeniul industriei alimentare și a băuturilor
- Tinerii care inițiază o afacere în domeniul agricol
- Structurile partenoriale constituite în vederea sprijinirii agriculturii

Prioritatea 4.2. Valorificarea superioară, într-o manieră durabilă, a potențialului silvic regional**Măsuri:**

- 4.2.1. Modernizarea exploatațiilor silvice prin susținerea achiziționării de mașini și echipamente specifice
- 4.2.2. Dezvoltarea infrastructurii de transport forestier

4.2.3. Stimularea utilizării în scop energetic a reziduurilor forestiere și agricole

4.2.4. Susținerea acțiunilor de împădurire și întreținere a pădurilor

Beneficiari potențiali:

- Companii cu activitate în domeniul exploatării și prelucrării primare a lemnului
- Persoane fizice sau juridice (inclusiv autorități publice) care dețin păduri
- Ocoale silvice
- Companii care valorifică în scop energetic biomasa forestieră³⁰⁷
- Persoane fizice sau juridice (inclusiv autorități publice) care dețin terenuri pretabile pentru împădurire
- Structuri partenoriale constituite în vederea protejării și exploatării durabile a pădurii

Prioritatea 4.3. Creșterea atractivității economice și diversificarea activităților economice în localitățile rurale din Regiunea Centru

Măsurile de stimulare a afacerilor în domeniile economice neagricole (turism, servicii, industrii artisanale etc.) concomitent cu dezvoltarea competențelor profesionale și îmbunătățirea cunoștințelor antreprenoriale ale locuitorilor din mediul rural vor contribui la reducerea dependenței de activitățile agricole, creșterea ocupării și dezvoltarea economică a spațiului rural.

Măsuri:

4.3.1. Susținerea afacerilor în domeniile economice neagricole

4.3.2. Îmbunătățirea cunoștințelor antreprenoriale ale locuitorilor din mediul rural

4.3.3. Promovarea utilizării instrumentelor geomatice pentru creșterea atractivității zonelor rurale

Beneficiari potențiali:

- Întreprinderile mici și mijlocii din mediul rural ce desfășoară activități economice
- Neagricole
- PFA din mediul rural ce desfășoară activități economice neagricole
- Persoane rezidente în mediul rural care conduc sau inițiază o afacere într-un domeniu neagricol

Prioritatea 4.4. Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare a localităților rurale din Regiunea Centru

În vederea reducerii decalajelor între mediile rezidențiale în ce privește dezvoltarea și pentru îmbunătățirea standardului de viață al locuitorilor și creșterea atractivității localităților rurale se impune deci, continuarea și extinderea programelor actuale ce vizează dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare în toate zonele rurale ale Regiunii Centru.

Măsuri:

4.4.1. Extinderea și modernizarea rețelelor de apă potabilă

4.4.2. Extinderea și modernizarea rețelelor de canalizare

4.4.3. Extinderea și modernizarea serviciilor de colectare și gestionare a deșeurilor menajere

4.4.4. Dezvoltarea rețelei de drumuri comunale

Beneficiari potențiali:

Unitățile administrativ-teritoriale din mediul rural

Companii cu activitate în domeniul colectării și gestionării deșeurilor menajere

Prioritatea 4.5. Dezvoltarea infrastructurii sociale, cultural-recreative și susținerea dezvoltării comunitare**Măsuri:**

4.5.1. Reabilitarea, modernizarea și extinderea infrastructurii sociale din mediul rural

4.5.2. Reabilitarea, modernizarea și extinderea infrastructurii cultural-recreative din mediul rural

4.5.3. Sprijinirea cooperării între diverși actori și comunități rurale în cadrul unor acțiuni integrate vizând dezvoltarea teritorială

Beneficiari potențiali:

- Unitățile administrativ-teritoriale din mediul rural
- Grupurile de Acțiune Locală

- ONG –urile active în domeniul dezvoltării comunitare
- Structurile partenoriale constituite în vederea sprijinirii dezvoltării integrate a localităților rurale

Coordonate județene – județul Mureș

Așezare: Județul Mureș este situat în zona centrală a României, în Podișul Transilvaniei, în bazinul superior al râului Mureș și bazinele râurilor Târnava Mare și Târnava Mică. Face parte din Regiunea de dezvoltare „Centru” alături de alte 5 județe: Alba, Brașov, Covasna, Harghita și Sibiu, fiind situat în partea nordică a Regiunii.

Județul se întinde între culmile muntoase ale Călimanului și Gurghiului până în Podișul Târnavelor și Câmpia Transilvaniei, fiind străbătut de râul Mureș de la NE către SV pe o distanță de 187 km.

Suprafața sa de 6714 kmp reprezintă 2,8 % din teritoriul țării, fiind al 13-lea județ din țară ca mărime și primul ca mărime în Regiunea de Dezvoltare „Centru” (19,7%). Județul Mureș se învecinează cu șapte județe: la nord-est cu județul Suceava, la est cu județul Harghita, iar la sud-est cu județul Brașov. În partea de sud-vest se întinde județul Sibiu, iar hotarul cu județul Alba se află în zona de sud-vest a județului Mureș. În partea de vest, la confluența Arieșului cu Mureșul începe granița cu județul Cluj, iar la nord se învecinează cu județul Bistrița-Năsăud.

Cadrul natural

Relieful județului Mureș cuprinde o depresiune intracarpatică ce coboară ușor în trepte, de pe piscurile vulcanice ale Munților Călimani și Munților Gurghiu, spre centrul Câmpiei Transilvaniei, străbătută fiind de Valea Mureșului și fragmentată de afluenții acesteia, județul Mureș are forme de relief variate. Cu excepția zonei montane din partea de nord-est a județului, relieful este colinar caracterizat de unități deluroase cu interfluvii domoale (500-600 m) și aparțin Podișului Transilvaniei, deosebindu-se: Câmpia Colinară a Transilvaniei cu altitudini de 400-500 m (la nord de Mureș), Podișul Târnavelor cu altitudini de 450-700 m (la sud de Mureș) și Subcarpații Transilvaniei în zona cutelor diapire cu altitudini 600-1000 m (în partea de est)

Clima județului Mureș este temperat-continentală cu nuanțe climatice în funcție de particularitățile reliefului: climat umed și răcoros în zona montană și climat blând, mai cald și uscat în zona de podiș și câmpie.

Flora și fauna

Flora și fauna caracteristice podișului Transilvaniei, sunt ocrotite în numeroase rezervații: Bujorul Românesc din Valea Botei Mari de la Zau de Câmpie, Poiana de narcise de lângă Gurghiu și Parcul dendrologic din Gurghiu, Laleaua pestriță din pajiștile de pe Valea Gurghiului.

Arii protejate

Suprafața cumulată a ariilor naturale de interes național este de 27 532 ha, reprezentând mai puțin de 5 % din suprafața județului. Majoritatea au fost incluse în siturile Natura 2000 desemnate între anii 2007 și 2011. Totalul suprafețelor sit Natura 2000 în județul Mureș este de 251642 ha, ceea ce reprezintă 37,2% din suprafața județului.

Rețeaua hidrografică

Rețeaua hidrografică a județului aparține în totalitate râului Mureș, principalul colector de apă în întreg bazinul Transilvaniei, care străbate teritoriul județului pe o lungime de 187 km, de la Ciobotani, unde pătrunde în județ și până în aval de Chețani unde îl părăsește. Principalii afluenți ai râului Mureș sunt: râul Târnava Mică, al doilea ca lungime în județ (115 km), râul Târnava Mare (43 km), râul Niraj (78 km), râul Gurghiu (55 km), Pârâul de Câmpie și Lechința (Comlod) și râul Arieș, care se varsă în Mureș în aval de Luduș.

Resursele subsolului și a solului, inclusiv vegetația forestieră

Suprafața fondului forestier este de 209.860 ha (31 decembrie 2010), reprezentând 31% din suprafața județului Mureș; cele mai extinse sunt pădurile de foioase (62,91 %), în timp ce pădurile de rășinoase ocupă 37% din suprafața acesteia. Pădurile sunt una din cele mai importante resurse naturale, având o valoare deosebită pentru mediu și economie.

Suprafața agricolă (2012) a județului Mureș este de 411.240 ha, din care teren arabil 221.239 ha (53,83%), pășuni 109.052 ha (26,53%), fânețe 73.866 ha (17,97%), vii și pepiniere viticole + hameiști 1.742 ha (0,42 %), livezi și pepiniere pomicele + arbuști fructiferi 5.157 ha (1,25%). Față de anii anteriori,

toate categoriile de teren agricol au înregistrat o creștere ușoară, cu excepția pășunilor.

Agricultura

Județul Mureș dispune de cel mai mare potențial agricol din Regiunea Centru. Suprafața arabilă este de 221.239 hectare, pășuni 109.052 hectare, fânețele 73.866 hectare, livezile + arbuști fructiferi 5.157 hectare. Terenurile arabile sunt localizate cu precădere în Câmpia Transilvaniei, luncile Mureșului și Târnavelor. Solurile se încadrează în clasa de fertilitate medie și în mai mică măsură în clasa de fertilitate ridicată, iar condițiile de climă permit cultivarea majorității cerealelor, furajelor, legumelor și plantelor tehnice. Județul Mureș este cel mai important producător de cereale din Regiunea Centru. Dacă în urmă cu câțiva ani județul Mureș se număra între primele județe cultivatoare de sfeclă de zahăr, în prezent suprafața cultivată cu sfeclă de zahăr este de 22 % mai mică față de anul 1995.

Creșteri moderate s-au înregistrat în cazul suprafețelor cultivate cu legume și furaje, în timp ce suprafața ocupată cu floarea soarelui s-a mărit de 2,5 ori. Podgoriile din zona Târnăveniului ca și cele din zona Zagărului și-au redus suprafețele, în prezent suprafața totală a viilor la nivelul județului este de 1.742 ha inclusiv hamei. Utilizarea terenului: arabil 33 %, pășuni 16,3%, fânețe 10,8%, vii și livezi 1%, păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră 31,3%, ape, alte suprafețe 7,6% (2009).

Suprafața arabilă necultivată este în scădere, în anul 2012 au rămas nelucrate 32.388 ha, aceasta reprezentând 14,6% din terenurile arabile. Predomină cultura cerealelor – 67% din total, urmate de furaje -22% din suprafața cultivată și de cartofi –4%. Alte suprafețe importante sunt cultivate cu sfeclă de zahăr și legume. Numărul de mașini și utilaje agricole este în creștere, excepție făcând combinele de recoltat. Cu suprafață medie de 42 hectare teren arabil/ tractor, județul Mureș se plasează sub media înregistrată la nivel național.

Populația ocupată în agricultură a scăzut atât în cifre absolute cât și ca pondere în totalul populației ocupate, ponderea salariaților în agricultură și silvicultura este de 1,7% din numărul salariaților, adică 1900 persoane.

Evoluția demografia a județului Mureș

Populația stabilă a județului Mureș la data de 20 octombrie 2011 era de 550.846 persoane dintre care români 277.372 52,6 (52,6%) maghiari 200.858 38,1 (38,1 %), romi 46.947 8,9 (8,9%), germani 1.478 0,3 (0,3%), alte etnii 644 0,1 (0,1%).

În ceea ce privește structura pe sexe populația feminină este majoritară: ea reprezintă 51,2 % din populația stabilă (281.905 persoane). Față de situația existentă la recensământul anterior, populația stabilă a scăzut cu 30.005 persoane (-5,2 %). Această scădere este mai accentuată în rândul persoanelor de sex masculin, care s-a redus cu 15.365 persoane (-5,4%), în timp ce numărul persoanelor de sex feminin a fost cu 14.640 (-4,9%) mai mic.

În ultimii 20 ani, populația județului s-a redus cu 6,6%, înregistrând un ritm de declin mai scăzut decât la nivel național, iar până în anul 2050, potrivit prognozelor demografilor, județul Mureș ar mai putea pierde alte 25% din populația actuală.

Potrivit rezultatelor Recensământului Populației și al Locuințelor din 2011, rata de urbanizare la nivelul județului Mureș este de 50,2 %. Rețeaua localităților urbane cuprinde 4 municipii și 7 orașe. Dintre acestea, un municipiu are o populație mai mare de 100 000 locuitori, treilocalități au între 20000 și 50000 locuitori, două localități sunt între 10000 și 20000 locuitori, iar cinci orașe au sub 10000 locuitori. În comune trăiesc 274095 persoane, reprezentând 49,8% din totalul populației stabile.

Din cele 580,2 mii persoane, reprezentând populația totală a județului la 31 decembrie 2009, populația activă numără 249,4 mii persoane (43% din total), în timp ce resursele de muncă însumează 366 mii persoane, reprezentând 63% din populația județului (aici fiind incluse toate persoanele în vârstă de muncă, apte de lucru precum și persoanele în afara vârstei de muncă, aflate în activitate).

Diferența de 116,6 mii persoane este constituită din studenții și elevii în vârstă de muncă care frecventează cursuri de zi, femeile casnice și alte categorii de persoane neocupate.

Populația inactivă numără 230,8 mii persoane (57% din total), fiind alcătuită din elevi și studenți, pensionarii care nu realizează alte venituri în afara pensiei, femeile casnice, copiii și adulții care nu au statut de elev, respectiv pensionar și care sunt întreținuți de familie, stat sau organizații private. Ponderea populației inactive este în creștere atât datorită creșterii numărului de pensionari cât și tendinței de prelungire a duratei studiilor și întârzierii intrării tinerilor pe piața muncii (57% în anul 2009 comparativ cu 50,9% în 1995).

Numărul populației active a județului Mureș a scăzut de la 297,5 mii persoane în 1995 la 249,4 mii persoane în anul 2009. În mod similar, în aceeași perioadă, s-au redus populația ocupată, de la 260,4 mii persoane la 229,4 mii persoane și forța de muncă salariată, de la 163,8 mii persoane la 124,7 mii

persoane. Aceste evoluții au determinat scăderi semnificative ale ratei de activitate și ale ratei de ocupare a populației în vârstă de muncă. Numărul șomerilor și rata șomajului (8,44 în 2010) au avut evoluții determinate în mare parte de ciclurile economice, cu scăderi în perioadele de creștere economică (1995-1996, 2000-2007) și creșteri în perioadele de recesiune (1997-1999, 2008-2009).

Ca o consecință a reducerii numărului populației ocupate și a creșterii relative a numărului persoanelor inactive, rata de dependență economică a populației a crescut progresiv în perioada 1995-2009, ajungând la 1531‰ la finele perioadei sus menționate. Structura pe domenii de activitate a populației ocupate a suferit modificări notabile în intervalul 1995-2009. Populația ocupată în agricultură și în industrie a scăzut atât în cifre absolute cât și ca pondere în totalul populației ocupate și a crescut semnificativ populația ocupată în sectorul serviciilor, ajungând la 40% din total. Aceste evoluții apar mai pregnant dacă se analizează evoluțiile structurii forței de muncă salariate, ponderea salariaților din domeniul serviciilor depășind 57% în anul 2009, în timp ce agricultura și silvicultura dețin 1,7% din numărul salariaților. Cu toate acestea, structura ocupării la nivelul județului Mureș este departe de a avea caracteristicile unei economii postindustriale, unde sectorul serviciilor deține peste 70% din forța de muncă.

Infrastructura

Lungimea totală a drumurilor publice este de 2098 km, dintre care 426 km sunt modernizați (20,2%), iar 844 km cu IUR (îmbrăcăminte ușoară rutieră). Lungimea totală a drumurilor naționale este de 414 km, dintre care 98 % modernizate/asfaltate. Densitatea drumurilor publice este de 31,2 km/100 km². În ceea ce privește lungimea totală a căilor ferate sunt 283 de km, dintre care 42,2% electrificate.

La nivelul județului Mureș se află aeroportul internațional Transilvania Aeroportul „Transilvania” aflat sub autoritatea Consiliului Județean Mureș, care deservește județele Mureș, Harghita, Covasna, parțial Bistrița, Brașov, Suceava și Sibiu, care însumează o populație de aproximativ 2.700.000 locuitori.

Contextul economic

Produsul intern brut realizat la nivelul județului Mureș în anul 2008 însumează 10850,8 milioane lei prețuri curente. Structura acestuia relevă predominanța sectorului serviciilor și a industriei (49,7% respectiv 29,6% din total), cota agriculturii fiind de 11,4% din PIB, iar cea a sectorului construcțiilor a urcat la 9,3%. Produsul intern brut/ locuitor la nivelul județului Mureș a atins 9204 euro PCS (euro la paritatea puterii de cumpărare standard), valoare sub cea a indicatorului la nivel național (12000 euro PCS).

Comparativ cu alte state europene, PIB/locuitor la nivelul județului Mureș ajunge la doar 36,7% din media europeană.

Agricultura și silvicultura și-au redus ușor ponderea în valoarea adăugată brută la nivel județean, de la 12,9% în 1998 la 11,4% în 2008, în timp ce ponderea industriei a scăzut de la 48,2% la 29,6%. Creșteri importante au înregistrat sectorul construcțiilor și sectorul „Administrație publică, învățământ și sănătate”, în timp ce intermedierea financiară, tranzacțiile imobiliare, serviciile pentru întreprinderi și domeniul „Comerț, hoteluri, transporturi, comunicații” și-au sporit ușor contribuția la realizarea valorii adăugate brute la nivel județean.

Principalele firme cu sediul în județul Mureș având industria ca obiect principal de activitate:

- Producerea și distribuția energiei electrice și termice și a gazului: Eon Distribuție, Termocentrala Iernut (preluată de Romgaz Mediaș)
- Industria alimentară și a băuturilor: Hochland România, Bere Mureș, Zahărul Luduș, Industria Laptelui Mureș, Primacom
- Industria de prelucrare a lemnului și a mobilei: Mobex, Mobila Sovata, Prolemn Reghin, Rowo
- Industria confecțiilor textile și încălțăminte: Târnava, Alpina Shoe
- Industria construcțiilor de mașini și utilaje: IRUM Reghin, Durkopp Adler
- Industria mijloacelor de transport (componente auto): GST Automotive Safety, Hirschmann România, Cie Matricon
- Industria electrotehnică: Romcab, Top Electro, Electromureș,
- Industria materialelor pentru construcții: Siceram, Cars Târnăveni
- Industria chimică: Azomureș
- Industria farmaceutică: Gedeon Richter, Sandoz
- Industria bunurilor de uz gospodăresc: Cesiro, VES Servicii industriale: Foraj Sonde, Eon Servicii
- Alte industrii: Hora Reghin.

Următoarele instituții contribuie la dezvoltarea durabilă a mediului economic și înconjurător:

1. Dezvoltarea mediului de afaceri

- Camera de Comerț, Industrie și Agricultură Mureș

- Fundația Business Foundation Mureș din Tîrgu-Mureș
- Fundația Romano-Olandeză EUROCONNECT din Tîrgu-Mureș
- Fundația pentru Promovarea Agriculturii și Economiei Regionale (FAER), Mureș
- Federația Patronală Mureș

2. Agricultură și dezvoltarea rurală

- Asociația pentru promovarea Valorilor Profesionale și Tehnologice în
- Agricultură și Dezvoltare Rurală, Mureș
- Centru de Instruire în Agricultură - AGROMRO, Mureș
- Asociația Agricolă DICARAS, Mureș
- Grupul de producători Tutun Centru SRL, Mureș
- Asociația Crescătorilor de Caprine CAPRIROM NORD Reghin, Mureș
- Asociația Agricolă Cornești
- Asociația Crescătorilor de Taurine din Deda
- Asociația Proprietarilor de Păduri din Ghindari

3. Industrie, transporturi, comerț

- Uniunea Generală a Industriașilor din România (UGIR 1903) - Filiala Mureș

4. Producători, meșteșuguri tradiționale

- Societatea Agricolă a Producătorilor de Mere Dedrad - Batoș, Mureș (organizație care reprezintă proprietari de pământ)
- Asociația Producătorilor Agricoli Transylvania din Aluniș

5. Turism și ecologie

- Asociația Județeană de Turism Mureș
- Asociația Județeană pentru Dezvoltare Montană din Reghin
- Fundația Ecologică Dimitrie Cantemir din Tîrgu-Mureș

Dezvoltarea durabilă comunitară este asigurată de:

- Fundația ADEPT Transilvania, Mureș (conservarea biodiversității și dezvoltare comunitară în Transilvania)
- Asociațiile de dezvoltare intercomunitară/microregionale
- Grupurile de acțiune locală „Leader”

Potențialul turistic al județului Mureș

Înzestrat cu un bogat potențial turistic, definit de marea varietate a elementelor cadrului natural, județul Mureș se înscrie între zonele de mare atractivitate pe plan intern și internațional. Printre acestea amintim: potențialul turistic natural (craterele vulcanice Caliman în munții Căliman, Fâncel- Lapușna, Saca-Tătarca din Munții Gurghiu, munții de sare de la Sovata, defileul Deda- Toplița, relieful glaciar), potențialul climato-turistic și potențialul turistic hidromineral, lacustru și al rețelei hidrografice. Lacurile constituie o resursă importantă din mai multe motive: posibilități de agrement, de terapie, valoarea peisagistică. În Munții Călimani este prezent lacul glaciar lezerul de sub Rățițiș.

Lacurile sărate, mai numeroase, sunt concentrate în Ideciu de Jos, Jabenita și mai ales la Sovata. Aici există circa 10 lacuri sărate, între care Lacul Ursu. Importante sunt din punct de vedere terapeutic și lacurile Negru și Aluniș care, alături de Lacul Ursu, au asigurat dezvoltarea stațiunii Sovata.

Păstrăvăriile, între care cele mai renumite sunt situate la Lăpușna, pe valea Gurghiului și Câmpul Cetății, pe valea Târnavei Mici. Iazurile, prezente în Câmpia Transilvaniei, având aceeași funcție ca și păstrăvăriile, se concentrează pe valea Ludușului, în perimetrul comunelor Sânger, Tăureni, Zau de Câmpie, Șăulia și Miheșu de Câmpie.

Potențialul turistic biogeografic este alcătuit din păduri și fondul zoogeografic. Pădurile cele mai extinse apar în regiunile montane și în cele subcarpatice, constituind un alt factor de atracție turistică. În scopul conservării resurselor cu valoare de unicat sau pe cale de dispariție, la nivelul județului Mureș au fost desemnate prin Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național, o serie de arii protejate: Parcul Național Călimani Sud; Rezervația peisagistică Defileul Deda-Toplița; Pădurea de Stejari seculari de la Mociar; Rezervația de Bujor de Stepă de la Zau de Câmpie; Rezervația naturală Lacul Fărăgău; Pădurea Săbed - comuna Ceuașu de Câmpie; Rezervația de stejar pufos - Sighișoara; Rezervația molid de rezonanță - Lăpușna; Stejarii seculari de la Braite - Sighișoara; Lacul Ursu

- Sovata și arboreturile limitrofe; Rezervația Laleaua pestriță - Vălenii de Mureș; Poiana narciselor - Gurghiu; Rezervația peisagistică Seaca; Arboretul cu Chamaecyparis Lawsoniana –Sângeorgiu de Pădure.

Potențialul turistic al vestigiilor istorice și arhitecturale la Cuci, Cipău, Cristești, Morești unde s-au păstrat dovezi ale existenței umane din perioada fierului, a bronzului, ale civilizației antice și feudalismului timpuriu.

Potențialul turistic al artei și tradiției populare este reprezentat de cultura materială și spirituală creată în mediul rural care se manifestă, din punct de vedere turistic prin folclor, festivaluri, colecții de obiecte vechi, arhitectură rurală specifică. Datorită izolării unor localități s-a păstrat încă vie cultura tradițională cu arhitectura și tehnica populară (construcțiile de case, porți, edificii religioase), materialele folosite, instalații tehnice (mori, pive) cu tehnicile utilizate în prelucrarea lemnului, în realizarea de împletituri, țesături, pictură pe sticlă, ceramică, fierărit. Pe teritoriul județului Mureș s-au identificat zone etnografice care prezintă elemente arhitecturale distincte, meșteșuguri specifice, tipuri diferite de așezări, diversitate de obiceiuri, tradiții și gastronomie.

Pornind de la problemele identificate și având în vedere necesitatea atragerii de surse de finanțare suplimentare la bugetul Consiliului Județean în vederea soluționării acestora, la nivelul instituțiilor cu atribuții în domeniu din județ, au fost elaborate strategii și planuri de acțiune, în scopul soluționării acestora.

Strategia de dezvoltare a județului Mureș 2014 -20120, are în vedere continuarea și amplificarea procesului de reformă administrativă, dezvoltarea socio-economică și culturală a județului.

Definirea viziunii strategice

Județul Mureș, valorificând poziția sa strategică, bogăția resurselor de care dispune și oportunitățile, își propune să devină până în anul 2020 un județ dinamic, orientat către progres, având capacitate de cercetare, în special în domeniul medical, tehnic, economic, turism și cultură, cu o economie sustenabilă, (bazată pe o agricultură intensivă, pe o industrie cu valoare adăugată ridicată și un sector de servicii atractiv), susținută de o infrastructură modernă și accesibilă tuturor mureșenilor, asigurând astfel locuitorilor săi premisele unui nivel de trai ridicat, un județ unde noul se construiește pe tradițiile multiculturale.

Obiectiv general

Creșterea competitivității economiei și a atractivității județului Mureș, reducerea disparităților existente între mediul urban și rural, în scopul creării unui climat favorabil dezvoltării.

Obiective specifice de dezvoltare

În concordanță cu politicile, strategiile și programele de dezvoltare elaborate la nivel european, național și regional, pot fi definite următoarele obiective specifice:

1. Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de bază din mediul urban și rural, ca suport pentru dezvoltarea economică a județului;
2. Dezvoltarea structurilor de sprijinire a afacerilor, încurajarea transferului tehnologic și a cercetării aplicate în sectoare cu potențial de creștere pentru îmbunătățirea competitivității economiei și creare de noi locuri de muncă;
3. Întărirea caracterului de centru medical și de cercetare a județului Mureș;
4. Susținerea poliilor de dezvoltare urbani și rurali (așa cum au fost ele definite în PATJ a județului Mureș) în scopul asigurării unei dezvoltări policentrice a județului; Dezvoltarea zonelor rurale pentru reducerea decalajelor economice și sociale majore față de mediul urban;
5. Diversificarea economiei locale prin dezvoltarea sectorului turistic, cu prioritate turismul cultural, balnear, rural și montan, în spiritul tradiției multiculturale;
6. Valorificarea rațională a patrimoniului natural, a potențialului pentru producerea resurselor de energie regenerabile, în conformitate cu principiile dezvoltării durabile;
7. Dezvoltarea eficientă a resurselor umane, ca suport pentru creșterea competitivității economice;
8. Dezvoltarea serviciilor sociale și sporirea accesului la servicii sociale durabile și de înaltă calitate a grupurilor defavorizate;
9. Dezvoltarea capacității administrative a autorităților publice locale.

Având în vedere evaluarea situației economico – sociale a județului Mureș, potențialul economic, social, cultural au fost identificate următoarele priorități:

Strategia de Dezvoltare a Județului Mureș este axată pe următoarele 7 domenii prioritare:

1. Dezvoltare urbană, dezvoltarea infrastructurii tehnice și sociale
2. Creșterea competitivității economice, stimularea cercetării și inovării
3. Protecția mediului înconjurător, eficiență energetică, utilizarea surselor alternative de energie
4. Dezvoltarea durabilă a zonelor rurale, sprijinirea agriculturii și a silviculturii
5. Dezvoltarea turismului
6. Dezvoltarea resurselor umane, creșterea incluziunii sociale și ocupării forței de muncă
7. Asigurarea unei administrații publice locale eficiente.

Din cele 7 domenii prioritare ale Strategiei de Dezvoltare a Județului Mureș, le vom analiza în cele ce urmează pe cele care privesc dezvoltarea mediului rural.

Domeniul Prioritar 1. Dezvoltare urbană, dezvoltarea infrastructurii tehnice și sociale

Prioritatea 1.1 Dezvoltarea infrastructurii de învățământ, sănătate, situații de urgență, protecție socială și a infrastructurii culturale

Măsuri/acțiuni importante:

Măsura 1.1.1 Dezvoltarea infrastructurii de învățământ și a serviciilor educaționale, prin construirea, reabilitarea, amenajarea, extinderea și modernizarea acestora în mediul urban și rural

Măsura 1.1.2 Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor de sănătate prin construirea, reabilitarea, amenajarea, extinderea și modernizarea acestora în mediul urban și rural

Măsura 1.1.3. Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor privind situațiile de urgență în mediul urban și rural

Măsura 1.1.4. Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor sociale prin înființarea, construirea, reabilitarea, amenajarea, extinderea și modernizarea acestora, în mediul urban și rural

Măsura 1.1.5. Dezvoltarea și consolidarea sectoarelor culturale, artistice și creative din județul Mureș

Domeniul Prioritar 3. Protecția Mediului Înconjurător, Eficiență Energetică, Valorificarea Resurselor Energetice Regenerabile

Prioritatea 3.2. Asigurarea calității apelor

Măsura 3.2.1. Reducerea efectelor poluării apelor deversați de la aglomerări umane, din activități industriale, activități agricole prin amenajarea, extinderea și modernizarea infrastructurii tehnice de mediu (canalizare, epurare, apă uzată, etc.).

Măsura 3.2.2. Renaturarea/reecologizarea sectoarelor de râu

Prioritatea 3.5. Protecția biodiversității, a patrimoniului natural și a peisajului

Măsura 3.5.1. Dezvoltarea cadrului de management și de administrare a ariilor protejate, inclusiv a siturilor Natura 2000

Măsura 3.5.2. Întărirea sistemului instituțional în vederea asigurării mecanismelor de respectare a regimului de arie protejată;

Măsura 3.5.3. Exploatarea forestieră cu respectarea principiilor dezvoltării durabile.

Prioritatea 3.6. Prevenirea și gestionarea riscurilor naturale

Domeniul Prioritar 4. Dezvoltarea Durabilă a Zonelor Rurale, Sprijinirea Agriculturii și Silviculturii

Prioritatea 4.1. Eficientizarea activităților agricole prin modernizarea exploatațiilor agricole, dezvoltarea serviciilor și logisticii agricole și susținerea activităților de prelucrare a produselor agricole.

Prioritatea 4.2. Diversificarea activităților economice în localitățile rurale din județ.

Prioritatea 4.3. Creșterea standardului de viață al locuitorilor din zonele rurale din județ prin dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare, educaționale, sociale, culturale, de sănătate și de agrement.

Activități prioritare:

- Întreținere/reabilitare/modernizare drumuri comunale, pentru creșterea accesibilității în zonele rurale și ca suport pentru dezvoltarea economică a județului Mureș;
- Înființarea/extinderea/modernizarea rețelelor de apă și apă uzată, a stațiilor de epurare
Extinderea rețelei de electrificare în localități rurale, unde există minim 15 gospodării neracordate;
- Îmbunătățirea infrastructurii de educație;
- Îmbunătățirea infrastructurii de sănătate;
- Îmbunătățirea infrastructurii de cultură, culte, sport și agrement;
- Susținerea serviciilor voluntare pentru situații de urgență de către administrațiile publice locale; promovarea voluntariatului în situații de urgență; înființarea/modernizarea stațiilor de salvare din localitățile rurale cu rol polarizator;
- Dezvoltarea infrastructurii de asistență și servicii sociale;
- Reabilitarea clădirilor de patrimoniu și includerea acestora în circuitul turistic; conservarea și punerea în valoare a tradițiilor populare;
- Asigurarea unui fond de locuințe în proprietatea autorităților locale, în vederea stabilizării persoanelor tinere cu venituri reduse în mediul rural și pentru atragerea/stabilizarea profesioniștilor în mediul rural;
- Utilizarea soluțiilor de iluminat inteligent în proiecte de iluminat stradal, clădiri publice, inclusiv prin utilizarea surselor de energie regenerabile;
- Asigurarea cadastrării terenurilor agricole și silvice
- Realizarea Registrului Agricol Integrat în format electronic la nivelul unităților administrativ-teritoriale din mediul rural

Prioritatea 4.4. Valorificarea durabilă a potențialului silvic

Activități prioritare:

- Implementarea unor programe de împădurire în zonele afectate de eroziune: creșterea suprafeței ocupate cu vegetație forestieră;
- Modernizarea exploatațiilor silvice, prin investiții în tehnologii performante;
- Valorificarea reziduurilor forestiere, ca sursă de energie regenerabilă;

- Dezvoltarea infrastructurii de transport forestier.

Domeniul Prioritar 5. Dezvoltarea Turismului

Prioritatea 5.3. Dezvoltarea atracțiilor turistice și a infrastructurii turistice

Măsura 5.3.1. Reabilitarea, restaurarea, conservarea și punerea în valoare a monumentelor istorice, a siturilor și a clădirilor cu valoare arhitectonică și istorică;

Măsura 5.3.2. Dezvoltarea ofertei turistice în localitățile urbane și rurale.

Domeniul Prioritar 7: Asigurarea unei Administrații Publice Locale Eficiente

Prioritatea 7.1. Îmbunătățirea procesului de politici publice în administrația publică locală;

Prioritatea 7.2. Implementarea de soluții inovatoare la nivelul administrației publice pentru extinderea, diversificarea și creșterea calității serviciilor oferite cetățenilor;

Prioritatea 7.3. Dezvoltarea resurselor umane din administrația publică locală.

Programe Naționale de Finanțare în Perioada 2014-2020

Programul Național de Dezvoltare Locală, aprobat prin Ordonanța de Urgență nr. 28 din 10 aprilie 2013, preia toate investițiile în continuare care au fost finanțate de la bugetul de stat în baza prevederilor HG nr. 577/1997, OG nr. 7/2006 și OG nr.40/2006.

Programul Național de Dezvoltare Locală are 3 subprograme:

1. „Modernizarea satului românesc”,
2. „Regenerare urbană a municipiilor și orașelor”
3. „Infrastructură la nivel județean”,

prin care se finanțează lucrări cuprinse în următoarele domenii:

- realizarea/extinderea/reabilitarea/modernizarea sistemelor de alimentare cu apă și stații de tratare a apei;
- realizarea/extinderea/reabilitarea/modernizarea sistemelor de canalizare și stații de epurare a apelor uzate;
- reabilitare/modernizare a drumurilor publice clasificate și încadrate în conformitate cu prevederile legale în vigoare, ca drumuri de interes local, respectiv drumuri comunale și/sau drumuri publice din interiorul localităților;
- reabilitare/modernizare a drumurilor publice - drumuri județene
- realizarea/extinderea/reabilitarea/modernizarea de poduri, podețe sau punți pietonale;

- realizarea/extinderea/reabilitarea/modernizarea bazelor sportive.

Alte programe cu finanțare de la bugetul de stat (fără a prezenta o listă

completă) sunt:

- Fondul pentru Mediu
- Fondul Cultural Național
- Programul pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri
- Programul pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului la finanțare – START
- Programul național multianual pentru dezvoltarea culturii antreprenoriale în rândul femeilor manager din sectorul întreprinderilor
- Programul de dezvoltare și modernizare a activităților de comercializarea produselor și serviciilor de piață
- Programul național multianual pentru susținerea meșteșugurilor și artizanatului
- Programul "Termoficare 2006 - 2015 căldură și confort".

Diagnoza și analiza

Următoarea etapă identificată de noi în cadrul acestei acțiuni constă din diagnoza și analiza principalilor indicatori statistici din localitatea, micro-regiunea sau regiunea pentru care se realizează strategia de dezvoltare.

Această etapă este denumită de noi:

Faza 1 Colectarea datelor și analiza acestora

- ▣ determinarea bazei economice,
- ▣ evaluarea structurii pieței forței de muncă,
- ▣ evaluarea nevoilor pieței forței de muncă,
- ▣ examinarea oportunităților și a constrângerilor dezvoltării economice,
- ▣ examinarea /evaluarea capacității instituționale locale.

Etapă culegerii datelor este una extrem de importantă pentru întreg procesul elaborării strategiei de dezvoltare locală. Adunarea datelor se realizează pe două niveluri:

1. Cea mai mare parte a datelor sunt culese direct de la cei pentru care se elaborează strategia de dezvoltare (primării sau firme private). În această fază este important ca viitorul beneficiar să completeze (cât mai exact și folosind date cât mai recente) formularul privind evaluarea localității sau a zonei pentru care se elaborează planul de dezvoltare.
2. Un al doilea nivel presupune documentarea care se face folosind surse statistice oficiale, cum ar fi: anuare statistice, baze de date ale comisiilor județene sau naționale de statistică, alte surse și statistici oficiale. Acest tip de date ne permite o încadrare mai bună a zonei într-un context mai larg.

În final, colectarea datelor pe cele două nivele conduce la constituirea unei baze de date cuprinzătoare despre localitatea sau micro-regiunea vizată.

Etapă de culegere a datelor trebuie să includă în mod obligatoriu și aspecte ce vizează comunitatea în ansamblu: capacitatea instituțiilor locale de a administra sau de a iniția proiecte de

dezvoltare locală, sprijinul din partea comunității etc. Pentru **Faza 1**, principalul tip de activitate constă în culegerea de date care să permită diagnoza spațiului pentru care se elaborează planul de dezvoltare locală sau micro-regională.

Lista cu principalele domenii, criterii și indicatori folosiți pentru diagnoză:

Pentru fiecare din domeniile menționate se vor cere beneficiarului, pe lângă datele statistice, și inițiativele sau încercările acestuia de a obține finanțări nerambursabile tip fonduri europene, PHARE, Banca Mondială, BERD etc. Este, de asemenea, important ca beneficiarul să menționeze dacă există studii de fezabilitate, alt gen de studii sau baze de date care ar fi utile în procesul de documentare și mai apoi de elaborare a strategiei de dezvoltare.

Plecând de la această bază de date urmează un alt pas important pentru elaborarea planului de dezvoltare și anume analiza SWOT. Specificul analizei SWOT este că ea studiază concomitent caracteristicile interne și influențele mediului extern, ținând cont atât de factorii pozitivi, cât și de cei negativi. În cadrul analizei SWOT se evaluează mai întâi specificul intern al entității pentru care se elaborează strategia, punctele forte și punctele slabe. Apoi se analizează influențele exterioare, efectele pozitive fiind considerate ca posibilități, iar cele negative ca pericole. Analiza SWOT este efectuată în colectiv de mai mulți agenți implicați atât în elaborarea cât și în implementarea strategiei.

Caracteristici fizico-geografice ale comunei Beica de Jos

Comuna Beica de Jos se întinde pe o suprafață totală de 4.569 hectare, dintre care 154 ha

în intravilanul comunei și 4.415 ha în extravilanul acesteia.

Așezare geografică

- Latitudine - 46°44' N
- Longitudine - 24°48' E
- Altitudine medie - 403 metri

Comuna este situată în partea de nord a județului Mureș, fiind străbătută de drumul județean Reghin - Sovata, în apropiere de municipiul Reghin.

Distanțele față de principalele orașe ale județului sunt: municipiul Tg.Mureș 40 km, municipiul Reghin 7 km.

Relieful este caracterizat de dealuri și văi, comuna fiind traversată de Pârâul Beica și Pârâul Chiheru. Comuna se învecinează cu municipiul Reghin și cu comunele: Petelea, Gurghiu, Chiheru de Jos, Hodoșa și Gornești.

Comuna Beica de Jos are în componență un număr de 6 sate:

1. Beica de Jos, localitatea de reședință a comunei;
2. Beica de Sus;
3. Căcuciu;
4. Nadășa;
5. Sînmihaiu de Pădure;
6. Șerbeni.

Instituții publice: În comuna Beica de Jos funcționează un număr de șase școli generale și șase grădinițe cu program normal. Comuna dispune de un post de poliție, are în dotare șase școli și șase grădinițe, o bibliotecă comunală și o bibliotecă școlară. Există două dispensare și un medic de familie.

Pe teritoriul comunei se regăsesc două arii protejate de interes național.

Rezervația naturală Pădurea seculară Mociar. Rezervația de stejari seculari Mociar este cea mai veche pădure din România, situată într-o așezare pitorească străjuită de dealuri domoale acoperite de pajiște și păduri. Pădurea a fost declarată rezervație naturală forestieră în anul 1932, pentru protejarea stejarilor seculari cu înălțimea de 15-20 metri, un diametru de 1,5-4 metri și vechi de peste o jumătate de mileniu.

Dealurile Târnavelor - Valea Nirajului. Situl este important pentru că constituie habitatul pentru un număr însemnat de specii de păsări de importanță comunitară precum cristelul de câmp, acvila țipătoare mică (*Aquila pomarina*), viesparul (*Pernis apivorus*), barză neagră (*Ciconia nigra*), huhurez mare (*Strix uralensis*), cristelul de câmp (*Crex crex*), caprimulg (*Caprimulgus europaeus*), ciocănitoare de stejar

(Dendrocopos medius) sfrânciocul roșiatic (Lanius collurio), ciocârlie de pădure (Lullula arborea), șoimul de iarnă (Falco columbarius).

Infrastructura rutieră

Starea drumurilor nu se ridică la nivelul standardelor europene. Comuna se confruntă și cu lipsa unei rețele satisfăcătoare de mijloace de transport și de comunicație, care ar putea asigura populației servicii utile pentru un mod de viață modern.

Reducerea constantă în perioada de după anul 1989 a volumului de investiții alocate pentru construirea, modernizarea și întreținerea drumurilor publice, la care se adaugă creșterea de până la 10 ori a traficului greu pe unele tronsoane, au dus la deprecierea continuă și progresivă a stării drumurilor publice.

Principalele căi de acces ale comunei sunt:

- DJ 153 (10 km până în municipiul Reghin, la 30 de km se află stațiunea Sovata și la 43 de km se află municipiul Tîrgu-Mureș);
- DC 10;
- DCI 1.

Prin Hotărârea Consiliului Județean Mureș nr.77 din 12 decembrie 2002 privind clasarea ca drumuri județene a drumurilor comunale DC 10 Gurghiu-Comoro-Simnii de Padure- Cacuci, și DC 11 Beica de Jos- Șerbeni- Urisiu de Sus și DC 12 Chiheru de Jos-Urisiu de Jos s-a hotărât clasarea drumului comunal DC 10 în drum județean cu numerotarea DJ 153 I și a drumurilor comunale DC 11 și DC 12 în drum județean cu numerotarea DJ 153 J

Populația

Potrivit recensământului desfășurat în anul 2011, populația comunei Beica de Jos este de 2251 de locuitori, dintre care 1126 bărbați și 1125 femei. Numărul gospodăriilor populației este de 751, iar numărul mediu de persoane la o gospodărie este de 3. 88 de persoane sunt absente temporar (49 bărbați și 39 femei).

Din totalul celor 944 de locuințe convenționale existente la nivelul comunei, 138 (14,6%) sunt alimentate cu apă și dispun de instalație de canalizare. 852 (90,3%) sunt racordate la rețeaua de electricitate, iar 49 (5,2%) au încălzire centrală. 267 (28,3%) de locuințe au bucătărie în interior, în timp ce 133 (14,1%) dispun de baie.

Din totalul populației de 2251 de locuitori, 1525 au ca limbă maternă română, 263 vorbesc maghiara, iar 462 limba romani. În ceea ce privește religiile existente la nivelul comunei, remarcăm o puternică diversitate în rândul populației. Astfel, în Beica de Jos se regăsesc 1805 locuitori de religie ortodoxă, 70 de romano-catolici, 7 greco-catolici, 195 reformați, 31 bapțiști, 126 pentecostali și 14 adventiști de ziua a șaptea.

Evoluția populației

Populația stabilă, pe sexe

Localitate	An	Total	Masculin	Feminin
Beica de Jos	2011	2251	1126	1125
Beica de Jos	2005	2234	1087	1147

Proгноza populației

Conform prognozei populației elaborată de către Institutul Național de Statistică, efectivul populației prezintă un trend descendent. Nu scăderea în sine a numărului populației este evoluția cea mai îngrijorătoare, ci faptul că acestei evoluții i se asociază o degradare continuă a structurii pe vârste datorată procesului de îmbătrânire a populației, ceea ce semnifică faptul că grupele tinere de vârstă se vor diminua, iar în schimb cele de vârstă înaintată vor crește.

Cauzele acestor evoluții sunt, înainte de toate, nivelul scăzut al fertilității, prin care generația de părinți este înlocuită doar parțial, și migrația, mai ales cea externă care afectează cu precădere tinerii cu un grad de profesionalizare înalt.

Soluții:

- să se intervină la nivelul politicii, de la nivel național. Acest lucru este însă extrem de dificil, ținând cont de condițiile existente;
- creșterea numărului de nașteri presupune un sprijin financiar substanțial acordat familiilor cu un necesar financiar ridicat;
- migrația oamenilor tineri poate fi oprită numai dacă vor fi create locuri atractive de muncă bine remunerate;

Programul Național de Dezvoltare Rurală ce se va derula în perioada 2004-2020 va cuprinde măsuri pentru instalarea tinerilor fermieri în mediul rural, oportunitate ce poate fi exploatată pentru atragerea și menținerea tinerilor în satele comunei.

Prognoza evoluției populației și luarea ei în calculele decizionale este o necesitate, în caz contrar, deciziile luate astăzi s-ar putea dovedi eronate peste câțiva ani. Exemplul școlilor poate fi extins și

asupra multor altor amenajări: amenajări de sănătate, a bibliotecilor, a stațiilor de alimentare cu apă, a instalațiilor de epurare și asupra multor obiective de investiții. Investițiile din mediul rural trebuie bine fundamentate datorită procesului de îmbătrânire a populației de la sate și lipsei de atractivitate pentru acele așezări care nu au potențial de dezvoltare.

Evoluția structurii etnice a populației

Localitate	An	Populația stabilă	Români	Maghiari	Romi
Beica de Jos	2011	2251	1298	268	685
Beica de Jos	2002	2242	1416	270	556
Beica de Jos	1992	2343	1686	306	351

Populația după religie, în anul 2011

		Confesiune						
Localitate	Populația totală	Ortodoxă	Romano-catolică	Greco-Catolică	Reformată	Baptistă	Penticostală	Adventistă de ziua a șaptea
Beica de Jos	2251	1805	70	7	195	31	128	14

Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (78,18%), dar există și minorități de reformați (8,59%), penticostali(5,42%), romano-catolici (2,65%) și bapțiști (1,26%). Pentru 2,47% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.

Îndeletnicirile locuitorilor

Principalele îndeletniciri ale populației se regăsesc în agricultură, creșterea animalelor (bovine, ovine, caprine), creșterea animalelor, exploatarea și prelucrarea lemnului.

Situația locuințelor

O componentă importantă a resurselor dezvoltării rurale, cu impact direct asupra gradului de civilizație a localităților rurale, este infrastructura fizică. Mărimea locuinței rurale după suprafața locuibilă este aceeași ca în mediul urban, doar că aceasta este compusă în medie dintr-un număr sensibil mai mare de camere, ceea ce asigură condiții ceva mai bune de locuire pentru gospodăriile din mediul rural. O altă trăsătură specifică a diferențierilor teritoriale ale fondului de locuințe din mediul rural o constituie forma de proprietate a locuințelor. Mediul rural, spre deosebire de mediul urban este caracterizat prin ponderea

quasi-totalăa locuințelor proprietate privată - îndeosebi a populației - și ponderea ne semnificativă a locuințelor proprietate publică.

Fondul de locuințe

Localitate	An	Număr total locuințe		Suprafață locuibilă - mp	
		Total	Din care privat:	Total	Din care privat:
Beica de Jos	2011	943	942	47607	47607
Beica de Jos	2005	920	915	36.645	36.422

Economia locală

Localitate	An	Nr. loc. permanente	Loc. cu camere utilizate în scopuri com., prof.	Locuințe pe fond de proprietate				Dispon de instalații :				Locuințe care au bucătărie
				privat	stat	Privat de grup	culte	Alimentare cu apă în locuință	Canalizare rețea publică sau sistem propriu	Instalație electrica	Încălzire prin termoficare sau centrala termica	
Beica de Jos	2011	943	4	937	1	0	5	0	0	943	49	259
Beica de Jos	2002	919	9	910	4	0	5	84	79	XX!	2	624
Beica de Jos	1992	876		873		0	3	50	35	X22	i	777
	%	104,9		104,2		0	166,7	168	225,7	107,2	200	80,3

Structura economică sectorială din localitate

Activități specifice zonei:

- Agricultură (culturi de porumb, grâu, pășuni)
- Zootehnie
- Creșterea animalelor: bovine, ovine, caprine
- Exploatarea și prelucrarea lemnului.
- Comerț
- Construcții

Situația unităților economice

În momentul de față, la nivelul comunei Beica de Jos sunt înregistrate un număr aproximativ de 47 de societăți comerciale și persoane fizice autorizate, majoritatea activând în domeniul comerțului, prelucrării lemnului, construcțiilor, creșterea animalelor și în domeniul agricol. Aceste companii însumează un număr de aproximativ 150 de angajați.

Număr de unități active în :

- Comerț - 6
- Industria lemnului – 4
- Creșterea animalelor/Zootehnie - 3
- Construcții – 7

Din numărul total de unități economice sunt:

- unități mici/mijlocii (cu până la 49 angajați) - 16
- unități mari (cu 50-249 angajați) – 1
- Persoane Fizice Autorizate - 3

Dezvoltarea economică în câteva sectoare ale economiei**Industrie**

După evenimentele din anul 1989, procesul de tranziție s-a resimțit și în sectorul industrial, care a trecut de la un sistem puternic centralizat la promovarea liberei inițiative.

Industria se caracterizează prin:

> *industria de exploatare și prelucrare a lemnului* este una dintre cele mai dezvoltate ramuri industriale, în special datorită faptului că în această zonă a țării materia primă se găsește din abundență.

Activitatea de comerț este activă prin prezența a micilor magazide sătești și a comercianților de legume. Acest domeniu se confruntă însă cu o serie de probleme, printre care slaba capitalizare a societăților comerciale, nivelul redus al investițiilor de capital extern în economia locală, nivelul redus al câștigului mediu net pe salariat, lipsa unor comercianți en-gros și a magazinelor specializate și prețul ridicat al produselor de pe piață.

Turism

Zona este foarte frumoasă și poate fi valorificată prin dezvoltarea de servicii specifice activității de turism, în special de agroturism. Se pot înființa centre de echitație sau chiar se pot dezvolta sporturi mai deosebite, cum ar fi planorismul, trasee pentru autoturisme de teren, golf, drumeții, vânătoare, trasee de biciclete. Calendarul cultural al comunei este unul bogat și atrăgător: baluri, discoteci, târguri, cor de femei, expoziție cu produse tradiționale. În Beica de Jos se organizează anual, de Sfântul Ilie, manifestarea “Fii Satului”. În comună activează mai multe grupuri artistice, cele mai importante fiind grupurile vocale Graiul Neamului din satul Nadășa, Corul Dacic și Corul Urmașilor Dacilor din Șerbeni, Corul Datini Străbune din Sânmihaiu de Pădure și Ansamblul de Dansuri Populare din satul Beica de Jos. Pe lângă aceștia, viața culturală locală este promovată de rapsozii populari Cioabă Cătălin (poezii și cântece) și Bucin Vasile.

Obiective turistice:

- **Biserica de lemn din satul Beica de Jos**, cu hramul Sf. Nicolae se află în centrul satului și este construită din bârne de lemn de stejar și brad în formă de navă cu boltă. Anul construcției nu se cunoaște cu exactitate, ci numai anul 1692 când a fost mutată din cimitirul de sus, numit românesc, în jurul căruia locuiau românii ortodocși.

- **Rezervația de arbori seculari – Pădurea Mociar**. Pădurea de Stejari seculari de la Mociar prezintă un interes științific deosebit, datorită vârstei stejarilor, cuprinsă între 400-500 de ani. Pădurea de stejari se întinde pe o suprafață de 48 ha, cu o densitate de 10 stejari multisecolari la hectar, cu diametre medii cuprinse între 1,5-2,00 m și înălțimi de 23 m. Vitalitatea arborilor este redusă, fructificația foarte slabă, la intervale de 10-15 ani, cu semințe sterile. Majoritatea arborilor sunt uscați.

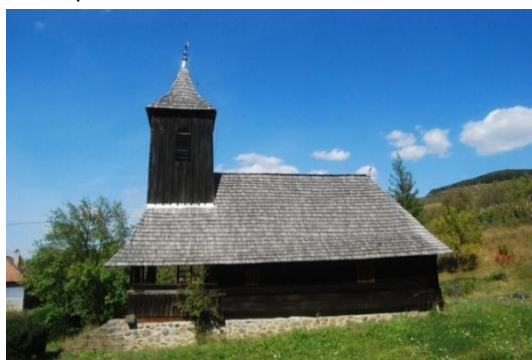

Foto: infopensiuni.ro

Foto: turism-transilvania.ro

- **Muzeul – Biserica de lemn din satul Nadășa.** Momentul ridicării acestei biserici este indicat de o inscripție încrestată în peretele altarului: „Acestă mănăstire sau făcut 1712 cându au fostu fometia de mâncau păducele și coje de alun și coje de ulmu și papură și chijdi și coceni de cucu[ruz].” La stânga textului se poate citi „Văleat 7227”, adică anii 1718-19 după Cristos.

- **Alte biserici de pe teritoriul comunei**

- **“Satul Dacic”, din satul Șerbeni.** *Satul Dacic* este un proiect aflat în plină desfășurare ce se va constitui într-un Muzeu pentru locuit în care participanții la programe vor avea prilejul să trăiască istoria pe viu. Vor putea să locuiască, să mănânce, să muncească și să se distreze așa cum au făcut-o strămoșii noștri.

- **Turismul cinegetic** este favorizat de menținerea unei faune cinegetice valoroase de cervide, urside și suite, dintre care, fără a se afecta echilibrul ecologic la nivelul speciilor, se pot recolta, într-un cadru perfect controlat și organizat, exemplare de excepție. Pădurile din jurul comunei adăpostesc o faună bogată, oferind posibilitatea organizării unei tabere de vânătoare.

- **Turismul rural/agroturismul.** Din punct de vedere al efectelor pe care îl are asupra gospodăriilor țărănești, agroturismul apare ca o variantă a dezvoltării mediului rural, mai ales în zonele cu condiții grele de viață, slab dezvoltate. Valorificarea potențialului natural și a tradițiilor bine conservate constituie baza dezvoltării agroturismului local. Apele de pe teritoriul comunei oferă posibilitatea amenajării unor locuri pentru pescuitul sportiv sau amenajarea unor locuri de agrement pentru locuitorii orașelor apropiate (Reghin, Târgu Mureș);

Forța de muncă

Populația ocupată

Principalele activități:

- Agricultură
- Zootehnie
- Creșterea animalelor: bovine, ovine, caprine
- Exploatarea și prelucrarea lemnului
- Forța de muncă salariată

Cauzele care au determinat reducerea numărului populației active sunt reducerea vârstei medii de pensionare și creșterea numărului persoanelor care urmează o instituție de învățământ superior și implicit își prelungesc perioada de inactivitate.

Nr. de salariați în comuna Beica de Jos: aproximativ 150.

Șomajul. Un fenomen îngrijorător îl reprezintă incidența șomajului în rândul tinerilor, cu o valoare de aproximativ 30% din totalul șomerilor. Îmbătrânirea populației și creșterea ratei dependenței, scăderea numărului populației active și creșterea șomajului datorat proceselor de restructurare dar și a ineficienței sistemului de formare profesională care să răspundă cerințelor pieței forței de muncă, sunt fenomene care impun adoptarea de strategii în domeniul dezvoltării resurselor umane, care să sprijine reformele din acest domeniu, strategii care să acopere atât sfera educațională și a formării profesionale cât și pe cea a ocupării populației.

Strategia de îmbunătățire a situației populației trebuie să aibă ca obiective: Creșterea natalității, reducerea mortalității, asigurarea unei fertilități constante în timp la pragul de înlocuire a generațiilor, reducerea incidenței bolilor și a deceselor, creșterea numărului de locuitori, atragerea persoanelor tinere pentru a se stabili în localitate.

Principalele preocupări ale oamenilor din comună sunt:

- Agricultură
- Zootehnie
- Creșterea animalelor: bovine, ovine, caprine
- Exploatarea și prelucrarea lemnului.

Oportunitățile de investiții în acest domeniu se referă la înființarea de societăți agricole, puncte de colectare de fructe de pădure și ciuperci, puncte de prelucrare primară a plantelor medicinale. Solul este foarte bun și pentru pomicultură, soiuri cu mare productivitate fiind mărul, părul, prunul. O altă ramură de activitate este apicultura, de altfel în comună există 300 de familii de albine. Și sectorul zootehnic este bine dezvoltat, bovine sunt 400 de capete, ovine 4000 de capete, capre 100 de capete, păsări 10.000 capete, porcine 3000 de capete și cabaline 200 de capete. Și acest efectiv de animale poate fi valorificat prin

înființarea unui punct de colectare a produselor animaliere rezultate, un abator sau microferme pentru creșterea numărului de animale.

Producția agricolă primară

Producția obținută la principalele culturi (tone), in anii 1999 si 2014

Localitate	An	Grâu și porumb	Porumb	Cartofi	Sfeclă de zahăr	Legume
Beica de Jos	2014	350	1000	600	0	300
Beica de Jos	1999	200	821	725	135	386

Numărul animalelor pe specii

Localitate	An	Bovine	Porcine	Ovine	Păsări
Beica de Jos	2014	539	1214	2709	8760
Beica de Jos	2000	488	1131	2539	8270

Suprafața totală după modul de folosință a terenului (ha)

Localitate	An	Suprafață totală	Suprafață agricolă	Din suprafața agricolă:				
				1000	1250	1228	0	0
Beica de Jos	2014	4546,1171	3478	1000	1250	1228	0	0
Beica de Jos	2005	4558	3515	1800	687	928	0	0

Forța de muncă în agricultură

Este de remarcat faptul că scăderea numărului de salariați din agricultura s-a produs pe fondul restrângerii sectorului de stat din acest domeniu, având ca urmare încetarea activității unor societăți sau reducerea efectivelor de salariați ale acestora (IAS, SMA, complexe zootehnice, etc.).

Din totalul populației comunei Beica de Jos un procent de 70 % lucrează în sectorul agricol. Din acesta:

- Stat - 0%
- Privat - 100%

Silvicultura

Pădurile reprezintă sisteme biologice productive care furnizează materia prima necesara industriei lemnului, constituind totodată o importantă sursa de energie. În plus pădurile constituie un habitat pentru numeroasele specii de animale și plante.

Pădurile cuprind terenurile acoperite cu arbori și arbuști forestieri, care își creează un mediu specific de dezvoltare biologică și constituie componenta direct productivă a fondului forestier. Pădurile sunt clasificate după marile grupe de specii în păduri de rășinoase, fag, stejar, diverse specii tari și diverse specii moi.

Reproducția resurselor forestiere este caracterizată prin suprafețele împădurite (introducerea în circuitul productiv a unor suprafețe de teren pe care anterior nu a existat vegetație forestieră) și suprafețele reîmpădurite (reintroducerea în circuitul productiv a unor suprafețe despădurite și neregenerate total sau parțial pe cale naturală). Astfel, o activitate bine reprezentată este creșterea de puieți în pepiniera proprie.

Suprafețele pe care se execută tăieri ale arborilor în vederea valorificării lor sunt reprezentate de suprafețele pe care se taie arbori în vederea asigurării unor condiții optime de dezvoltare a arboratelor și de suprafețele de pe care se extrag arborii ruși de vânt, ruși de zăpada, cei cu fenomen de uscare în masă, suprafețele defrișate în vederea executării de construcții și drumuri. Fructele de pădure, ciupercile și plantele medicinale constituie potențiale surse de venituri pentru proprietarii de păduri.

Suprafața totală după modul de folosință a terenului: comparație între anii 1999, 2005 și 2014:

Loc	An	Supr. totală	Supr. agricolă	Din suprafața agricolă				
				Arabil	Pășuni	Fânețe	Vii, pepiniere	Livezi, pepiniere
Beica de Jos	2014	4546	3478	1800	686	992	0	0
Beica de Jos	2005	4558	3415	1800	687	928	0	0
Beica de Jos	1999	4558	3416	1800	678	934	0	4

Se observă o creștere a suprafețelor destinate pășunatului în anul 2005 în detrimentul suprafețelor ocupate de livezi și pepiniere pomicole. Suprafața agricolă. Situația încadrării terenurilor agricole în clase de calitate este redată în tabelul următor și fundamentează obiectivele strategice pentru asigurarea unei dezvoltări durabile în agricultură.

Arabil

Nr. crt	TERITORIUL COMUNAL	SUPRAFAȚ		CLASA DE CALITATE										CLASA		ANUL			
		Reală	Carta	I		II		III		IV		V		ME	NP	14	15	16	17
				Sup	NP	Su	NP	Sup	NP	Su	NP	Sup	NP						
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17		
1	Beica de Jos	1.800	1.800			38	75	238	52	913	28	611	9	IV	26	1992	1975		

Exploatațiile nu au terenuri comasate și ca atare nu diferă foarte mult de gospodării țărănești clasice. Gradul de organizare a agriculturii este deci foarte slab și necompetitiv într-o economie de piață concurențială.

Mediu și Ecologie

Trăsăturile climatice ale zonei sunt o consecință a poziției sale în centrul Transilvaniei, respectiv în zona climatului temperat-continental moderat. Amplitudinea medie termică este de 23- 24°C. Maximele absolute pot urca până la 38-39°C, iar cele minime absolute pot coborî sub - 32°C. Precipitațiile atmosferice nu sunt foarte consistente, fiind în jur de 600 mm anual. Umezeala atmosferică este destul de mare (77% anual). Ploile torențiale nu au un caracter prea accentuat.

Temperaturile medii lunare și anuale în retrospectiva ultimilor 10 ani sunt redată în tabelul următor:

Temperaturi medii lunare și anuale:

Anii	Lunile												Media anuală
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
1994	-0,4	2,0	6,2	11,4	15,0	17,9	21,3	19,9	18,6	8,7	3,9	0,7	10,3
1995	-3,4	2,9	4,8	9,3	14,3	18,7	21,7	18,5	13,8	9,0	0,0	2,0	9,0
1996	-2,5	-3,8	-0,4	10,0	17,2	19,5	18,5	19,5	12,3	9,8	5,7	0,4	8,8
1997	-1,4	-1,5	2,6	5,7	15,7	18,4	18,7	18,4	12,9	6,4	4,3	1,1	8,4
1998	0,1	0,9	1,8	11,7	14,4	18,8	20,1	19,3	14,1	10,4	1,6	6,4	8,9
1999	-1,8	-1,3	4,6	10,8	14,2	20,0	21,8	19,8	16,8	9,8	2,6	1,5	9,6
2000	-6,7	-1,1	3,9	12,9	16,8	19,4	19,9	20,8	14,0	9,6	6,7	0,4	9,7

2001	-0,4	0,4	7,1	10,5	15,5	17,3	21,0	21,2	14,6	11,2	2,3	7,5	9,4
2002	-3,6	2,6	6,1	10,3	17,7	19,6	22,3	19,3	14,6	9,9	5,2	2,8	10,1
2003	-1,8	-7,0	2,0	8,6	19,3	18,0	20,1	20,8	14,1	7,6	4,7	2,3	8,9
2004	-5,0	-1,6	4,7	10,9	14,1	18,4	20,4	19,3	14,0	10,4	4,8	0,4	9 ⁿ
2005	-2,5	-5,3	1,6	9,8	15,8	17,6	20,0	19,2	15,7	9,3	2,6	0,5	8,6

Temperaturi extreme înregistrate:

ANUL	Temperaturi maxime ziua - luna	Temperaturi minime ziua - luna
1994	+36,5 - 11 August	-13,4 - 16 Februarie
1995	+ 33,0 - 23 Iulie	-21,9 - 19 Ianuarie
1996	+ 33,7 - 22 Iunie	-18,9 - 02 Februarie
1997	+ 32,2 - 23 Iunie	-18,2 - 18 Februarie
1998	+ 34,2 - 03 August	-23,4 - 25 Decembrie
1999	+ 34,0 - 10 August	-19,3 - 23 Decembrie
2000	+ 36,8 - 22 August	-23,5 - 26 Ianuarie
2001	+ 35,0 - 10 August	-24,5 - 25 Decembrie
2002	+ 34,7 - 16 Iulie	-23,5 - 27 Decembrie
2003	+ 35,1 - 02 Iulie	-21,5 - 13 Ianuarie

Zone critice pe teritoriul localității

Zone critice sub aspectul poluării atmosferei

Comuna nu prezintă risc din punct de vedere al poluării atmosferei. Pădurile din împrejurimi dețin un rol important în îmbunătățirea calității mediului ambiant. Aerul atmosferic este influențat într-o măsură moderată de emisiile din activitățile economico - sociale.

A.) Surse industriale - nesemnificative

Sursele de emisie în atmosferă din agricultură sunt reduse, dar nu de neglijat. Depozitele de deșeuri reprezintă surse moderate de emisie în atmosferă, fiind amplasate la distanțe mari de localități.

B.) Surse mobile:

- traficul rutier care se desfășoară în principal pe DJ 153;
- traficul feroviar este bine reprezentat.

Din lipsa fondurilor pentru întreținerea infrastructurii rutiere din localitățile rurale calitatea căilor de rulare este necorespunzătoare. Principalele aspecte generate de trafic sunt poluarea aerului atmosferic cu particule, pulberi sedimentabile, NO_x, SO_x, hidrocarburi, plumb.

Zone critice sub aspectul poluării apelor de suprafață și subterane

Calitatea apelor freactice scoate în evidență faptul că la nivelul tuturor forajelor hidrologice monitorizate, apa nu se încadrează în calitatea potabilă. Poluarea pârâurilor ce traversează comuna se datorează deversărilor necontrolate de ape uzate menajere și reziduuri menajere.

Zone critice sub aspectul deteriorării solurilor

Evaluarea calității solurilor constă în identificarea și caracterizarea factorilor care limitează capacitatea productivă a acestora. Restrângerea utilizării îngrășămintelor chimice și a pesticidelor din grupa I și a II-a de toxicitate, pentru fertilizare, respectiv combaterea bolilor și a dăunătorilor, a redus impactul acestor substanțe asupra solului. Prin îmbunătățirea tehnologiilor de foraj, la sondele de gaz și a lucrărilor de intervenție, s-au minimizat efectele negative ale acestor lucrări asupra solului. Analizele de sol efectuate la terminarea lucrărilor atestă calitatea corespunzătoare a lucrărilor de redare în producția agricolă, a terenurilor ocupate temporar. Depozitarea neorganizată a deșeurilor degradează solurile respective.

Acțiuni întreprinse pentru reconstrucția ecologică a terenurilor degradate și pentru ameliorarea stării de calitate a solurilor. Starea de calitate a solurilor s-a menținut constantă. Presiuni ale unor factori asupra stării de calitate a solurilor. Aspecte deosebit de importante în ceea ce privește impactul activităților din agricultura asupra stării factorilor de mediu se referă la utilizarea îngrășămintelor chimice și naturale și a pesticidelor.

Utilizarea excesivă a îngrășămintelor chimice și a celor naturale conduce la creșterea semnificativă a nivelului de nutrienți și metale grele în mediul înconjurător. Dintre nutrienți, azotul și fosforul creează cele mai mari probleme. Compușii azotului contribuie la acidifierea solului, aerului și apei, precum și la efectul de seră și la deprecierea stratului de ozon. De asemenea pătrunderea unor compuși ai azotului în apele subterane și de suprafață poate, în anumite concentrații să contribuie de asemenea la eutrofizarea apelor de suprafață.

O problemă importantă în ce privește mediul și protecția acestuia este reprezentată de prezența și gestionarea deșeurilor menajere și din producție: colectare, transport, tratare, valorificare și eliminare. Un rol important în protejarea mediului îl are un management judicios al deșeurilor care trebuie să cuprindă câteva principii de bază care sunt și cele ale Comunității Europene stabilite și adoptate în 1990. Managementul deșeurilor ocupă un rol important, deoarece deșeurile nu sunt numai o potențială sursă de poluare, dar ele pot constitui și o sursă de materii prime secundare.

Probleme

- Salubritatea comunei este necorespunzătoare;
- Nu este încheiat lanțul de colectare selectivă și de valorificare a deșeurilor re folosibile;
- Au fost depistate depozite necontrolate de deșeuri menajere și industrial;
- Nu există un depozit de deșeuri periculoase. Practicile uzitate în prezent prezintă un risc deosebit pentru poluarea solului, a apelor subterane și de suprafață.

Pentru neutralizarea deșeurilor rezultate din activitățile de ocrotire a sănătății sau din activitățile veterinare (deșeuri considerate periculoase pentru sănătatea populației) nu există posibilitatea de neutralizare corespunzătoare cerințelor legale în vigoare. În prezent aceste deșeuri sunt arse în instalații neomologate, care nu asigură eliminarea riscului pentru sănătatea populației.

Este necesar un program amplu de educație a populației, atât a copiilor cât și al adulților pentru conștientizarea necesității și importanței protecției naturii, a biodiversității sălbatice.

Echiparea Tehnică a Comunei

Indicator	Nivel de acoperire/stadiu de implementare
Rețea de distribuție a apei	În execuție prin programul de mediu
Rețea de canalizare	În execuție prin programul de mediu
Stație de epurare a apei	Nu există
Rețea de distribuție a energiei electrice	Comuna este racordată în totalitate la rețeaua de energie electrică
Rețea de distribuție a energiei termice	Nu există
Telefonie, internet și televiziune prin cablu	Toată comuna se află sub acoperirea rețelelor de telefonie, internet și televiziune

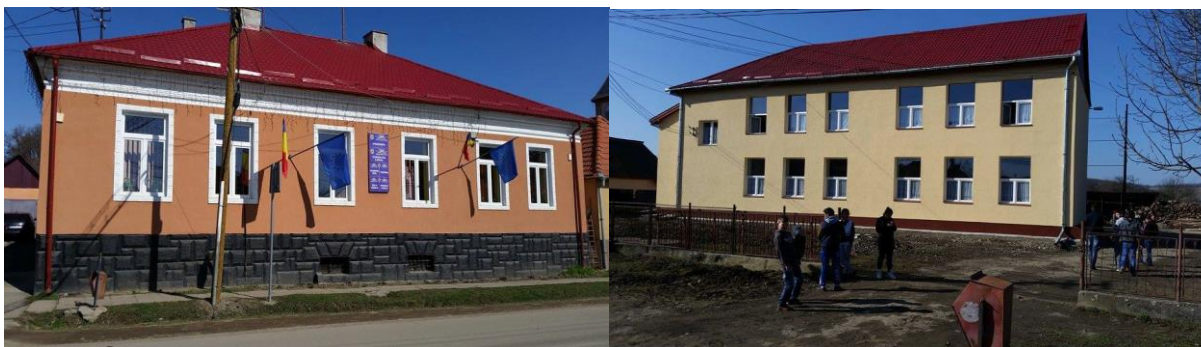
Aspecte Sociale din Comunitate

Administrația publică locală. Consiliul Local *Beica de Jos* este compus din 11 consilieri locali și un delegat sătesc. Funcția de primar este ocupată de Moldovan Maria, iar cea de viceprimar de Fabian Laszlo. Aparatul propriu al primăriei este compus din opt funcționari publici și cinci personal contractual. Adresa primăriei și a Consiliului este sat Beica de Jos, Strada Principală, nr. 215, cod poștal 547110.

Date de contact:

- ✚ www.beica.ro
- ✚ Email : beica@cjmures.ro
- ✚ Telefon: 0265-719700; 0265-719612
- ✚ Fax: 0265-719612

Comuna dispune de un post de poliție, are în dotare șase școli și șase grădinițe, o bibliotecă comunală și o bibliotecă școlară. Există două dispensare și un medic de familie.

Primăria Beica de Jos

Școala Generală Beica de Jos

Analize S.W.O.T. pentru principalele domenii de interes de la nivelul comunei Beica de Jos

➤ Analiza S.W.O.T. pentru domeniul administrației publice locale

Puncte tari ale Comunei Beica de Jos în domeniul administrației publice locale	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Autorități locale deschise ce constientizează că resursa umana este cea mai importantă dintr-o organizație ▪ Media de vârstă optimă a angajaților – Existența unui site al primăriei ▪ Dorinta de participare a angajaților la diferite forme de pregătire profesională ▪ Imagine bună și încredere în primar ▪ Dotări materiale adecvate ▪ Personal instruit ▪ Clădirea primăriei este renovată recent 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Informații insuficiente și neactualizate postate pe site; ▪ Imposibilitatea transmiterii de solicitări, cereri on-line și plata taxelor și impozitelor on-line; ▪ Inexistența unor strategii și programe de dezvoltare a personalului sau de comunicare a instituției; ▪ Inexistența unei identități vizuale a instituției ▪ Neparticiparea până în prezent a unui grup de acțiune locală; ▪ Ne-accesarea programelor de finanțare destinate mediului rural
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Existența resurselor nerambursabile din fondurile structurale; ▪ Dezvoltarea unor relații de parteneriat în vederea dezvoltării instituționale; ▪ Elaborarea strategiei de resurse umane care să cuprindă și aspectele de planificare, recrutare, selecție, motivare, carieră în general; ▪ Crearea unui sistem electronic de management al documentelor pentru o mai bună organizare și comunicare internă, precedat de pregătirea în domeniul utilizării noilor tehnologii; ▪ Existența de organizații profesionale ale funcționarilor publici, spații utile de informare, – asociația contabililor, comunelor, asociația profesională a specialiștilor în administrație publică, etc; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Blocarea accesului la funcțiile publice vacante; ▪ Migrarea personalului calificat către alte instituții publice; ▪ Migrarea personalului calificat către alte domenii de activitate;

➤ Analiza S.W.O.T pentru domeniul economic

Puncte tari ale Comunei Beica de Jos în domeniul economic	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Autorități locale deschise pentru cooperare și facilitarea investițiilor la nivel local; ▪ Diversitatea domeniilor de activitate ale agenților economici de la nivelul comunei; ▪ Amplasarea în imediata apropiere a municipiilor Reghin și Tg. Mureș, ▪ Existența rețelelor electrice la nivelul întregii comune; ▪ Spații și terenuri disponibile pentru dezvoltarea antreprenorială; ▪ Existența îndelungată a unor activități economice precum prelucrarea lemnului sau a celor meșteșugărești; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Număr mic de IMM-uri cu activitate de producție; ▪ Activitatea meșteșugărească și artizanală se confruntă pe de o parte cu lipsa fondurilor pentru modernizarea producției și pe de altă parte lipsa ucenicilor tineri care să învețe și să preia meșteșugul; ▪ Lipsa unui sprijin real acordat tinerilor din spațiul rural pentru învățarea și dezvoltarea unor meșteșuguri tradiționale și stabilirea acestora în mediul rural; ▪ Slaba reprezentare a serviciilor pentru populație cum sunt: întreținerea și repararea obiectelor și aparaturii de uz casnic și gospodăresc, depanare radio- TV, igiena, croitorie, vopsitorie și curățătorie chimică; ▪ Echipamente și tehnologii de producție învechite; ▪ Infrastructură rutieră deficitară;
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Existența resurselor nerambursabile din fondurile structurale; ▪ Integrarea în strategiile de dezvoltare ale județului în ceea ce privește problematica economică; ▪ Potențial mare de dezvoltare a sectorului serviciilor; ▪ Creșterea atractivității comunei pentru activități economice; ▪ Potențialul de dezvoltare a unor activități economice în zona turismului; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Cadrul Legislativ instabil; ▪ Exodul forței de muncă; ▪ Îmbătrânirea populației; ▪ Riscul necorelării dintre programele de dezvoltare a infrastructurii și nevoile de echipare a zonelor cu potențial de dezvoltare a IMM-urilor;

➤ Analiza S.W.O.T. pentru domeniul social

Puncte tari ale Comunei Beica de Jos în domeniul social	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Autorități locale deschise; ▪ Diversitate etnică (români, maghiari, romi); ▪ Existența serviciilor de asistență socială ▪ Existența unei infrastructuri minime de sănătate (farmacie și dispensar); ▪ Existența infrastructurii pentru educație (școli și grădinițe); 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Forța de muncă slab calificată; ▪ Migrarea populației tinere către oraș; ▪ Inexistența unor servicii medicale adecvate; ▪ Investiții private limitate în domeniul asistenței medicale (inexistența unei policlinici); ▪ Inexistența unui serviciu local de urgență; ▪ Participare civică redusă a populației; ▪ Slaba dezvoltare a infrastructurii locuințelor comunei;
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Existența finanțarilor nerambursabile; ▪ Interesul manifestat de unii investitori de a amenaja un centru de îngrijire paleativă pe teritoriul comunei; ▪ Dezvoltarea de proiecte în parteneriat public-privat; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Exodul forței de muncă în poluri economice mari din țară și străinătate; ▪ Apariția problemelor sociale generate de criza economică; ▪ Resurse bugetare limitate pentru domeniul asistenței sociale;

➤ Analiza S.W.O.T. pentru domeniul agriculturii

Puncte tari ale Comunei Beica de Jos în domeniul agriculturii	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Amplasarea în imediata apropiere a municipiilor Reghin și Tg. Mureș, ceea ce reprezintă un potențial pentru desfacerea de produse locale; ▪ Tradiția creșterii de animale (ovine și bovine); ▪ Tradiția cultivării de porumb și grâu ▪ Tradiția în creșterea albinelor (apicultură); ▪ Pășunilor întinse pe circa 950 hectare; ▪ Exista forme de exploatarea agricola comună; ▪ Potențial pentru dezvoltarea culturilor de fructe de pădure; ▪ Autorități locale deschise; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Forța de muncă slab calificată, conform cerințelor europene; ▪ Persistența problemelor de fond funciar; ▪ Inexistența unor forme de promovare a produselor locale; ▪ Lipsa echipamentelor de irigații; ▪ Lipsa resurselor hidrografice; ▪ Exodul tinerilor în străinătate; ▪ Populația îmbătrânită; ▪ Sistem educațional inexistent în domeniu; ▪ Inexistența grupurilor de producători locali;
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Existența resurselor nerambursabile din fondurile structurale pentru agricultura - Integrarea în strategiile de dezvoltare ale județului; ▪ Asocierea între fermieri pentru creșterea profitabilității în agricultură; ▪ Înființarea de puncte de colectare și prelucrare a materiilor prime rezultate din agricultură; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Slaba informare a agricultorilor cu privire la normele europene; ▪ Concurența importului de produse agroalimentare de pe piața Uniunii Europene; ▪ Sprijin redus din partea altor autorități publice; ▪ Existența unui cadru instituțional și legislative destul de stufos;

➤ Analiza S.W.O.T. pentru domeniul educație

Puncte tari ale Comunei Beica de Jos în domeniul educației	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Școala Generală I-VIII din Beica de Jos este reabilitată; ▪ Populație școlară importantă în raport cu totalul populației; ▪ Personal implicat și adecvat; ▪ Existența infrastructurii pentru patru școli și trei grădinițe; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Școlile din satele Beica de Sus, Nadăș, Șerbeni nu sunt reabilitate; ▪ Grădinița din Beica de Jos nu este reabilitată; ▪ Nu există o creșă pe raza comunei; ▪ Rezultate școlare scăzute la examenul din clasa a VIII-a; ▪ Rata abandonului școlar este crescută; ▪ Sistem educațional incomplet –nu există liceu; ▪ Inexistența unor programe “after school”; ▪ Lipsa programelor de calificare, recalificare pentru șomeri; ▪ Inexistența unor programe educative pentru populație; ▪ Scăderea nivelului de pregătire al populației;
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Existența resurselor nerambursabile din fondurile structurale; ▪ Integrarea în strategiile de dezvoltare ale județului Mureș; ▪ Dezvoltarea unor relații de parteneriat în vederea dezvoltării infrastructurii de educație; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Resurse bugetare reduse față de nevoia de investiții în infrastructură; ▪ Exodul forței de muncă; ▪ Scăderea gradului general de pregătire pentru populația tânără; ▪ Riscul de abandon școlar ridicat;

➤ Analiza S.W.O.T. pentru domeniul turismului

Puncte tari ale Comunei Beica de Jos în domeniul turismului	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Biserica de lemn din satul Beica de Jos – datată din anul 1700; ▪ Rezervația de arbori seculari – Pădurea Mociar; ▪ Muzeul – Biserica de lemn din Nadășa. ▪ Satul Dacic, din satul Șerbeni ▪ Monumente ale Eroilor ▪ Existența a 4 grupuri vocale pe teritoriul comunei, ▪ 2 rapsozi populari ▪ 1 ansamblu de dansuri populare ▪ Muzeul „Popa Gheorghe” din Șerbeni ▪ Turism cine ▪ Manifestarea „Fii Satului” ▪ Manifestarea „Hai la noi în povești” ▪ Forme de relief generoase ▪ Posibilități de vânatoare 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lipsa unui centru de informare turistică; ▪ Lipsa infrastructurii, a unui centru de agrement și a unităților de cazare; ▪ Site-ul Primăriei nu este actualizat cu atracțiile turistice ale comunei; ▪ Nu există o tradiție a agroturismului; ▪ Lipsa utilităților pentru a se crea confortul necesar; ▪ Lipsa promovării potențialului turistic al zonei și al obiceiurilor specifice; ▪ Monumentele Eroilor nu sunt reabilitate; ▪ Infrastructura rutieră deficitară din comună; ▪ Lipsa traseelor turistice; ▪ Gradul de sărăcie ridicat al comunei, aceasta este a doua cea mai săracă comună din județul Mureș;
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Existența resurselor nerambursabile din fondurile structurale domeniu ▪ Tranzitarea de DJ153 care face legătura între Reghin și Sovata; ▪ Existența unor obiective turistice în curs de dezvoltare; ▪ Valorificarea potențialului natural și a tradițiilor bine conservate constituie baza dezvoltării agroturismului local; ▪ Apele de pe teritoriul comunei oferă posibilitatea amenajării unor locuri pentru pescuitul sportive; ▪ Poziționarea comunei în apropierea unor zone cu tradiție în domeniul turismului (Sovata, Praid); 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dezvoltarea stațiunilor Sovata și Praid pot să limiteze dezvoltarea din punct de vedere turistic a comunei; ▪ Dezinteresul posibililor investitori față de potențialul turistic al comunei Beica de Jos;

Obiectivele de Dezvoltare ale comunei Beica de Jos în Perioada 2014 - 2015

Obiectiv strategic

Utilizarea eficientă a tuturor resurselor fizice și umane, pentru realizarea unei dezvoltări economice și sociale durabile, care să ducă pe termen lung la creșterea standardului de viață al populației din comuna Beica de Jos.

Obiective și acțiuni: Pentru îndeplinirea obiectivului strategic au fost identificate, propuse și ierarhizate următoarele obiective specifice, acțiuni și activități:

Obiectiv 1: Întărirea capacității instituționale a administrației locale și eficientizarea activității autorităților locale		
Acțiuni	Sursa de finanțare	Perioada de realizare
Acțiunea 1.1: Programe de pregătire a funcționarilor pentru furnizarea unor servicii de calitate cetățenilor comunei Beica de Jos.	ID 1.3 Obiectiv Specific: Îmbunătățirea managementului resurselor umane din autoritățile și instituțiile publice din Programul Operațional Capacitate Administrativă	2015-2018
Acțiunea 1.2: Implementarea unui sistem informatizat de înregistrare și colectare a taxelor și impozitelor locale.	PI 11.1 - Investiții în capacitatea instituțională și în eficiența administrațiilor și a serviciilor publice în vederea realizării de reforme, a unei mai bune reglementări și a bunei guvernante din Programul Operațional Capacitate Administrativă	2015-2018
Acțiunea 1.3: Dezvoltarea în cadrul Primăriei Beica de Jos a capacității de accesare a programelor de finanțare destinate spațiului rural.	ID 1.3 Obiectiv Specific: Îmbunătățirea managementului resurselor umane din autoritățile și instituțiile publice din Programul Operațional Capacitate Administrativă	2015-2018
Acțiunea 1.4: Participarea într-un Grup de Acțiune Locală, finanțat prin axa LEADER a Programului Național de Dezvoltare Locală.	Măsura 19 din Programul Național de Dezvoltare Rurală	2015-2020
Acțiunea 1.5: Finalizarea procesului de cadastrare și de restituire a terenurilor	Prioritatea de investiții 11.1 a POR, „Îmbunătățirea cadastrală și a	2015-2018

agricole, completarea registrului agricol prin inventarierea averii mobile și imobile a tuturor proprietarilor din localitățile comunei.	înregistrării proprietăților în zonele rurale din România”, din cadrul AP 11 „Cadastru și înregistrarea proprietăților în zonele rurale din România”	
Obiectiv 2: Îmbunătățirea relației între cetățeni și autoritățile locale		
Acțiuni	Sursa de finanțare	Perioada de realizare
Acțiunea 2.1: Înființarea de centre de informare a cetățenilor și/sau birouri de relații publice ale Primăriei la nivelul fiecărei localități aparținătoare.	ID 1.3 Obiectiv Specific: Îmbunătățirea managementului resurselor umane din autoritățile și instituțiile publice din Programul Operațional Capacitate Administrativă + Bugetul local	2015-2017
Acțiunea 2.2: Crearea de comitete cetățenești consultative permanente.	Bugetul local (presupune costuri reduse)	2015-2017
Acțiunea 2.3: Arondarea unei anumite zone/localități din comună fiecărui consilier local, de care acesta să răspundă și să o reprezinte.	Bugetul local (presupune costuri reduse)	2015-2017
Obiectiv 3: Dezvoltarea infrastructurii de bază		
Acțiuni	Sursa de finanțare	Perioada de realizare
Acțiunea 3.1: Asigurarea unor căi de circulație corespunzătoare pentru cele șase localități aparținătoare ale comunei.	AP 6 Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională și locală din Programul Operațional Regional + Măsura 07 din Programul Național de Dezvoltare Rurală	2015-2018
Acțiunea 3.2: Asfaltarea și repararea stăzilor din localitățile aparținătoare comunei Beica de Jos.	AP 6 Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională și locală din Programul Operațional Regional + Măsura 07 din Programul Național de Dezvoltare Rurală	2015-2018
Acțiunea 3.3: Introducerea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare în toate localitățile comunei.	Măsura 07 din Programul Național de Dezvoltare Rurală	2015-2018
Acțiunea 3.4: Dezvoltarea utilităților publice, spații verzi, șanturi, poduri.	Măsura 07 din Programul Național de Dezvoltare Rurală	2015-2018
Acțiunea 3.5: Modernizarea sistemului de iluminat stradal, în toate localitățile comunei.	Măsura 07 din Programul Național de Dezvoltare Rurală	2015-2018
Acțiunea 3.6: Sprijinirea dezvoltării rețelelor de telecomunicații (inclusiv televiziune prin cablu și servicii Internet).	Măsura 07 din Programul Național de Dezvoltare Rurală	2017-2020

Acțiunea 3.7: Introducerea sistemului de alimentare cu gaze natural.	Măsura 07 din Programul Național de Dezvoltare Rurală	2015-2018
Acțiunea 3.8: Asistență pentru înființarea de cabinete medicale și puncte farmaceutice în toate localitățile comunei.	AP 8 Dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale din Programul Operațional Regional	2016-2019
Acțiunea 3.9: Reabilitarea și valorizarea căminelor culturale din localitățile comunei.	Măsura 07 din Programul Național de Dezvoltare Rurală	2015-2018
Acțiunea 3.10: Amenajarea terenurilor de sport existente în localitățile comunei și stimularea înființării de noi baze sportive.	Bugetul local (presupune costuri reduse) + Fonduri guvernamentale specifice + Sponsorizări	2015-2020
Obiectiv 4: Dezvoltare economică prin stimularea investițiilor		
Acțiuni	Sursa de finanțare	Perioada de realizare
Acțiunea 4.1: Înființarea unui centru de consultanță în afaceri.	POCU prin diferite DMI + M06 - Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor din PNDR	2015-2018
Acțiunea 4.2: Susținerea activităților din domeniul agricol.	Diferite măsuri ale PNDR accesate individual de către cetățeni + Fonduri guvernamentale specifice	2015-2020
Acțiunea 4.3: Reorganizarea modului de exploatare a pășunilor, în scopul eficientizării utilizării acestora.	Bugetul local (presupune costuri reduse)	2015-2018
Acțiunea 4.4: Asistență acordată investitorilor locali în promovarea unor proiecte pentru colectarea și procesarea produselor agricole – grupuri de producători vine de dezvoltat/reformat pe mine.	Măsura 09 din Programul Național de Dezvoltare Rurală	2015-2020
Acțiunea 4.5: Stimularea investitorilor interesați în dezvoltarea zonelor de agrement (ferme agro-turistice).	Programul Operațional Regional – AP 7 „Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului” Măsura 04 din Programul Național de Dezvoltare Rurală	2015-2020
Acțiunea 4.6: Sprijinirea inițiativelor antreprenoriale și a economiei sociale.	Diferite axe, măsuri și DMI din POR, PNDR și POCU	2015-2020
Obiectiv 5: Dezvoltarea unor politici și acțiuni la nivel local care să vizeze protecția mediului		
Acțiuni	Sursa de finanțare	Perioada de realizare
Acțiunea 5.1: Înființarea unui deponeu ecologic, pentru colectarea deșeurilor	Măsurile 10 și 11 din Programul Național de Dezvoltare Rurală	2015-2018

menajere și introducerea unui sistem de reciclare a deșeurilor.		
Acțiunea 5.2: Extinderea zonelor împădurite pe teritoriul comunei Beica de Jos.	Măsurile 08, 10, 11 și 15 din Programul Național de Dezvoltare Rurală	2015-2020
Acțiunea 5.3: Organizarea unor acțiuni educative în spiritul protecției mediului.	Programul Operațional Capital Uman prin diferite Domenii Majore de Intervenție + Bugetul local + Fonduri guvernamentale specifice	2015-2019
Acțiunea 5.4: Extinderea spațiilor verzi prin dezvoltarea parcurilor de agrement și a zonelor pentru petrecerea timpului liber.	Măsura 07 din Programul Național de Dezvoltare Rurală	2015-2019
Acțiunea 5.5: Conservarea habitatelor naturale, a speciilor de flora și faună sălbatică și tuturor speciilor de păsări care se găsesc în stare sălbatică pe teritoriul comunei.	Măsurile 08, 10, 11 și 15 din Programul Național de Dezvoltare Rurală	2015-2020
Obiectiv 6: Dezvoltarea sistemului social din comună		
Acțiuni	Sursa de finanțare	Perioada de realizare
Acțiunea 6.1: Prioritatea acordată investițiilor în repararea și modernizarea spațiilor de învățământ preșcolar, primar și gimnazial, inclusiv dotarea cu tehnică de calcul și acces internet și înființarea unui centru afterschool.	POR prin diferite Axe Prioritare + POCU prin diferite Domenii Majore de Intervenție + Bugetul local + Fonduri guvernamentale specifice	2015-2018
Acțiunea 6.2: Sprijinirea cadrelor didactice și medicale care-și stabilesc domiciliul în comuna Beica de Jos.	Programul Operațional Capital Uman prin diferite Domenii Majore de Intervenție + Bugetul local + Fonduri guvernamentale specifice	2015-2020
Acțiunea 6.3: Înființarea unui centru pentru educația adulților și organizarea de cursuri de formare profesională în meserii solicitate pe piața forței de muncă.	Programul Operațional Capital Uman prin diferite Domenii Majore de Intervenție	2017-2020
Acțiunea 6.4: Implicarea copiilor și a tinerilor în activitățile comunitare, prin organizarea de acțiuni specifice.	Bugetul local (presupune costuri reduse)	2015-2020
Acțiunea 6.5: Promovarea diversității etnice și culturale prin permanentizarea și dezvoltarea acțiunilor culturale specifice comunei Beica de Jos.	AP 5 Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural din Programul Operațional Regional	2016-2019
Acțiunea 6.6: Stimularea organizării de	Bugetul local (presupune costuri	2015-2020

competiții sportive la nivelul comunei prin colaborarea cu sponsori locali.	redușe) + Fonduri guvernamentale specifice + Sponsorizări	
Acțiunea 6.7: Sprijinirea organizațiilor neguvernamentale non-profit care activează în domeniul educațional, ecologic, social și cultural.	AP 5 Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural din Programul Operațional Regional	2016-2019
Acțiunea 6.8: Susținerea unor programe educative în domeniul sănătății și igienei, pentru populația de vârstă școlară.	Programul Operațional Capital Uman prin diferite Domenii Majore de Intervenție	2016-2018
Acțiunea 6.9: Dezvoltarea de programe sociale pentru grupurile defavorizate.	Programul Operațional Capital Uman prin diferite Domenii Majore de Intervenție	2017-2020
Obiectiv 7: Dezvoltarea sectorului de turism		
Acțiuni	Sursa de finanțare	Perioada de realizare
Acțiunea 7.1: Înființarea unui centru de informare turistică pe teritoriul comunei.	Programul Operațional Regional – AP 7 „Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului” Măsura 04 din Programul Național de Dezvoltare Rurală	2015-2020
Acțiunea 7.2: Dezvoltarea infrastructurii specifice prestării activităților recreative (piste de bicicliști, trasee, hipodrom, vânătoare, circuite turistice în natură, terenuri de golf, ștranduri, piscine, amenajarea lacurilor/iazurilor etc).	Programul Operațional Regional – AP 7 „Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului” Măsura 04 din Programul Național de Dezvoltare Rurală	2015-2020
Acțiunea 7.3: Promovarea și susținerea investițiilor locale în turism, inclusiv în agroturism.	Programul Operațional Regional – AP 7 „Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului” Măsura 04 din Programul Național de Dezvoltare Rurală	2015-2020
Acțiunea 7.4: Promovarea și includerea obiceiurilor și tradițiilor locale.	Programul Operațional Regional – AP 7 „Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului” Măsura 04 din Programul Național de Dezvoltare Rurală	2015-2020

Atingerea obiectivelor

Pentru realizarea acestor obiective, vor fi folosite toate sursele de finanțare aflate la îndemâna comunei, nedorindu-se limitarea la doar un anumit tip de finanțare. Partea de cofinanțare va fi susținută în principal, dar nu exclusiv, din bugetul local. Întrucât proiectele derulate de către Comuna Beica de Jos nu vor fi generatoare de profit, iar beneficiarul este o instituție publică, cele mai multe programe au cote de cofinanțare foarte mici, uneori chiar lipsind această obligație.

Astfel, nu se prevăd probleme din acest punct de vedere în gestionarea mai multor proiecte de anvergură, chiar și simultan. În continuare, vor fi descrise o parte din sursele de finanțare care se preconizează că vor fi folosite pentru îndeplinirea obiectivelor acestei strategii. Însă unele obiective pot fi îndeplinite și prin programe care nu reprezintă costuri suplimentare pentru bugetul local, cum ar fi unele proiecte cuprinse de către **O2. Îmbunătățirea relației între cetățeni și autoritățile locale**. Consultarea cetățenilor se poate realiza într-un cadru organizat cu costuri minime, dar în eventualitatea în care vor fi disponibile platforme integrate care să finanțeze dezvoltarea acest activități, se va apela și la ele. Drept urmare, în continuare vor fi menționate doar câteva din programele operaționale care se anticipează a fi cele mai des folosite în atingerea obiectivelor prezentei strategii. Această menționare nu are rolul de a limita abilitățile comunei Beica de Jos de a accesa și fonduri accesibile prin alte programe operaționale sau prin alte axe, domenii de intervenție, linii de finanțare, măsuri și submăsuri care pot fi disponibile la un moment dat.

Programul Național de Dezvoltare Rurală

Datorită naturii lor, o mare parte din aceste obiective (în special **Obiectivele 3, 4, 5 și 7**) vor fi finanțate prin fondurile puse la dispoziție de către Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020. În concordanță cu PNDR, dezvoltarea economică și socială durabilă a Comunei Beica de Jos este indispensabil legată de îmbunătățirea infrastructurii rurale existente și a serviciilor de bază. Infrastructura și serviciile de bază neadecvate constituie principalul element care menține decalajul accentuat dintre comuna noastră și zonele urbane înconjurătoare și care, cu atât mai mult, reprezintă o piedică în calea egalității de șanse și a dezvoltării socio-economice a comunei.

Cu toate acestea, pentru a îmbunătăți calitatea vieții locuitorilor comunei noastre, este de maximă importanță și sprijinirea activităților care vor genera sporirea veniturilor locuitorilor comunei. Acest aspect este important pentru că astfel se asigură sustenabilitatea pe termen lung a întregii comunități. Prin dezvoltarea mediului și spiritului antreprenorial, se asigură și surse stabile de venit la bugetul local, care pot întreține și dezvolta lucrările de infrastructură care sunt necesare. Pentru că simpla construcție a drumurilor și a altor proiecte de infrastructură nu este suficientă pentru a genera trezirea spiritului antreprenorial. Este adevărat că este importantă, însă locuitorii au nevoie de exemple de bune practici și de inițiativă pentru a-și valorifica la maxim resursele disponibile.

Deși nu integral sau exclusiv, multe din obiectivele de dezvoltare ale comunei vor putea fi atinse prin implementarea pe teritoriul comunei a câtorva măsuri și submăsuri critice. Însă doar o parte din aceste măsuri pot fi implementate direct de către reprezentanții comunei. Restul trebuie să fie implementate de către cetățeni, pentru care autoritățile locale ale comunei Beica de Jos își vor oferi întregul sprijin permis de legile și regulamentele naționale și europene. Enumerarea programelor și liniilor de finanțare la care se va apela se bazează pe documentele disponibile la nivelul lunii februarie 2015, momentul redactării prezentei strategii. În cazul în care, din motive independente de comuna Beica de Jos se va modifica denumirea sau numerotarea anumitor programe, se va înțelege în acest document echivalentul lor la momentul redactării.

M04 - Investiții în active fizice

Sprijinul acordat, în conformitate cu art. 17 din Regulamentul (UE) nr. 1305/2013 prin măsura 4 „Investiții în active fizice”, are în vedere:

- ameliorarea nivelului global de performanță și de sustenabilitate al exploatațiilor agricole;
- prelucrarea și/sau dezvoltarea produselor agricole, cu excepția produselor pescărești;
- infrastructura necesară pentru dezvoltarea, modernizarea sau adaptarea agriculturii și a silviculturii, inclusiv accesul la suprafețele agricole și forestiere, consolidarea și ameliorarea terenurilor și furnizarea și economisirea energiei și a apei.

Așa cum reiese din Acordul de Parteneriat și din analiza SWOT a PNDR, există o serie de nevoi ce trebuie rezolvate, cum ar fi:

- înzestrarea tehnică a fermelor, precum echipamente, mașini și utilaje performante, sisteme eficiente de irigare la nivelul fermei (tehnologii de irigare la nivelul fermei care să conducă la economisirea apei),
- creșterea productivității exploatațiilor agricole,
- stimularea cultivării și depozitării de legume–fructe (soiuri autohtone, adaptate condițiilor pedoclimatice, construcții, spații protejate de cultivare a legumelor), a culturilor de câmp (soiuri autohtone), creșterii efectivelor de animale (suine, bovine și păsări) și valorificarea raselor autohtone.
- diversificarea activităților din cadrul exploatațiilor agricole și adăugarea de plus valoare produselor agricole,
- stimularea asocierii și a investițiilor care deservește formele asociative ale fermierilor,
- dezvoltarea și adaptarea infrastructurii agricole și forestiere.

Gradul relativ scăzut de dotare și tehnologiile depășite, utilizate în majoritatea exploatațiilor agricole și a unităților de profil, se reflectă în nivelul redus al productivității muncii din sector și în calitatea produselor. Prin urmare, se impune introducerea de tehnologii noi, moderne și prietenoase cu mediul care să contribuie la creșterea nivelului global de performanță al exploatațiilor, în special al celor de dimensiuni medii, potențial viabile pentru investiții care au cea mai mare nevoie.

Totodată, promovarea investițiilor în diversificarea activităților din cadrul fermei (cum ar fi procesarea la nivel de fermă și adăugarea de plus valoare produselor agricole) va asigura creșterea viabilității economice a acestora și crearea de venituri pentru fermieri.

Un rol important îl au cooperativele și grupurile de producători care vor fi încurajate și prioritizate în a realiza investiții. Astfel va fi abordată într-un mod coerent problematica consolidării și restructurării fermelor de mici dimensiuni putând astfel, prin intermediul cooperativelor și a grupurilor de producători, să poată beneficia de sprijin pentru acțiunea împreună pentru o mai bună integrare pe piață. Numărul unităților de procesare înregistrează, în continuare, declin din cauza destrămării lanțurilor mari de producție integrate pe verticală și costurilor ridicate de conformare la standardele europene; Se impune crearea de noi locuri de muncă care să absoarbă forța de muncă excedentară din agricultura de (semi)subzistență, prin stimularea creării de noi unități de procesare a produselor agricole. Totodată, modernizarea și dezvoltarea unităților procesatoare existente va contribui la creșterea valorii adăugate a produselor agricole și va permite o mai bună promovare a lanțurilor alimentare.

Este nevoie de o mai bună integrare a producătorilor agroalimentari pe piață și la nivelul lanțurilor alimentare. Pentru producătorii mai mici, accentul va fi pus pe stimularea asocierii și accesarea sprijinului pentru investiții colective în interesul membrilor, în timp ce pentru marii actori este nevoie de investiții în modernizare și în conformitatea cu cerințele UE, cu accent pe sectoarele care oferă cea mai mare valoare adăugată și înregistrează cerere pe piață.

Sub-măsura 4.1. „Investiții în exploatații agricole”

DI 2A Îmbunătățirea performanței economice a tuturor fermelor și facilitarea restructurării și modernizării fermelor, în special în vederea creșterii participării și orientării către piață, cât și a diversificării agricole.

Sub-măsura 4.2. „Investiții pentru procesarea/marketingul produselor agricole”

DI 3A Îmbunătățirea competitivității producătorilor primari printr-o mai bună integrare a acestora în lanțul agroalimentar prin intermediul schemelor de calitate, creșterea valorii adăugate a produselor agricole, promovarea pe piețele locale, a circuitelor scurte de aprovizionare, grupurilor de producători și a organizațiilor interprofesionale; DI 6A Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici și a creării de locuri de muncă.

Sub-măsura 4.3. „Investiții pentru dezvoltarea, modernizarea și adaptarea infrastructurii agricole și silvice”

DI 2A Îmbunătățirea performanței economice a tuturor fermelor și facilitarea restructurării și modernizării fermelor, în special în vederea creșterii participării și orientării către piață, cât și a diversificării agricole.

M06 - Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor

Sprijinul acordat, în conformitate cu art. 19 din Regulamentul (UE) nr. 1305/2013 prin măsura 6 „Dezvoltarea exploatațiilor și întreprinderilor” se referă la:

- ajutor la înființarea întreprinderii pentru:
- tinerii fermieri;
- activități neagricole în zone rurale;

- dezvoltarea fermelor mici.
- investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole;
- plăți pentru fermierii eligibili în cadrul schemei pentru micii fermieri care-și transferă definitiv exploatarea altui fermier

În urma analizei datelor statistice disponibile se poate aprecia faptul că în comuna Beica de Jos, la fel ca în restul țării, agricultura este caracterizată încă de un număr insuficient de tineri agricultori, aspect determinat atât de factori economici cât și sociali, precum și de fenomenul de îmbătrânire a populației de agricultori, ceea ce pe termen mediu și lung poate afecta performanța sectorului agricol. În cadrul Acordului de Parteneriat, s-a stabilit prioritatea de finanțare „acțiuni pentru facilitarea schimbului între generații, incluzând încurajarea instalării tinerilor fermieri cu competențe adecvate”. Astfel, reînnoirea generației șefilor de exploatare agricole care dețin o pregătire adecvată (inclusiv în domeniul managementului unei afaceri), devine o necesitate a sectorului agricol, având ca rezultat încurajarea tinerilor agricultori să devină competitivi, stimularea asocierii și participării acestora la lanțurile alimentare integrate, precum și îmbunătățirea vieții sociale a comunităților rurale, inclusiv prin absorbția forței de muncă din mediul rural.

Totodată, având în vedere contextul situației actuale de încetinire economică, a condițiilor economice dificile și a accesului limitat la capital identificat în SWOT, precum și faptul că Acordul de Parteneriat susține strategia agricolă națională de sprijinire și emancipare a fermelor mici și prin încurajarea inovării și a transferului tehnologic, este necesar un sprijin specific pentru dezvoltarea fermelor mici orientate spre piață. Date fiind aceste aspecte, sub-măsura dedicată fermelor mici va contribui la creșterea veniturilor gospodăriilor agricole și ocuparea forței de muncă, ceea ce va justifica o contribuție secundară a sprijinului prin intermediul submăsurilor dedicate exploatareilor.

Lipsa de capital din zonele rurale, dar și cunoștințele reduse din domeniul managementului unei afaceri din alt domeniu decât cel agricol, este necesar un sprijin comunitar și național susținut pentru dezvoltarea activităților non-agricole, care să conducă la crearea de locuri de muncă, la creșterea veniturilor populației rurale și la diminuarea disparităților dintre rural și urban.

Așadar, sprijinul pentru crearea de noi activități non - agricole viabile, acordat în special fermierilor de mici dimensiuni sau membrilor familiilor lor și în general, micilor întreprinzători este esențială

pentru diversificarea economiei rurale, absorbției de forță de muncă neremunerată, excedentară, din agricultură și dezvoltarea economică a zonelor rurale. Investițiile privind creșterea participării pe piață și diversificarea activităților agricole aduc o contribuție măsurilor de dezvoltare a afacerilor non-agricole.

Sub-măsura 6.1. „Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri”

DI 2B Facilitarea intrării în sectorul agricol a unor fermieri calificați corespunzător și, în special, a reînnoirii generațiilor.

Sub-măsura 6.2. „Sprijin pentru înființarea de activități neagricole în zone rurale”

DI 6A - Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici și a creării de locuri de muncă.

Sub-măsura 6.3 „Sprijin pentru dezvoltarea fermelor mici”

DI 2A Îmbunătățirea performanței economice a tuturor fermelor și facilitarea restructurării și modernizării fermelor, în special în vederea creșterii participării și orientării către piață, cât și a diversificării agricole.

Sub-măsura 6.4. „Investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole”

DI 5C Facilitarea furnizării și utilizării surselor regenerabile de energie, a subproduselor, a deșeurilor, a reziduurilor și altor materii prime nealimentare, în scopul bioeconomiei.

Sub-măsura 6.5. „Plăți pentru fermierii eligibili în cadrul schemei pentru micii fermieri care-și transferă definitiv exploatarea altui fermier”

DI 2A Îmbunătățirea performanței economice a tuturor fermelor și facilitarea restructurării și modernizării fermelor, în special în vederea creșterii participării și orientării către piață, cât și a diversificării agricole.

M07 - Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale

Crearea și modernizarea infrastructurii rutiere locale și a sistemelor de alimentare cu apă/apă uzată, constituie elemente de bază pentru comunitatea rurală. Acestea sunt necesare pentru a asigura

condiții de sănătate, protecția mediului, accesibilitatea și, în general, condiții optime de trai. Infrastructura asigură, de asemenea, premisele pentru dezvoltarea unei economii rurale competitive.

Rezultatul acestor investiții va fi o infrastructură rutieră de interes local și o infrastructură de apă/apă uzată îmbunătățite, care vor contribui la diminuarea tendințelor de declin social și economic și la îmbunătățirea nivelului de trai în zonele rurale.

Totodată, accesul la educație și un nivel crescut de educație al populației rurale are un rol important în procesul de reducere a sărăciei și a excluziunii sociale în mediul rural. Infrastructura educațională/socială nu are capacitatea de a susține un nivel decent de trai. În acest context, educația antepreșcolară (creșe) și preșcolară (grădinițe), se confruntă cu un deficit major în ceea ce privește infrastructura.

Sub-măsura 7.2. Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică

DI 6B - Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale - sprijinul acordat pentru investiții de înființare, extindere și îmbunătățire a infrastructurii rutiere locale din zonele rurale, investiții de înființare, extindere, îmbunătățire a infrastructurii de apă/apă uzată în localitățile rurale din aglomerările între 2.000 - 10 000 l.e., investiții în infrastructura educațională ante- și preșcolară și în infrastructura de învățământ secundar superior, filiera tehnologică cu profil resurse naturale și protecția mediului și a școlilor profesionale în domeniul agricol, va contribui la îmbunătățirea condițiilor de trai pentru populația rurală și la stoparea fenomenului de depopulare din mediul rural prin reducerea decalajelor rural-urban.

Sub-măsura 7.6. Investiții asociate cu protejarea patrimoniului cultural

DI 6B - Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale - susținerea investițiilor de restaurare, conservare și accesibilizare a patrimoniului cultural imobil de interes local, a așezămintelor monahale inclusiv a așezămintelor culturale în cadrul submăsurii, contribuie la punerea în valoare a moștenirii culturale locale, la promovarea turismului rural, conducând astfel la creșterea nivelului de trai în zonele rurale și la o dezvoltare locală sustenabilă.

M19 - Dezvoltarea locală LEADER

O altă măsură pentru accesarea de fonduri și dezvoltarea de proiecte comunitare integrate este reprezentată de participarea într-un Grup de Acțiune Locală, finanțat prin Măsura 19, Dezvoltarea locală

LEADER. Axa LEADER este un instrument important pentru România și pentru comuna Beica de Jos, în reducerea dezechilibrelor economice și sociale și a disparităților dintre urban-rural. Experiența actuală reflectă o capacitate de dezvoltare la nivel local ce nu răspunde în totalitate nevoilor locale, în special în ceea ce privește colaborarea între partenerii publici și privați, iar abordarea strategică trebuie încurajată și dezvoltată prin plasarea acesteia sub responsabilitatea comunității.

Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității reprezintă o modalitate de acțiune ce permite partenerilor locali să identifice un set coerent de operațiuni adaptate priorităților specifice teritoriului și să le transpună în strategii de dezvoltare rurală, pentru a valorifica potențialul local, autentic al ariei teritoriale.

LEADER va contribui la dezvoltarea comunei, îndreptându-se în mod specific către nevoile de dezvoltare locală în domeniul educațional, al mediului de afaceri, agriculturii, sănătății, serviciilor sociale, infrastructurii, culturii și mediului, facilitând implementarea proiectelor cu o abordare inovativă multisectorială și transversală, pentru a sprijini nevoile populației din teritoriul eligibil LEADER și a îndeplini obiectivele Strategiei Europa 2020.

Abordarea LEADER este susținută prin Prioritatea de dezvoltare rurală 6B "Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale", care răspunde următoarelor nevoi identificate prin analiza SWOT: - Reducerea gradului de sărăcie și a riscului de excluziune socială; - Dezvoltarea infrastructurii de bază și a serviciilor în zonele LEADER; - Crearea de locuri de muncă în zonele LEADER; - Conservarea moștenirii rurale și a tradițiilor locale; - Stimularea și consolidarea dezvoltării locale; - Acces la rețele TIC.

Însă pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare a comunei, fondurile și acoperirea pe care o oferă PNDR nu sunt suficiente. În acest sens se va apela și la finanțare din alte resurse disponibile: Fondul European Social, prin Programul Operațional Capital Uman; Programul Operațional pentru Dezvoltarea Capacității Administrative.

Programul Operațional Capacitate Administrativă (POCA)

Pentru dezvoltarea capacității administrative a autorităților locale din comuna Beica de Jos, se vor apela la fondurile puse la dispoziție de către Programul Operațional Capacitate Administrativă (POCA). Ele vor avea un impact major în special în realizarea Obiectivului 1.

ID 1.3 Obiectiv Specific: Îmbunătățirea managementului resurselor umane din autoritățile și instituțiile publice.

În cadrul corpului funcționarilor publici există deficiențe în ceea ce privește stabilitatea în funcția publică, atât pentru funcții le de conducere cât și pentru cele de execuție, din diverse cauze: lipsa/insuficiența mecanismelor de motivare, fragmentare mare a salarizării funcționarilor publici cu vechime și atribuții similare, pe care Legea cadru nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice nu a reușit să le rezolve, precum și gradul de control politic formal ridicat. De asemenea, trebuie menționat faptul că, din cauza salarizării nestimulative, resursele umane cu grad de expertiză ridicat sunt insuficiente, atât la nivelul întregii țări, cât și la nivelul comunei. Paralel, investiții în sisteme informatice mai performante și în tehnologia informațiilor au ca scop eficientizarea și accelerarea procesului administrativ la nivel local.

Astfel, POCA susține: introducerea de sisteme de indicatori de evaluare a modului de funcționare a tuturor instituțiilor din administrația publică, atât de la nivel central cât și local, prin utilizarea standardelor de calitate și de cost a tuturor serviciilor publice, încurajarea asocierii unităților administrativ - teritoriale, în vederea furnizării de servicii publice mai eficiente, dezvoltarea culturii manageriale în instituțiile și autoritățile care furnizează servicii publice, dezvoltarea de sisteme și baze de date în vederea monitorizării și evaluării serviciilor publice, utilizarea tehnologiilor informaționale moderne în optimizării furnizării serviciilor publice, creșterea gradului de utilizare a sistemelor și instrumentelor de management al calității în administrație, a modelelor de evaluare și auto-evaluare, în scopul îmbunătățirii accesibilității și calității serviciilor prestate de către aceasta, precum și promovarea bunelor practici și inovării în domeniul furnizării serviciilor publice și încurajarea schimbului de experiență/networking-ului între instituțiile/organismele prestatoare de servicii publice. Aceste intervenții sunt absolut necesare pentru a îmbunătăți eficiența internă a autorităților și instituțiilor publice, să sporească motivarea angajaților să dezvolte o administrație transparentă și eficientă capabilă să susțină dezvoltarea economică.

Programul Operațional Capital Uman (POCU)

Programul Operațional Capital Uman (POCU) va acționa în corelare cu celelalte programe operaționale, în special POR și PNDR, în principal având în vedere investițiile în domeniul infrastructurii de educație și formare profesională, în mediul urban și rural, iar implementarea unor proiecte prin acest program va duce la realizarea în special a Obiectivului 6..

Cu intervenții integrate planificate în domeniul ocupării forței de muncă, al incluziunii sociale și educației, POCU va funcționa ca un mijloc de stimulare a creșterii economice și a coeziunii și, de asemenea, va susține atingerea obiectivelor stabilite în cadrul altor provocări de dezvoltare - competitivitate, infrastructură, administrație și guvernare - contribuind astfel la îndeplinirea obiectivelor asumate de România în contextul Strategiei Europa 2020 pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii.

Unul dintre factorii cheie pentru promovarea unei creșteri economice competitive și pentru stimularea activității economice în zone mai puțin dezvoltate este reprezentat de asigurarea disponibilității unei forțe de muncă "gata de lucru", care să răspundă nevoilor în creștere ale mediului de afaceri. De altfel, creșterea ocupării și încurajarea mobilității forței de muncă sunt prioritare pentru formularea unui răspuns eficient la provocările legate de "Oameni și societate", menționate în AP.

Totodată, creșterea ratei de ocupare la nivelul tuturor regiunilor României, cu un accent deosebit pe promovarea ocupării forței de muncă în rândul tinerilor, a fost, de asemenea, recunoscută ca prioritate în documentele strategice naționale, cum ar fi Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2014-2020 și Planul de Implementare a Garanției pentru Tineret 2014-2015. Alături de acestea, acțiunile destinate înființării de noi afaceri și întreprinderi sociale care să furnizeze servicii publice, în special în regiunile mai puțin dezvoltate și în zone rurale, sunt menite să atenueze sărăcia și să diminueze excluziunea socială. Disponibilitatea competențelor și a expertizei, în corelare cu nevoile și cu cerințele pieței muncii, este fundamentală pentru obținerea creșterii economice, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung.

POCU va contribui la atingerea obiectivului stabilit la nivelul AP prin susținerea următoarelor priorități de finanțare, gândite în special pentru mediul rural:

- Îmbunătățirea participării pe piața muncii a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, vizând în special șomerii pe termen lung, persoanele inactive, lucrătorii în vârstă (55-64 ani), persoanele de etnie romă, persoanele cu dizabilități și alte grupuri vulnerabile, persoanele din mediul rural;
- Creșterea mobilității și adaptabilității muncii;
- Diversificarea economiei din mediul rural, în special prin crearea de noi întreprinderi și locuri de muncă în domenii non-agricole;

- Diversificarea economiei pescuitului și acvaculturii, pentru a atrage ocuparea forței de muncă și crearea de firme în domeniu conversia în activități non-agricole, diversificarea economiei rurale și crearea de locuri de muncă.

Intervențiile propuse în cadrul POCU vor contribui la îndeplinirea obiectivului Acordului de Parteneriat și a celor ale Strategiei naționale de reducere a abandonului școlar timpuriu, ale Strategiei naționale pentru învățământ terțiar și ale Strategiei naționale pentru învățarea pe tot parcursul vieții, prin:

- Îmbunătățirea calității, accesului și participării la îngrijire și educație timpurie (ECEC), în special în zonele rurale și pentru categoriile de populație marginalizată;
- Consolidarea accesibilității, calității și rezultatelor învățării în învățământul obligatoriu;
- Creșterea atractivității educației primare și secundare, inclusiv învățământ profesional și tehnic initial;
- Intervenții menite să adreseze nevoile de educație ale grupurilor aflate cu risc de excluziune (copii proveniți din medii dezavantajate economic și social, romi etc.).

Programul Operațional Regional (POR)

În fine, ultimul program operațional care va fi dezvoltat în paginile acestei strategii este Programul Operațional Regional (POR). Proiectele finanțate prin acest program vor contribui la îndeplinirea **Obiectivelor 1, 3, 5 și 7** din strategia de dezvoltare locală.

Programul Operațional Regional 2014-2020 își propune să asigure continuitatea viziunii strategice privind dezvoltarea regională în România, prin completarea și dezvoltarea direcțiilor și priorităților de dezvoltare regională conținute în Planul Național de Dezvoltare (PND) și Cadrul Național Strategic de Referință (CNSR) 2007 – 2013 și implementate prin Programul Operațional Regional 2007 – 2013, precum și prin alte programe naționale. Această abordare are la bază una dintre principalele recomandări ale Raportului de evaluare ex-ante POR 2007 – 2013, în care se afirmă că pe termen lung obiectivul global al politicii de dezvoltare regională va putea fi atins dacă se urmăresc în continuare prioritățile majore de dezvoltare stabilite în perioada 2007 - 2013.

Referindu-ne la axele prioritare ale POR, **AP 2 „Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii”** susține dezvoltarea IMM-ului, ca bază a creșterii surselor de venit. Competitivitatea economică are la bază atât determinanți la nivel macro - pe componentele de instituții, finanțe publice, infrastructură, piața muncii, transparență, mediu, cât și la nivel micro - mediu de afaceri,

dinamica IMM-urilor, antreprenoriat, activitate de inovare, clusterizare, dezvoltarea rețelelor de afaceri. În acest context, creșterea competitivității IMM-urilor devine element cheie pentru adresarea obiectivelor Strategiei UE 2020, având în vedere faptul că 99% din întreprinderile din UE (aproximativ 20 de milioane) sunt IMM-uri.

Aceste întreprinderi dețin rolul de motor principal al creșterii economice, inovării, ocupării forței de muncă (generează 2 din 3 locuri de muncă în sectorul privat) și integrării sociale, reprezentând practic structura de bază a economiei europene.

Decalajele în dezvoltarea antreprenorială a diferitelor regiuni ale țării, măsurate prin numărul IMM-urilor la 1000 locuitori, s-au adâncit în ultimii ani. În România, conform datelor statistice disponibile (2011) existau 21 de IMM-uri la 1.000 de locuitori, valoare situată la mai puțin de 50% din media UE. Pentru ca în România să poată fi atinsă media europeană ar fi necesară crearea a peste 460.000 de IMM-uri peste numărul celor deja existente.

De asemenea, datele statistice evidențiază că, în perioada 2004-2010, rata de supraviețuire a firmelor după primul an de la înființare în România era de 60% pentru ca în 2010 rata de supraviețuire a firmelor după un an de funcționare să ajungă la 68%. La nivelul regiunilor de dezvoltare, în 2010, cea mai mare rată de supraviețuire a întreprinderilor după un an de funcționare s-a înregistrat în regiunea Centru, respectiv 77,1%, iar cea mai mică rată de supraviețuire s-a înregistrat în Regiunea Nord Est (60,8% întreprinderi active). Regiunea București Ilfov a înregistrat, în anul 2008, cea mai redusă rată de supraviețuire a firmelor după un an de funcționare, respectiv 36,8%, valoare care, în următorii ani a fost îmbunătățită, ajungând până la 63,1%.

Referitor la patrimoniul cultural, axa prioritară **AP 5 „Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural”** va putea susține investițiile din acest sector. Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural reprezintă o alternativă viabilă pentru stimularea dezvoltării în zonele rurale și cele sărace, a căror economie se baza exclusiv pe activități agricole sau exploatarea resurselor naturale, furnizând avantaje ambivalente, reprezentate de creșterea locurilor de muncă și a veniturilor, concomitent cu promovarea tradițiilor și patrimoniului cultural și natural. Acțiunile întreprinse până în 1990, prin care se urmărea crearea unui spațiu urban nou, depersonalizat, au influențat negativ atât viața economică și socială, cât și atitudinea față de patrimoniul cultural.

Creșterea economică accentuată, înregistrată în ultima decadă, la care se adaugă măsurile de "urbanism derogatoriu" permis prin legislația actuală pun o presiune imobiliară imensă asupra obiectivelor de patrimoniu cultural, amenințându-le identitatea și chiar existența. România deține un avantaj competitiv, prin densitatea crescută a obiectivelor de patrimoniu cu potențial turistic. Pentru România, este deosebit de important ca patrimoniul cultural să fie restaurat, protejat și conservat, dar și gestionat mai strict, în ceea ce privește condițiile de vizitare.

În continuare, axa prioritară **AP 6 „Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională și locală”** va sprijini proiectele de interes local (aici fiind promovată și colaborarea cu alte comune din zonă), pentru a crea și dezvolta infrastructura rutieră, inclusiv în părțile comunei Beica de Jos unde acest capitol are de suferit în prezent. Această axă prioritară este utilă deoarece bugetul cheltuit pentru investiții în modernizarea rețelei de drumuri județene este insuficient dar efectele pozitive generate de investițiile realizate în cadrul POR 2007-2013 reprezintă un fundament serios pentru obiectivele propuse. Stimularea mobilității regionale prin conectarea infrastructurilor rutiere regionale la infrastructura TEN-T. Creșterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale și urbane situate în proximitatea rețelei TEN-T prin reabilitarea și modernizarea drumurilor județene care asigură conexiunile secundare și terțiare la rețea, în scopul reducerii timpului de deplasare, fluidizării traficului și creșterii siguranței traficului.

Mergând mai departe, Programul Operațional Regional, prin combinarea axelor prioritare **AP 7 „Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului”, AP 8 „Dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale” și AP 10 „Îmbunătățirea infrastructurii educaționale”** cu linii de finanțare similare din PNDR și POCU va contribui la dezvoltarea sustenabilă a comunei Beica de Jos, la ridicarea nivelului de trai al locuitorilor și la îndeplinirea obiectivelor stabilite prin Strategia de Dezvoltare Locală.

Pentru îndeplinirea **Obiectivului 1** din strategia de dezvoltare locală, prioritatea de investiții **11.1 a POR, „Îmbunătățirea cadastrală și a înregistrării proprietăților în zonele rurale din România”,** din cadrul **AP 11 „Cadastru și înregistrarea proprietăților în zonele rurale din România”** este foarte importantă și reprezintă un mecanism util de investiție, întrucât își propune creșterea gradului de acoperire geografică și de înregistrare a proprietăților în Sistemul Integrat de Cadastru și Carte Funciară.

În vederea creșterii gradului de înregistrare a proprietății și a drepturilor corelative în Registrul de Cadastru și Carte Funciară, până în 2020 (2023) este prevăzută implementarea lucrărilor de înregistrare sistematică pentru aproximativ 3,6 milioane ha și realizarea planului vectorial de bază pentru aproximativ 15 milioane ha. Acest plan va îmbunătăți eficiența procesului de înregistrare sporadică în zonele respective și va furniza infrastructura necesară pentru proiectele viitoare de înregistrare sistematică.

Ca urmare a înregistrării proprietăților, atât private, cât și publice, populația din zonele rurale va putea beneficia de îmbunătățirea condițiilor economice și sociale, atât datorită securizării statutului proprietății, cât și implicațiilor clarificării situației terenurilor asupra bugetelor locale. În plus, vor fi create condițiile optime pentru pregătirea strategiilor, planurilor și programelor în domeniul infrastructurii, comunele din mediul rural îndeplinind astfel pre-condițiile pentru accesarea programelor Uniunii Europene în domeniul dezvoltării infrastructurii locale (dezvoltarea rețelelor de utilități publice și a rețelelor stradale, reabilitarea clădirilor de interes public, etc), dar și în domeniul mediului și cel social. Mai mult, se vor crea premisele pentru securizarea și eficientizarea pieței funciare, ceea ce va avea un impact pozitiv asupra dezvoltării mediului de afaceri.

După cum am menționat deja la începutul acestei secțiuni, acestea sunt doar câteva din liniile de finanțare prin care se va încerca implementarea de proiecte în vederea atingerii obiectivelor. Va fi foarte importantă și atragerea actorilor privați în aceste proiecte, dar și identificarea unor surse alternative de finanțare pentru implementarea proiectelor necesare în evoluția sustenabilă a comunității, iar participarea comunei Beica de Jos nu va fi limitată la rolul de coordonator în proiecte, ci va putea activa și ca partener. Enumerarea de mai sus a avut rolul de a identifica și demonstra viabilitatea financiară a obiectivelor propuse, prin identificarea unor surse potențiale de finanțare. În cazul în care contextul socio-economic al comunității, regiunii și țării o cere, aceste surse identificate vor putea fi dezvoltate și extinse.

Așteptări

Această strategie vine într-un moment prielnic, în care după mulți ani, autoritățile centrale și regionale din România au experiența necesară gestionării unor programe de finanțare eficiente, cu o birocrație redusă și îndreptate înspre beneficiari. Conlucrarea dintre autoritățile de management și comuna și cetățenii din Beica de Jos, ca beneficiari ai acestor programe, reprezintă cheia succesului obiectivelor propuse.

Pentru orizontul de dezvoltare 2014-2020 (incluzând aici și eventualele perioade de prelungire post-2020), ne așteptăm ca Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Beica de Jos să creeze cadrul optim unei dezvoltări sustenabile a comunității. Acest document a fost elaborat având în minte principiile unei dezvoltări armonioase și comprehensive a comunei Beica de Jos, cu scopul ridicării nivelului de trai al locuitorilor. Obiectivele pe care ne propunem să le atingem prin implementarea cu succes a acestei strategii au fost gândite în așa fel încât atingerea lor să determine evoluția comunei înspre o comunitate modernă, europeană și sustenabilă din punct de vedere socio-economic și cultural.

Astfel, dezideratele construirii unui aparat administrativ funcțional și dotat cu resursele materiale și umane necesare, unei comunități civice implicate și interesate de evoluția comunei, unei infrastructuri demne de o comună europeană a secolului XXI, unei economii dezvoltate prin spiritul antreprenorial ridicat al locuitorilor și cu ajutorul turismului și implementării unor politici sociale și ecologice de succes sunt împărtășite atât de către cârmuitorii, cât și de către cetățenii simpli ai comunei noastre.

Rezultatele atinse se vor observa mai ales prin ridicarea standardului de viață din comună și prin diversificarea socio-economică a activităților propuse de actorii instituționali și economici din comunitate. Implementarea cu succes a acestei strategii va conduce la stabilirea unor obiective și mai îndrăznețe pentru perioada 2021-2027, care să nu se mai învârtă în jurul acoperirii nevoilor de bază ale comunei, ci în jurul dezvoltării multi-fațetate a resurselor disponibile.